

31992D0097

15.2.1992

JURNALUL OFICIAL AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE

L 40/1

DECIZIA CONSILIULUI**din 16 decembrie 1991**

de adoptare a reglementărilor generale, a condițiilor generale și a regulamentului de procedură privind concilierea și arbitrajul contractelor de lucrări, furnizare și servicii finanțate de Fondul European de Dezvoltare (FED) și privind punerea lor în aplicare în asocierea dintre țările și teritoriile de peste mări și Comunitatea Economică Europeană

(92/97/CEE)

CONSILIUL COMUNITĂȚILOR EUROPENE,

DECIDE:

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Economice Europene, în special articolul 136,

Articolul 1

având în vedere Decizia 91/482/CEE a Consiliului din 25 iulie 1991 privind asocierea țărilor și teritoriilor de peste mări (ȚTM) cu Comunitatea Economică Europeană ⁽¹⁾, în special articolele 211, 212 și 213,

Reglementările generale pentru contractele de lucrări, furnizare și servicii finanțate din resursele Fondului în țările și teritoriile de peste mări (ȚTM), din anexa I, se aplică pregătirii și atribuirii contractelor finanțate din FED.

având în vedere propunerea Comisiei,

Realizarea contractelor finanțate din resursele Fondului, cu excepția cazului în care nu se prevede altfel la articolul 212 litera (b) din Decizia 91/482/CEE, este reglementată de:

întrucât este necesară adoptarea reglementărilor generale și a condițiilor generale care reglementează contractele de lucrări, furnizare și servicii finanțate din resursele Fondului European de Dezvoltare (FED), administrat de Comisie, denumite în continuare „resursele Fondului”;

— condițiile generale pentru contractele de lucrări finanțate din FED în ȚTM din anexa II;

întrucât este necesară adoptarea regulamentului de procedură privind concilierea și arbitrajul contractelor finanțate din resursele Fondului;

— condițiile generale pentru contractele de furnizare finanțate din FED în ȚTM din anexa III;

întrucât Consiliul, prin adoptarea prezentei decizii, acordă o atenție deosebită documentelor similare adoptate pentru utilizarea „fondurilor” din FED în statele din Africa, Caraibe și Pacific,

— condițiile generale pentru contractele de servicii finanțate din FED în ȚTM din anexa IV.

Litigiile privind un contract finanțat din resursele Fondului care, în conformitate cu condițiile generale și speciale aplicabile contractului, trebuie să fie soluționate prin conciliere sau arbitraj

⁽¹⁾ JO L 263, 19.9.1991, p. 1.

sunt soluționate în conformitate cu regulamentul de procedură privind concilierea și arbitrajul contractelor finanțate din FED în ȚTM din anexa V.

Articolul 2

Prezenta decizie se aplică tuturor contractelor finanțate din FED în ȚTM și încheiate începând cu 1 iunie 1991.

Articolul 3

Prezenta decizie se publică în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*.

Adoptată la Bruxelles, 16 decembrie 1991.

Pentru Consiliu

Președintele

H. VAN DEN BROEK

ANEXA I

**REGLEMENTĂRILE GENERALE PRIVIND CONTRACTELE DE LUCRĂRI, FURNIZARE ȘI SERVICII
FINANȚATE DIN FONDUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE ÎN ȚTM**

CUPRINS

INTRODUCERE

	<i>Pagina</i>
Articolul 1 – Condiții	20
Articolul 2 – Legislația națională	20

DEFINIȚII ȘI PRINCIPII

Articolul 3 – Definiții	20
Articolul 4 – Eligibilitate	22
Articolul 5 – Egalitatea participării	23
Articolul 6 – Derogare.....	23
Articolul 7 – Concurență.....	23
Articolul 8 – Concursul de soluții	25
Articolul 9 – Preferință	25
Articolul 10 – Tipuri de contracte	25
Articolul 11 – Specificații și standarde tehnice	26
Articolul 12 – Notificări și comunicări scrise	26

INVITAȚIE DE PARTICIPARE LA LICITAȚIE

Articolul 13 – Anunțul de participare la licitație	26
Articolul 14 – Preselecția ofertanților	27
Articolul 15 – Contracte prin acord direct	27

CAIETUL DE SARCINI

Articolul 16 – Cuprinsul caietului de sarcini	28
Articolul 17 – Clarificarea informațiilor din ofertă	28
Articolul 18 – Amendamente la caietul de sarcini	29

INSTRUCȚIUNI PENTRU OFERTANȚI

Articolul 19 – Limbă	29
Articolul 20 – Cuprinsul ofertei	29
Articolul 21 – Loturi	29
Articolul 22 – Cooperarea cu terți	30
Articolul 23 – Independența ofertanților	30
Articolul 24 – Prețurile ofertelor	30
Articolul 25 – Perioada de valabilitate	31
Articolul 26 – Garanția ofertei	31
Articolul 27 – Oferte alternative	32
Articolul 28 – Vizita de pre-ofertă	32
Articolul 29 – Semnarea ofertelor	32

DEPUNEREA OFERTELOR

	<i>Pagina</i>
Articolul 30 – Termen limită	33
Articolul 31 – Sigilarea și marcarea plicurilor	33
Articolul 32 – Retrageri și amendamente.....	33

ANALIZAREA OFERTELOR

Articolul 33 – Deschiderea ofertelor.....	34
Articolul 34 – Evaluarea ofertelor.....	34
Articolul 35 – Anularea procedurii de cerere de ofertă	35

ATRIBUIREA CONTRACTULUI

Articolul 36 – Selecția	36
Articolul 37 – Notificarea de atribuire a contractului	36
Articolul 38 – Pregătirea contractului	37
Articolul 39 – Semnarea contractului	37
Articolul 40 – Garanția de realizare	37

DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINALE

Articolul 41 – Dispoziții generale și finale	37
--	----

INTRODUCERE*Articolul 1***Condiții**

- 1.1. Atribuirea contractelor de lucrări, furnizare și servicii finanțate din resursele Fondului European de Dezvoltare (FED) este reglementată de prezentele reglementări generale.
- 1.2. Realizarea contractelor de lucrări, furnizare și servicii finanțate din resursele Fondului European de Dezvoltare (FED) este reglementată de:
 - (a) condițiile generale aplicabile fiecărei categorii de contracte finanțate din FED sau
 - (b) în cazul proiectelor și al programelor cofinanțate sau în cazul în care s-a acordat o derogare unor terți, sau în procedurile accelerate, sau în alte cazuri corespunzătoare, după cum pot fi convenite alte astfel de condiții generale de către țara sau teritoriul respectiv și Comunitatea Economică Europeană (CEE), cum ar fi:
 - (i) condițiile generale recomandate de legislația națională a țării sau a teritoriului respectiv sau de practica sa stabilită pentru contractele internaționale sau
 - (ii) orice alte condiții generale pentru contracte, și
 - (c) condițiile speciale.
- 1.3. Prezentele reglementări generale cuprind principiile și condițiile de participare la contracte, instrucțiuni pentru ofertanți și principiile și condițiile pentru atribuirea contractelor.
- 1.4. Condițiile generale care reglementează o anumită categorie de contract cuprind clauzele contractuale de natură administrativă, financiară, legală și tehnică legate de realizarea contractelor.
- 1.5. Condițiile speciale aplicabile fiecărui contract cuprind:
 - (a) modificări ale condițiilor generale;
 - (b) clauze contractuale speciale;
 - (c) specificații tehnice și
 - (d) orice altă problemă referitoare la contract.

*Articolul 2***Legislația națională**

În toate cazurile care nu sunt cuprinse în prezentele reglementări generale se aplică legislația națională a statului autorității contractante.

DEFINIȚII ȘI PRINCIPII*Articolul 3***Definiții**

- 3.1. Definițiile care se aplică prezentelor reglementări generale sunt următoarele:

CEE: Comunitatea Economică Europeană;

FED: Fondul European de Dezvoltare;

Decizia Consiliului: Decizia 91/482/CEE a Consiliului din 25 iulie 1991 privind asocierea țărilor și a teritoriilor de peste mări cu CEE;

ȚTM: țările și teritoriile asociate cu CEE prin Decizia Consiliului;

Statele ACP: țările din Africa, zona Caraibelor și Pacific care sunt semnatare ale Convenției;

Comisia: Comisia Comunităților Europene;

delegat: reprezentantul Comisiei în ȚTM;

state membre: statele membre ale Comunității Economice Europene;

Convenția: Convenția aplicabilă dintre statele ACP și CEE;

autoritate contractantă: statul sau persoana juridică de drept public sau de drept privat care încheie contractul sau în numele căreia se încheie contractul;

statul autorității contractante: ȚTM pe al căror teritoriu trebuie să fie executat contractul de lucrări, furnizare sau servicii;

ofertant: orice persoană fizică sau juridică sau grup de astfel de persoane care depune o ofertă în vederea încheierii unui contract;

ofertant declarat câștigător: ofertantul selectat după o procedură de cerere de ofertă sau, în cazul contractelor prin acord direct, ofertantul care semnează contractul;

supraveghetor: departamentul guvernamental, persoana juridică de dreptul public sau persoana fizică sau juridică desemnată de autoritatea contractantă în conformitate cu legislația statului autorității contractante, care este responsabilă pentru conducerea și/sau monitorizarea realizării contractului și către care autoritatea contractantă poate delega drepturi și/sau competențe în conformitate cu contractul;

reprezentantul supraveghetorului: orice persoană fizică sau juridică desemnată de supraveghetor pentru această calitate în conformitate cu contractul și împuternicită să reprezinte

supraveghetorul în îndeplinirea funcțiilor acestuia și în exercitarea acelor drepturi și/sau competențe care i-au fost delegate. În conformitate cu cele anterioare, în cazul în care funcțiile, drepturile și/sau competențele supraveghetorului sunt delegate reprezentantului acestuia, referințele la supraveghetor includ și reprezentantul acestuia;

lucrări: lucrările temporare și permanente care se realizează în conformitate cu contractul;

produse furnizate: toate elementele pe care furnizorul le oferă autorității contractante, inclusiv, dacă este cazul, servicii, cum ar fi instalarea, testarea, punerea în funcțiune, furnizarea expertizei, supravegherea, întreținerea, reparația, formarea și alte astfel de obligații legate de elementele care trebuie furnizate în conformitate cu contractul;

servicii: prestări ce trebuie îndeplinite de către consultant în conformitate cu un contract de servicii, ca, de exemplu, studii, proiecte, furnizarea de asistență tehnică și formare;

utilaje: mașini, aparatură, componente și toate elementele care trebuie furnizate sau încorporate în conformitate cu contractul;

echipament: dispozitivele și alte mașini și, dacă este cazul în conformitate cu legislația și/sau practicile statului autorității contractante, structurile temporare de la locul de muncă, necesare derulării contractului, dar excluzând utilajele sau alte elemente necesare formării unei părți din lucrările permanente;

factura cantitativă: documentul care conține o defalcare pe elemente a sarcinilor care trebuie realizate într-un contract cu preț unitar, indicând cantitatea pentru fiecare element și prețul unitar corespunzător;

tabel al prețurilor: tabelul complet al prețurilor, inclusiv defalcarea prețului total, prezentat de ofertant împreună cu oferta, modificat după caz și făcând parte din contractul cu preț unitar;

defalcarea prețului total: lista pe elemente a ratelor și a prețurilor prezentând alcătuirea prețului într-un contract cu sumă forfetară, dar care nu face parte din contract;

prețul ofertei: suma statuată de ofertant în oferta pentru derularea contractului;

prețul contractului: suma statuată în contract reprezentând plata inițială estimată plătită pentru realizarea lucrărilor, a furnizărilor sau a serviciilor sau orice astfel de sumă apreciată ca datorie la sfârșitul contractului în conformitate cu acesta;

șchițe: șchițele furnizate de autoritatea contractantă și/sau ofertant în legătură cu oferta;

zi: ziua calendaristică;

termene: acele perioade din contract care încep să curgă din ziua următoare actului sau evenimentului care servește ca punct de plecare pentru aceste perioade. În cazul în care ultima zi a perioadei este nelucrătoare, perioada expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare urmând ultimei zile din perioadă;

înscris: orice comunicare scrisă de mână, dactilografiată sau tipărită, inclusiv transmisiile prin telex, cablu sau fax;

comunicări: certificate, notificări, ordine și instrucțiuni emise în temeiul contractului;

monedă națională: moneda statului autorității contractante;

ecu: unitatea de cont europeană;

monedă străină: orice monedă permisă în sensul prezentelor reglementări generale care nu este moneda națională și care a fost indicată în ofertă;

termeni de referință: declarația emisă de autoritatea contractantă care definește cerințele acesteia și/sau obiectivele în materia prestării de servicii, inclusiv, dacă este cazul, metodele și mijloacele care trebuie utilizate și/sau rezultatele care trebuie obținute;

societăți sau întreprinderi: societăți sau întreprinderi constituite în conformitate cu dreptul civil sau comercial, inclusiv companiile publice sau alte companii, societăți cooperative, societăți și orice alte persoane juridice sau asociații reglementate de dreptul public sau privat, cu excepția celor nonprofit, constituite în conformitate cu legislația unui stat membru sau ȚTM și al căror sediu social, administrație centrală sau loc principal de desfășurare a activității este într-un stat membru sau în ȚTM; totuși, o societate sau întreprindere având doar sediul social într-un stat membru sau ȚTM trebuie să fie angajată într-o activitate care are o legătură efectivă și continuă cu economia statului membru respectiv sau ȚTM implicat.

3.2. Capitolele și titlurile din prezentele reglementări generale nu sunt considerate a face parte integrantă din acestea și nu sunt luate în considerare în interpretarea prezentelor reglementări.

3.3. Atunci când contextul o permite, cuvintele care implică singularul se consideră că includ pluralul și *viceversa*, iar cuvintele implicând masculinul se consideră că includ femininul și *viceversa*.

3.4. Cuvintele implicând persoane sau părți includ societăți și întreprinderi și orice organizație având capacitate juridică.

Articolul 4

Eligibilitatea

4.1. Cu excepția cazului în care se acordă o derogare în conformitate cu Decizia Consiliului și/sau articolul 6:

(a) participarea la cererea de ofertă și la atribuirea contractelor finanțate din FED este deschisă în condiții egale pentru:

(i) persoane fizice, societăți sau întreprinderi sau agenții publice sau semipublice ale statelor ȚTM, ACP și CEE;

(ii) societăți cooperative și alte persoane juridice reglementate de dreptul public sau privat, cu excepția celor nonprofit din statele CEE, ȚTM și/sau ACP;

(iii) asociații în participațiune sau grupuri de societăți sau întreprinderi din ȚTM, ACP și/sau CEE;

(b) produsele furnizate trebuie să provină din statele CEE, ȚTM și/sau ACP.

4.2. Persoanele fizice, societățile sau întreprinderile nu sunt eligibile pentru atribuirea contractelor în cazul în care:

(a) sunt în stare de faliment;

(b) au fost suspendate plățile către acestea în conformitate cu hotărârea judecătorească alta decât cea prin care s-a declarat falimentul și rezultând, în conformitate cu legislația lor națională, în pierderea totală sau parțială a dreptului de administrare și de dispoziție asupra bunurilor lor;

(c) au fost instituite procedurile judiciare împotriva acestora implicând un ordin de suspendare a plăților și care poate avea ca rezultat, în conformitate cu legislația lor națională, în declararea falimentului sau în orice altă situație atrăgând după sine pierderea totală sau parțială a dreptului de administrare și dispoziție asupra bunurilor lor;

(d) au fost condamnate, printr-o hotărâre definitivă, pentru orice infracțiune sau contravenție privind conduita profesională;

(e) sunt vinovate pentru declarații false cu privire la informațiile necesare participării la o cerere de ofertă;

(f) au încălcat un alt contract cu autoritatea contractantă.

4.3. Pentru a fi eligibili pentru participarea la invitația de ofertă și de atribuire de contracte, ofertanții fac dovada suficientă către autoritatea contractantă a eligibilității lor în conformitate cu articolul 4, dovedesc că îndeplinesc condițiile juridice, tehnice și financiare necesare și că au capacitatea necesară și resursele suficiente pentru derularea eficientă a contractului. În acest scop, toate ofertele depuse includ următoarele informații:

(a) un document, datat cu cel mult 90 de zile înainte, elaborat în conformitate cu legislația națională sau practica națională a ofertantului, certificând că:

— îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 4.1;

— nu îi sunt aplicabile nici una dintre situațiile menționate la articolul 4.2;

(b) copii ale documentelor originale care definesc modul de constituire și/sau statutul juridic și care stabilesc locul de înregistrare și/sau sediul statutar și, în cazul în care este diferită, locul administrației centrale a societății, a întreprinderii sau a asociației sau, în cazul în care este o asociație în participațiune, a fiecărei părți din care se constituie ofertantul;

(c) detalii despre experiența și realizările anterioare ale ofertantului (sau a fiecărei părți din asociația în participațiune) privind contractele de natură similară din ultimii cinci ani și detalii despre alte contracte în derulare, inclusiv detalii despre participarea curentă și efectivă în fiecare astfel de contract;

(d) dacă este cazul, elementele principale ale echipamentului propus pentru utilizare în derularea contractului;

(e) calificările și experiența personalului cheie propus pentru administrarea și executarea contractului, atât la, cât și separat de locul de executare a contractului;

(f) propuneri referitoare la natura, condițiile și modalitățile de subcontractare, ori de câte ori se prefigurează subcontractarea oricăror elemente ale contractului totalizând mai mult de 10 % din prețul ofertei;

(g) rapoarte privind situația financiară și contabilă a ofertantului (sau a fiecărei părți din asociația în participațiune) cum ar fi contul de profit și a pierderi, bilanțurile și rapoartele cenzorilor pentru ultimii cinci ani, o proiecție financiară estimată pentru următorii doi ani și o autorizație din partea ofertantului (sau reprezentantului autorizat al asociației în participațiune) pentru solicitarea referințelor de la banchierii ofertantului și

(h) informații privind orice proceduri juridice sau de arbitraj în curs sau litigii în care este implicat ofertantul. Informațiile menționate se limitează la chestiunile de interes direct pentru obținerea sau realizarea contractului.

Articolul 5

Egalitatea în participare

5.1. ȚTM și Comisia iau toate măsurile necesare pentru a asigura cea mai largă participare posibilă în termeni egali la invitațiile de participare la licitație pentru contractele de lucrări, furnizare și servicii, inclusiv, după caz, măsuri pentru:

- (a) asigurarea publicării invitațiilor de participare la licitație în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, jurnalul oficial al ȚTM implicat și orice alte medii de informare corespunzătoare, în special în ȚTM și statele ACP din regiune;
- (b) eliminarea practicilor discriminatorii sau a specificațiilor tehnice care pot sta în calea participării largi în termeni egali;
- (c) încurajarea cooperării dintre societățile și întreprinderile din statele membre; ȚTM și statele ACP, de exemplu, prin intermediul unei selecții prealabile a asociațiilor în participațiune și a consorțiilor dintre societăți și întreprinderi din statele membre, ȚTM și statele ACP;
- (d) asigurarea specificării tuturor criteriilor de selecție în caietul de sarcini și
- (e) asigurarea că ofertantul selectat se conformează la cerințele din documentație și întrunește criteriile de selecție statuate în acesta.

Articolul 6

Derogări

6.1. În scopul asigurării celui mai bun raport cost-eficiență al sistemului, persoanele fizice sau juridice din țările în curs de dezvoltare care nu fac parte din ACP pot fi autorizate să participe în contractele finanțate de CEE la cererea ȚTM implicat.

6.2. ȚTM implicat furnizează delegatului, cu fiecare ocazie, informațiile necesare pentru ca CEE să decidă astfel de derogări, o atenție deosebită acordându-se:

- (a) locației geografice a ȚTM implicat;
- (b) competitivității contractorilor, a furnizorilor și a consultanților din CEE, ȚTM și statele ACP;

(c) necesității de evitare a creșterii excesive în costul realizării contractelor;

(d) dificultăților de transport sau întârzierilor datorate termenelor de livrare sau altor probleme similare;

(e) tehnologiei celei mai adecvate și potrivite condițiilor locale.

6.3. Participarea țărilor terțe, care nu sunt parte la Convenție, în contracte finanțate din CEE poate fi, de asemenea, autorizată:

- (a) în cazul în care CEE participă la finanțarea programelor regionale sau interregionale care implică aceste țări;
- (b) în cazul proiectelor și al programelor cofinanțate;
- (c) în cazul asistenței de urgență.

6.4. În situații excepționale și de comun acord cu Comisia, firmele de consultanță sau experții care sunt cetățeni ai unor țări terțe menționate la articolul 6.3 pot participa la contractele de servicii.

Articolul 7

Concurența

7.1. În cazul în care nu se prevede altfel la articolul 7, contractele de lucrări și furnizare finanțate din FED se încheie în urma unei invitații de participare la licitație deschisă, iar contractele de servicii se încheie în urma unei invitații de participare la licitație restrânsă.

7.2. ȚTM, în conformitate cu dispozițiile din articolele 7.3, 7.4 și 7.7 și de comun acord cu Comisia, poate:

- (a) prezenta contracte după invitații de participare la licitație restrânsă urmând, dacă este cazul, unei cereri de preselectie;
- (b) încheia contracte prin acord direct;
- (c) realiza contracte prin departamentele publice sau semipublice ale ȚTM.

7.3. Invitațiile de participare la licitație restrânsă pot fi utilizate:

- (a) în cazul în care există o situație de urgență sau în cazul în care natura sau anumite caracteristici deosebite ale contractelor cer aceasta;
- (b) pentru proiectele sau programele extrem de specializate;
- (c) pentru contractele la scară largă, după preselectie.

7.4. Contractele prin acord direct pot fi obținute în următoarele cazuri:

- (a) operațiuni la scară redusă sau în situații de urgență sau programe de cooperare tehnică pe termen scurt;
- (b) asistență de urgență;
- (c) operațiuni atribuite experților individuali;
- (d) operațiuni care sunt complementare cu sau necesare pentru realizarea altora deja în derulare;
- (e) în cazul în care executarea contractului este rezervată exclusiv titularilor brevetelor sau ai licențelor de utilizare, procesare sau importare a elementelor implicate;
- (f) ca urmare a unei invitații de participare la licitație fără câștigători.

7.5. Următoarea procedură se aplică invitațiilor de participare la licitație restrânsă și contractelor prin acord direct:

- (a) în cazul contractelor de lucrări și furnizare, se elaborează de către autoritatea contractantă în acord cu delegatul o listă restrânsă a posibilor ofertanți selecționați urmând, dacă este cazul, unei proceduri pentru preselecția ofertanților;
- (b) în cazul contractelor de servicii, lista posibilor ofertanți selecționați se elaborează de către autoritatea contractantă, în acord cu Comisia, pe baza propunerilor autorității contractante și propunerilor transmise de Comisie;
- (c) în contractele directe, autoritatea contractantă intră liber în astfel de discuții, după cum consideră potrivit, cu potențialii ofertanți pe care i-a selecționat în conformitate cu articolul 7.5 literele (a) și (b) și acordă contractul ofertantului pe care l-a selectat.

7.6. Pentru contractele de servicii, trebuie ținut cont de disponibilitatea candidaților corespunzători rezidenți în ȚTM implicat.

Munca directă

7.7. Contractele se execută prin muncă directă prin agenții publice sau semipublice sau departamente ale ȚTM implicat, în cazul în care statul are la dispoziție personalul de administrare calificat în departamentele naționale, în cazuri de asistență de urgență, de contracte de servicii și al tuturor celorlalte operațiuni al căror cost estimat este mai mic de 5 milioane ECU.

7.8. Comunitatea contribuie la costurile departamentului implicat prin furnizarea echipamentului și/sau a materialelor care îi lipsesc și/sau resursele care să-i permită recrutarea personalului suplimentar necesar sub forma experților din interiorul ȚTM implicat sau alte ȚTM sau state ACP. Participarea Comunității acoperă doar costurile apărute din măsurile suplimentare și cheltuielile temporare referitoare la executarea strict limitată la cerințele proiectului în discuție.

Contractele de asistență de urgență

7.9. Contractele de asistență de urgență se realizează astfel încât să reflecte urgența situației. În acest sens, pentru toate operațiunile referitoare la asistența de urgență, autoritatea contractantă, în acord cu delegatul, poate autoriza:

- (a) încheierea contractelor prin acord direct;
- (b) executarea contractelor prin muncă directă;
- (c) punerea în aplicare prin agenții specializate;
- (d) punerea în aplicare direct de către Comisie.

Procedura accelerată

7.10. În scopul asigurării punerii în aplicare rapide și efective a proiectelor și a programelor se utilizează o procedură accelerată de licitație, în cazul în care nu se indică altfel de către ȚTM implicat sau Comisie, printr-o propunere de acord cu ȚTM implicat. Procedura accelerată pentru emiterea invitațiilor de participare la licitație implică termene mai scurte pentru licitație, iar cererea de ofertă este limitată la ȚTM implicat și la ȚTM învecinate sau statele ACP, în conformitate cu reglementările în vigoare în ȚTM implicat. Procedura accelerată se aplică în următoarele cazuri:

- (a) contractele de lucrări: costul estimat este mai mic de 5 milioane de ECU;
- (b) asistența de urgență: indiferent de valoarea contractului.

7.11. Prin derogare, funcționarul de autorizare ȚTM, în acord cu delegatul, poate procura bunuri și/sau servicii limitate, în cazul în care este disponibil în ȚTM implicat sau ȚTM învecinate, sau statele ACP.

7.12. În scopul accelerării procedurii, ȚTM poate cere Comisiei să negocieze, elaboreze și încheie contracte de servicii direct în numele acestora sau prin intermediul agenției sale competente.

Articolul 8

Concursul de soluții

8.1. În cazul în care autoritatea contractantă, din motive tehnice, estetice sau financiare, consideră necesar, poate fi emisă o invitație de participare la licitație pentru participarea la un concurs de soluții. Concursul de soluții are loc pe baza unui program și a unor criterii elaborate de autoritatea contractantă. Ulterior, se aplică următoarele:

(a) programul poate prevedea premiile atribuite celor mai bune propuneri. Aceste premii sunt specificate în program și acordate celor care au făcut propunerile amintite în conformitate cu ordinea stabilită de autoritatea contractantă. Autoritatea contractantă poate reține premiul în cazul în care propunerile nu sunt considerate satisfăcătoare;

(b) în cazul în care nu se stipulează altfel în invitația de participare la licitație, dreptul de autor al propunerilor prezentate aparține concurenților. Totuși, autoritatea contractantă, cu acordul concurenților, poate utiliza propunerile pentru o dezvoltare ulterioară.

8.2. Autoritatea contractantă poate invita ofertanții pentru investigații, studii și soluții suplimentare după cum poate fi necesar în dezvoltarea ulterioară a proiectului.

8.3. Sub rezerva articolului 8.1 litera (b) și a articolului 8.2 autoritatea contractantă poate invita ofertanții pentru dezvoltarea detaliată a soluției unui concurent și pentru pregătirea documentelor până în etapa în care pot fi invitați ofertanții pentru furnizare sau construcții.

8.4. Autoritatea contractantă poate lansa invitații de participare la licitație în vederea elaborării și a construcției de proiecte la cheie. Ofertele de acest tip trebuie să sub formă de sumă forfetară. Ofertele sunt evaluate în funcție de calitățile lor estetice, practice, tehnice și economice. Nu se oferă premii.

Articolul 9

Preferințe

9.1. Se iau măsuri pentru încurajarea unei participări cât mai largi a persoanelor fizice și juridice din ȚTM la realizarea contractelor finanțate din FED în scopul permiterii optimizării resurselor fizice și umane ale țărilor și teritoriilor respective. În acest sens:

(a) pentru contractele de lucrări cu o valoare mai mică de 5 milioane ECU, ofertanților ȚTM, cu condiția ca cel puțin un sfert din capitalul social și personalul administrativ să fie originar din una sau mai multe ȚTM, li se acordă preferențial 10 % din preț în cazul în care sunt comparați ofertanți de o calitate economică și tehnică echivalentă;

(b) pentru contractele de furnizare, indiferent de valoarea furnizărilor, ofertanților din ȚTM care oferă furnizare de cel puțin 50 % din valoarea contractului de origine din ȚTM, li se acordă preferențial 15 % din preț în cazul în care sunt comparați ofertanți de o calitate tehnică și economică echivalentă;

(c) pentru contractele de servicii, dată fiind concurența necesară, se acordă preferință experților, instituțiilor sau companiilor de consultanță, sau firmelor din ȚTM, în cazul în care sunt comparați ofertanți de o calitate tehnică și economică echivalentă;

(d) în cazul în care este vizată subcontractarea, ofertantul câștigător acordă preferință persoanelor fizice, societăților și întreprinderilor din ȚTM capabile să realizeze contractul cerut în termeni similari.

9.2. Pragurile și procente menționate la articolul 9.1 pot fi modificate pe baza unei decizii relevante a Consiliului.

Articolul 10

Tipuri de contract

10.1. Contractele pot fi unul dintre următoarele:

(a) contracte cu sumă forfetară, în cazul în care prețul total acoperă totalitatea lucrărilor, a furnizării și a serviciilor care fac obiectul contractului;

(b) contracte cu preț unitar, în cazul în care lucrările, furnizarea și serviciile sunt divizate pe baza facturii cantitative și se indică prețurile unitare propuse;

(c) contracte cu costuri suplimentare, în cazul în care lucrările, furnizarea și serviciile sunt estimate pe baza costurilor reale cu adăugarea cheltuielilor generale și a profitului;

(d) contracte mixte, în cazul în care prețurile sunt fixate pe baza a cel puțin două dintre metodele prevăzute la articolul 10.1;

(e) contracte cu preț provizoriu, dacă în cazurile excepționale prevăzute la articolul 10.2 contractele sunt atribuite fără ca prețurile să fie prestabilite după consultarea și

acordul dintre autoritatea contractantă și ofertant și plătită în modalitatea convenită.

Articolul 12

Notificări și comunicări scrise

10.2. Obținerea unui contract cu preț provizoriu poate fi realizată doar:

- (a) în cazul în care contractul este de natură complexă sau implică noi tehnici care prezintă riscuri tehnice considerabile care necesită începerea înainte ca să poată fi stabilite toate condițiile de execuție;
- (b) în eventualitatea unor situații excepționale și imprevizibile, cum ar fi cazul în care contractul este urgent sau natura și mijloacele de execuție sunt greu de stabilit.

10.3. Cu excepția contractelor cu preț provizoriu, contractele se atribuie pe baza prețurilor prestabilite. Aceste prețuri pot fi sume forfetare sau prețuri unitare.

10.4. Instrucțiunile pentru ofertanți:

- (a) statuează tipul contractului;
- (b) pentru contractele cu costuri suplimentare, statuează normele de calculare a costurilor, a cheltuielilor generale și a profitului;
- (c) pentru contractele mixte, statuează metodele care trebuie să fie utilizate pentru calcularea sumelor care trebuie plătite în conformitate cu contractul.

Articolul 11

Specificații și standarde tehnice

11.1. Specificațiile tehnice și metodele de testare, verificare, acceptare și calcul din fiecare contract pot fi definite, în ordinea priorității, prin referire la standardele comune acceptate de CEE și ȚTM implicat sau de standardele ȚTM implicat sau de un stat membru sau în conformitate cu oricăre alt standard, inclusiv standardele internaționale.

11.2 În cazul în care nu se justifică prin obiectul contractului, sunt interzise specificațiile tehnice care menționează produse ale unei anumite fabrici sau surse sau un proces special și care astfel favorizează sau elimină anumite produse. O astfel de interdicție cuprinde mărcile de comerț, brevetele sau tipurile, sau indicația unei origini sau producții determinate. Totuși, în cazul în care produsele sau procesele nu pot fi specificate în termeni care sunt suficienți de exacți și inteligibili, pot fi numite, cu condiția să se adauge cuvintele „sau echivalent”.

12.1. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, comunicările dintre autoritatea contractantă și/sau supraveghetor, pe de o parte, și ofertanții sau ofertantul câștigător, pe de altă parte, sunt trimise prin poștă, cablu, telex, fax sau livrare personală la adresa corespunzătoare desemnată de părțile respective în acest scop.

12.2. În cazul în care expeditorul solicită confirmare de primire, el statuează această cerință în comunicarea sa și cere această confirmare de primire ori de câte ori există un termen limită pentru primirea comunicării. În orice situație, expeditorul ia toate măsurile necesare pentru a se asigura de primirea comunicării sale.

INVITAȚIA DE PARTICIPARE LA LICITAȚIE

Articolul 13

Anunțul de participare la licitație

13.1. O autoritate contractantă care dorește să atribuie un contract prin procedura de licitație deschisă sau prin aceea a licitației restrânse cu preselectie își anunță intenția printr-o notificare publicată de Comisie în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene*, jurnalul oficial al ȚTM implicat și orice alt mediu de informare corespunzător, în special în ȚTM sau statele ACP din regiune.

13.2. Autoritatea contractantă prezintă documentația delegatului, înaintea emiterii invitațiilor de participare la licitație.

13.3. Delegatul:

(a) aprobă pentru proceduri accelerate, contracte prin acord direct și contracte pentru asistență de urgență, înainte ca autoritatea contractantă să le emită, documentația în termen de 30 de zile de la prezentarea acesteia de către autoritatea contractantă delegatului;

(b) pentru toate cazurile, altele decât cele menționate anterior la articolul 13.3 litera (a), transmite Comisiei spre aprobare documentația în termen de 30 de zile de la prezentarea acesteia de către autoritatea contractantă delegatului.

13.4. Într-o procedură de licitație deschisă, anunțul de invitație de participare la licitație statuează:

(a) obiectul, scopul și durata contractului; în cazul în care contractul este divizat în mai multe loturi, ordinea mărimii diferitelor loturi și posibilitatea de ofertare

pentru unul, mai multe sau toate loturile; posibilitatea trimerii variantelor de soluții, în cazul în care este permis; în cazul în care anunțul implică o invitație de participare la licitație pentru un concurs de proiect și construcție, criteriile de proiectare și alte cerințe necesare pentru ca ofertanții să înțeleagă domeniul contractului și să ofereze în consecință;

(b) criteriile de eligibilitate și orice criteriu de evaluare important sau neobișnuit (cum ar fi limita de preferință);

(c) locația proiectului, sursa de finanțare, perioada de realizare și, în cazul contractelor de furnizare, locul de livrare și/sau instalare;

(d) autoritatea contractantă, precum și numele și adresa departamentului care acordă contractul;

(e) metoda de ofertare, locul unde poate fi studiată documentația și termenii în care poate fi obținută;

(f) perioada, calculată de la data finală pentru primirea ofertelor, în cursul căreia ofertele creează obligații ofertanților;

(g) data finală și termenul fixat pentru primirea ofertelor, adresa la care trebuie trimise, numărul exemplarelor necesare și limba în care trebuie elaborate;

(h) dacă este cazul, locul, data și termenul pentru deschiderea ofertelor;

(i) diferitele garanții pe care le cere autoritatea contractantă, suma fiecărei garanții exprimată, dacă este cazul, ca procent din ofertă și momentul în care aceste garanții trebuie să fie prezentate;

(j) adresele departamentelor de la care ofertanții pot obține informații suplimentare.

13.5. Într-o procedură de licitație restrânsă cu pre selecție, anunțul statuează în special:

(a) metoda de ofertare și informațiile menționate la articolul 13.4 literele (a), (b), (c), (d) și (g);

(b) termenii în care poate fi obținută documentația;

(c) dacă este cazul, data finală pentru emiterea invitațiilor de participare la licitație de către autoritatea contractantă;

(d) informațiile care trebuie oferite în cererea de participare, sub forma declarațiilor și a documentelor privind situația și capacitatea solicitantului pe care o cere

autoritatea contractantă în conformitate cu articolul 4, împreună cu condițiile economice și tehnice pe care trebuie să le îndeplinească fiecare solicitant în cazul în care dorește să fie luat în considerare la selecție.

Articolul 14

Preselecția ofertanților

14.1. Într-o licitație restrânsă cu pre selecție, se elaborează o listă restrânsă cu potențialii ofertanți în conformitate cu articolul 14.2 urmând, dacă este cazul, unei cereri de pre selecție după publicarea anunțului menționat la articolul 13.1.

14.2. Lista restrânsă se elaborează, *inter alia*, în conformitate cu dispozițiile articolului 7.5 și calificările necesare pentru realizarea proiectului intenționat, în special dispozițiile articolului 4.

14.3. Autoritatea contractantă selectează potențialii ofertanți pe baza informațiilor prezentate de aceștia în cererea întocmită în conformitate cu articolul 13.5 litera (d). Potențialii ofertanți selecționați primesc o invitație de participare la licitație care statuează în special următoarele:

(a) informațiile oferite la articolul 13.4 literele (e), (f), (g), (h), (i) și (j);

(b) o referință la anunțul menționat la articolul 13.5;

(c) orice modificări, menționate la articolul 18.

Articolul 15

Contractele prin acord direct

15.1. Pentru contractele prin acord direct, lucrările, produsele furnizate sau serviciile care trebuie să facă obiectul contractului sunt definite după negocierile dintre autoritatea contractantă și ofertant.

15.2. În cazul în care se aplică procedura acordului direct, candidatul este ales de TTM implicat pe baza unei liste restrânse elaborate în conformitate cu articolul 4 și articolul 7.5.

15.3. La finalizarea negocierilor, autoritatea contractantă elaborează și notifică textul contractului în conformitate cu articolul 38.

15.4. Autoritatea contractantă și ofertantul convin asupra unei date care se stabilește a fi data încheierii contractului. Această dată se stipulează în textul contractului.

CAIETUL DE SARCINI*Articolul 16***Conținutul caietului de sarcini**

16.1. Caietul de sarcini conține detalii asupra modului în care trebuie să se prezinte ofertanții, precum și criteriile de selecție a ofertei câștigătoare. În afară de la invitația de participare la licitație, caietul de sarcini poate conține una sau toate dintre următoarele:

- (a) instrucțiuni către ofertanți;
- (b) condițiile generale aplicabile categoriei speciale de contract;
- (c) condițiile speciale pentru contractul în cauză;
- (d) specificațiile tehnice și/sau termenii de referință;
- (e) forma pentru defalcarea prețului total în cazul contractelor cu sumă unică sau forma programelor pentru prețul unitar și/sau factura cantităților în cazul contractelor cu preț unitar;
- (f) lista cerințelor sau a informațiilor suplimentare;
- (g) schițele;
- (h) formularul ofertei;
- (i) formularul de garanție al ofertei;
- (j) formularul contractului;
- (k) formularul de garanție a realizării și
- (l) o descriere a sistemului de evaluare a ofertei dând criteriile pentru evaluare și importanța acordată fiecărui criteriu.

16.2. În afară de acesta și în funcție de natura contractului, documentația este însoțită de o „notă de informare generală”. Această notă este pregătită de delegat în consultare cu TTM implicat și sub rezerva aprobării de către cel de-al doilea. Este oferită doar în scop informativ și nu face parte din contract. Include toate sau doar o parte din următoarele:

- (a) note geografice privind regiunea în care se află locul de execuție a contractului, inclusiv note privind clima;
- (b) poziționarea locului de execuție a contractului, rutele de acces și alte infrastructuri care pot fi utilizate în realizarea contractului;
- (c) informații privind legislația și reglementările vamale, de taxe și prețuri;
- (d) nivelurile salariale și taxele judiciare sau contractuale plătibile de către angajator, inclusiv o indicare a nivelului salariului minim sau normal prevăzut de actele cu

putere de lege ale statului autorității contractante sau uzual în locul în care trebuie să fie executat contractul, corespunzând categoriilor locale principale de forță de muncă necesare contractului;

- (e) informații privind actele cu putere de lege și normele administrative de control al schimbului și sistemul monetar și bancar al statului autorității contractante;
- (f) orice alte informații referitoare la actele cu putere de lege și normele administrative ale statului autorității contractante care reglementează realizarea contractelor, inclusiv detalii despre departamentele către care trebuie depusă cererea pentru obținerea copiilor actelor cu putere de lege și normelor administrative respective.

16.3. Termenii de referință pentru contractele de servicii conțin în special:

- (a) o descriere a obiectului contractului, cât mai detaliată posibil;
- (b) detalii practice, cum ar fi datele aflate în posesia autorității contractante, restricții care sunt obligatorii pentru autoritatea contractantă în respectarea anumitor norme tehnice sau de alt fel și obligații prevăzute de autoritatea contractantă;
- (c) în funcție de natura contractului, proiecte de studii preliminare sau programe de punere în aplicare și un proiect de contract, în cazul în care este disponibil;
- (d) o documentație generală cuprinzând, în special, actele cu putere de lege și normele administrative referitoare la domeniul tehnic acoperit de contract sau orice altă referință care permite accesul la aceste acte cu putere de lege și norme administrative.

16.4. Ofertantul examinează cu atenție toate instrucțiunile, condițiile, formularele, termenii, specificațiile și schițele din documentație. Ofertantul este singurul responsabil pentru răspunsurile pe care le oferă la cerințele din documentație și pentru orice omisiuni sau erori din răspunsurile sale. Nefurnizarea tuturor informațiilor cerute de documentație sau depunerea unei oferte care nu răspunde documentației în fiecare aspect este pe propriul risc al ofertantului și poate avea ca rezultat respingerea ofertei sale.

*Articolul 17***Clarificarea informațiilor ofertei**

În cazul în care, ca răspuns la o solicitare a ofertantului sau în alt mod, informațiile privind contractul care trebuie realizat sau alte informații care pot afecta prețul ofertei sunt furnizate ofertantului, astfel de informații sunt de asemenea emise în scris de către

autoritatea contractantă celorlalți ofertanți, în măsura în care aceștia sunt cunoscuți, cu condiția ca informațiile de natură comercială referitoare la acceptabilitatea diferitelor soluții să nu fie emise celorlalți ofertanți. Autoritatea contractantă răspunde doar acelor solicitări sau cereri pentru clarificare pe care le primește cu cel puțin 30 de zile înainte de termenul limită pentru depunerea ofertelor.

Articolul 18

Modificări ale caietului de sarcini

Orice modificare adusă caietului de sarcini în cursul perioadei de ofertare de către autoritatea contractantă se comunică în scris tuturor potențialilor ofertanți care au primit caietul de sarcini, împreună cu anunțul referitor la oricare prelungire a perioadei de ofertare pe care autoritatea contractantă o poate considera necesară pentru a permite ofertanților să țină cont de o astfel de modificare.

INSTRUCȚIUNI PENTRU OFERTANȚI

Articolul 19

Limba

Oferta, documentele contractuale și toată corespondența, ca și documentele referitoare la acestea, folosesc limba statuată în instrucțiunile pentru ofertanți.

Articolul 20

Conținutul ofertei

20.1. Oferta care este pregătită și depusă de ofertant, în conformitate cu cerințele statuate în caietul de sarcini, cuprinde:

- (a) formularul completat al ofertei și anexele la aceasta;
- (b) garanția ofertei;
- (c) defalcarea prețului total în cazul contractelor cu sumă forfetară sau tabelul prețului unitar și/sau factura cantităților în cazul contractelor cu preț unitar;
- (d) listele informațiilor suplimentare;
- (e) documentele dovedind situația și capacitatea ofertantului menționate la articolul 4, cu excepția cazului unei proceduri de licitație restrânsă cu preselecție;
- (f) diferitele soluții autorizate și orice alte elemente solicitate a fi prezentate în conformitate cu instrucțiunile pentru ofertanți din caietul de sarcini;

(g) toate informațiile necesare pentru evaluarea ofertelor;

(h) în cazul în care instrucțiunile pentru ofertanți specifică faptul că este necesar un serviciu post-vânzare, o notă indicând mijloacele prin care ofertantul își îndeplinește obligațiile de furnizare a unui astfel de serviciu;

(i) dacă este cazul, garanții suplimentare propuse de ofertant privind, *inter alia*, perioada de realizare și domeniul de activitate;

(j) toate informațiile privind orice subcontractare vizată;

(k) prețul ofertei, precum și metoda și moneda plății.

20.2. Serviciul post-vânzare se solicită pentru contractele de furnizare numai în cazul în care natura produselor furnizate nu justifică un astfel de serviciu. În cazul în care autoritatea contractantă solicită un serviciu post-vânzare:

(a) condițiile speciale specifică condițiile și modalitățile acestui serviciu și durata lui;

(b) ofertantul câștigător, doar în cazul în care natura furnizării sau condițiile relevante nu o justifică, înființează în statul autorității contractante serviciul post-vânzare solicitat.

Articolul 21

Loturile

21.1. În considerarea modalității de realizare a unui proiect, se ține cont de avantajul, pe motive economice și tehnice, al divizării proiectului în loturi omogene cât mai mari posibil.

21.2. În cazul în care un proiect a fost divizat în loturi, instrucțiunile către ofertanți statuează:

- (a) numărul loturilor;
- (b) natura, locația și mărimea fiecărui lot și
- (c) dacă este cazul, numărul minim și maxim de loturi pentru care ofertantul poate depune oferta.

21.3. Procedura de prezentare a ofertei este după cum urmează:

- (a) un ofertant poate prezenta o ofertă pentru fiecare lot;
- (b) doar în cazul în care instrucțiunile pentru ofertanți nu prevăd altfel, un ofertant poate include în oferta sa reducerea totală pe care o acordă în eventualitatea amestecării unuia sau a tuturor loturilor pentru care a prezentat oferte individuale;

- (c) doar în cazul în care instrucțiunile pentru ofertanți nu statuează că loturile atribuite aceluiași ofertant formează un singur contract, fiecare lot formează un contract separat;
- (d) în cazul în care loturile urmează să fie atribuite mai multor ofertanți, documentația din invitația de participare la licitație sau instrucțiunile pentru ofertanți pot prevedea că ofertantul pentru un lot anume asigură coordonarea execuției tuturor loturilor.

Articolul 22

Cooperarea cu terți

22.1. În scopul creșterii capacității TTM de elaborare a abilităților sale tehnice și îmbunătățirii know-how-ului consultanților acestora, sunt încurajate acordurile de parteneriat de cooperare dintre firmele de consultanță, inginerii consultanți, experții și instituțiile CEE cu cele ale TTM. În acest sens, Comisia și TTM întreprind orice efort pentru a:

- (a) încuraja prin intermediul asociațiilor în participațiune, subcontractările sau utilizarea experților care sunt cetățeni ai TTM în echipe angajate de firmele de consultanță, inginerii consultanți sau instituțiile din CEE;
- (b) informarea ofertanților în caietul de sarcini despre criteriile de selecție și preferințele prevăzute de prezentele reglementări generale, în special acelea referitoare la încurajarea utilizării resurselor umane ale TTM.

22.2. Autoritatea contractantă, în invitația de participare la licitație sau în cursul negocierii unui contract, poate propune potențialilor ofertanți sprijinul altor societăți sau întreprinderi sau experți naționali sau consultanți ai TTM sau ACP ce trebuie să fie selectați de comun acord. Această cooperare poate lua forma fie a unei asociații în participațiune, fie a unui subcontract sau a unei formări la locul de muncă a stagiilor.

22.3. În cazul în care cooperarea este sub forma:

- (a) unei asociații în participațiune, se aplică articolul 4.3 litera (b);
- (b) unui subcontract, se aplică articolul 4.3 litera (f);
- (c) formării la locul de muncă, stagiilor propuși de autoritatea contractantă trebuie să aibă pregătirea de bază compatibilă cu participarea efectivă la sarcinile de formare la locul de muncă implicate de realizarea contractului. Numărul maxim de candidați se prevede în

condițiile speciale. În calculul remunerației sau al prețurilor ofertei se țin cont de orice cheltuială efectuată de ofertant ca rezultat al prevederii formării la locul de muncă a stagiilor. Formarea la locul de muncă a stagiilor nu limitează în nici o situație obligațiile ofertantului câștigător cu care se încheie contractul, nici nu impune vreo obligație de orice fel privind autoritatea contractantă sau supraveghetorul.

22.4. Părțile implicate se angajează să coopereze reciproc și convin asupra procedurii pentru această colaborare și, în special, asupra responsabilităților derivând din aceasta.

Articolul 23

Independența ofertanților

23.1. În cazul în care un ofertant a intrat într-o relație juridică cu o persoană fizică sau juridică care poate participa la desfășurarea lucrărilor sau procurarea furnizării, pe care serviciile sunt destinate să le definească sau pregătească, sau în cazul în care el păstrează cu acestea relații speciale, în alt fel, care îi pot compromite independența, el informează autoritatea contractantă despre aceasta în oferta sa sau în momentul negocierii contractului sau oricând se ivesc astfel de circumstanțe înaintea obținerii contractului.

23.2. În cazul în care, fără a aduce atingere acestor informații, se încheie un contract cu un astfel de ofertant, autoritatea contractantă își rezervă dreptul de excludere a persoanelor fizice sau juridice implicate de la participarea la desfășurarea lucrărilor sau de la furnizarea produselor.

Articolul 24

Prețul ofertelor

24.1. Ofertantul furnizează informațiile solicitate prin caietul de sarcini pentru preț, face calculele aritmetice necesare, semnează formularul de ofertă și îl anexează ofertei sale.

24.2. Suma totală a ofertei se scrie în cifre și în litere. În toate cazurile în care există o discrepanță între un preț statuat în cifre, dar și în litere, prevalează prețul în litere. În cazul în care instrucțiunile pentru ofertanți o solicită, se scriu următoarele, de asemenea, în cifre și litere:

- (a) defalcarea prețului total în cazul contractelor cu sumă forfetară;
- (b) prețul unitar pentru fiecare element din factura cantităților și/sau tabelul prețului unitar în cazul contractelor cu preț unitar;

- (c) în cazul unui contract mixt, defalcarea prețului total, precum și factura cantităților și/sau tabelul prețului pentru partea de preț unitar.

24.3. Prețurile trebuie să corespundă valorii relative a fiecărui element în relație cu suma totală a ofertei. Prețurile nu trebuie să fie de o astfel de natură încât să distorsioneze compararea ofertelor sau să aibă ca rezultat plăți intermediare care sunt disproporționate față de valoarea lucrărilor realizate.

24.4. Ofertele sunt exprimate în moneda națională a statului autorității contractante.

24.5. Un ofertant poate cere în oferta sa ca o parte justificată, exprimată ca procent din prețul ofertei, să îi fie plătită direct, într-o monedă străină. Justificarea cerută se evaluează în lumina faptelor verificabile cu privire la originea reală a lucrărilor, a produselor furnizate sau a serviciilor care trebuie realizate și cheltuielile pe care le generează. Rata de conversie care trebuie aplicată pentru plata în monedă străină este aceea în vigoare cu 30 de zile înainte ultimei date fixate pentru depunerea ofertelor.

24.6. Prețul oferit de către ofertant ia în considerare taxele aplicabile, așa cum sunt stipulate în Convenție.

Articolul 25

Perioada de valabilitate

25.1. Ofertanții nu își modifică oferta în perioada recomandată de autoritatea contractantă, în conformitate cu articolul 13. Orice ofertă valabilă pentru o perioadă mai scurtă poate fi respinsă de autoritatea contractantă. Perioada fixată de autoritatea contractantă este suficientă pentru a permite evaluarea și compararea ofertelor, pentru obținerea tuturor permiselor și a aprobărilor necesare și pentru notificarea atribuirii contractului. Perioada de valabilitate nu trebuie să depășească, în mod normal, 120 de zile de la data finală fixată pentru depunerea ofertelor, dar poate varia în funcție de natura și complexitatea contractului.

25.2. În situații excepționale, înainte de expirarea perioadei de valabilitate a ofertei originale, autoritatea contractantă poate cere ofertantului o extindere specificată a perioadei de valabilitate. Ofertanților care sunt de acord cu cererea nu li se solicită și nici nu li se permite să își modifice ofertele, dar li se solicită să își extindă în consecință valabilitatea garanțiilor ofertei. Dispozițiile articolului 26 cu privire la încheierea și executarea garanțiilor ofertei continuă să se aplice în cursul perioadei de extindere a valabilității ofertei.

25.3. Ofertantul câștigător nu își modifică oferta pentru o perioadă de 60 de zile după primirea comunicării notificării privind selectarea sa.

Articolul 26

Garanția ofertei

26.1. Doar în cazul în care nu se prevede altfel în instrucțiunile către ofertanții, ofertanții pentru contractele de lucrări și furnizare depun o garanție ca un angajament al ofertei lor. Documentația specifică valoarea acestei garanții care nu depășește în nici un caz 2 % din valoarea ofertei.

26.2. Garanția ofertei este depusă sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat, obligațiune emisă de o societate de asigurări sau de garantare, un acreditiv irevocabil sau un depozit în numerar la autoritatea contractantă. În cazul în care garanția ofertei trebuie să fie constituită sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat sau obligațiune, acesta este emisă de o bancă, societate de asigurări sau de garantare, aprobată de autoritatea contractantă și stabilită într-o ȚTM, ACP sau stat membru. Garanția bancară sau obligațiunea este în strictă conformitate cu formularul de garanție a ofertei inclus în caietul de sarcini sau, în cazul unui contract de acord direct, în condițiile speciale. Oricare ar fi forma, garanția este independentă și plătită la prima cerere și valabilă cel puțin 60 de zile după perioada de valabilitate a ofertei.

26.3. Orice ofertă care nu este însoțită de o garanție de ofertă acceptabilă poate fi respinsă de autoritatea contractantă.

26.4. Garanțiile de ofertă ale ofertanților care nu au fost selectați sunt înapoiate nu mai târziu de 60 de zile după expirarea perioadei de valabilitate a ofertei, extinsă, în cazul în care este necesar, în conformitate cu articolul 25.2 sau după obținerea contractului, luând în considerare prima, în mod cronologic, dintre aceste date.

26.5. Garanția ofertei pentru ofertantul câștigător este eliberată în momentul în care ofertantul semnează contractul și furnizează garanția de realizare solicitată de autoritatea contractantă.

26.6. Garanția ofertei poate fi cerută fără notificare:

(a) în cazul în care un ofertant își retrage oferta în cursul perioadei de valabilitate a ofertei sale;

(b) în cazul ofertantului câștigător, în cazul în care nu semnează contractul sau nu furnizează garanția de realizare cerută, în limita de timp specificată.

Articolul 27

Oferte alternative

- 27.1. În cazul în care nu se prevede altfel în instrucțiunile către ofertanți, aceștia pot să depună o ofertă alternativă. Instrucțiunile pentru ofertanți trebuie să specifice orice limitare, criteriile de proiectare și alte cerințe aplicabile unei oferte alternative. Doar în cazul în care nu se statuează altfel în instrucțiunile pentru ofertanți, depunerea unei oferte bazate pe o ofertă alternativă este condiționată de depunerea unei oferte bazate pe oferta conformă.
- 27.2. Ofertele alternative nu pot deroga de la cerințele prezentelor reglementări generale. Ofertele bazate pe caietul de sarcini și cele pentru oferte alternative sunt evaluate simultan.
- 27.3. Instrucțiunile pentru ofertanți statuează dacă ofertantul care prezintă o ofertă alternativă este responsabil pentru proiectarea ofertei alternative și, în acest caz, trebuie să specifice procedurile, în special pentru verificare, revizuire și aprobare.
- 27.4. Depunerea oricărei oferte alternative cuprinde:
- (a) o ofertă individuală pentru oferta alternativă;
 - (b) o demonstrație a beneficiului ofertei alternative față de oferta conformă, inclusiv justificări cuantificabile ale oricărui avantaj economic;
 - (c) un proiect al modificărilor prevederilor tehnice ale condițiilor speciale necesare ofertei alternative;
 - (d) schițele și specificațiile prevăzute de oferta conformă, dar neafectate de oferta alternativă;
 - (e) schițele și specificațiile afectate de oferta alternativă;
 - (f) o notă tehnică privind concepția ofertei alternative și dacă este cazul, schițele și calculele;
 - (g) pentru contractele cu sumă forfetară, o defalcare pe elemente a prețului total după cum a fost modificat de oferta alternativă;
 - (h) pentru contractele cu preț unitar, o factură pentru cantități și/sau un tabel cu prețul, așa cum este modificat de oferta alternativă.

Articolul 28

Vizita de pre-ofertă

- 28.1. Ofertantul este sfătuit să viziteze și să inspecteze locul unde trebuie să fie executat contractul și împrejurimile acestuia și să obțină pentru sine, pe propria răspundere, toate

informațiile care pot fi necesare pentru pregătirea ofertei și încheierea contractului. Costurile vizitării locului unde trebuie să se execute contractul sunt suportate de ofertant.

- 28.2. Ofertantului și oricărui membru al personalului sau mandatarilor săi, în limita posibilității, li se acordă permisiunea de către autoritatea contractantă de a avea acces la locul unde trebuie să fie executat contractul în scopul inspectării, cu condiția ca ofertantul, personalul sau mandatarii săi să exoneraze de orice răspundere și aducă o garanție împotriva oricărei răspunderi în această privință. În consecință, ofertantul răspunde pentru orice vătămare personală, indiferent dacă este fatală sau nu, pierdere sau daună care, în cazul în care nu ar fi acționat cu această permisiune, nu ar fi apărut.
- 28.3. Fără să aducă atingere actelor cu putere de lege și normelor administrative din statul autorității contractante privind imigrarea, ȚTM implicată acordă un permis de intrare oricărei persoane care își dovedește eligibilitatea în termenii articolului 4 ca participant la o invitație de participare la licitație sau oricărui mandatar al unei asemenea persoane în scopul realizării vizitelor care să îi permită pregătirea ofertei. Acest permis expiră în ziua următoare sfârșitului perioadei de valabilitate a ofertei.

Articolul 29

Semnarea ofertelor

- 29.1. Oferta se semnează de ofertant sau de mandatarul său autorizat, în conformitate cu cerințele din instrucțiunile pentru ofertanți. Se elaborează într-un singur exemplar original, marcat cu cuvântul „original”. Numărul copiilor care trebuie furnizat de ofertant se statuează în instrucțiunile pentru ofertanți. Copiile sunt semnate în același mod ca și originalul și se marchează cu cuvântul „copie”.
- 29.2. O ofertă depusă de un mandatar trebuie să statueze numele mandantului pe care îl reprezintă. Nici un mandatar nu poate reprezenta mai mult de un ofertant. Mandatarii atașează la ofertă contractul ca atare sau actul notarial sau actul care îi împuternicește să acționeze în numele ofertantului. O semnătură pe un act trebuie autentificată în conformitate cu legislația națională a statului mandantului.
- 29.3. În cazul în care un ofertant este o asociație în participațiune sau un consorțiu de două sau mai multe persoane, oferta trebuie să fie unică cu scopul de a constitui un singur contract, fiecare persoană trebuie să semneze oferta și toate aceste persoane sunt angajate solidar și indivizibil cu privire la ofertă și orice contract rezultat în conformitate cu legislația statului autorității contractante și desemnează una

dintre aceste persoane pentru a le reprezenta și pentru a angaja asociația în participațiune sau consorțiul. Compunerea sau constituirea asociației în participațiune sau a consorțiului nu se modifică fără acordul prealabil scris al autorității contractante.

29.4. Oferta poate fi semnată de reprezentantul asociației în participațiune sau al consorțiului doar în cazul în care a fost autorizat expres, în scris, de membrii asociației în participațiune sau ai consorțiului, iar contractul de autorizare, actul sau documentul notarial este atașat ofertei. Toate semnăturile de pe documentul de autorizare trebuie să fie autentificate în conformitate cu actele cu putere de lege și normele administrative naționale ale fiecărei părți care formează asociația în participațiune sau consorțiul, împreună cu împuternicirea atestând, în scris, că semnatarii ofertei sunt împuterniciți să intre în angajamente în numele asociației în participațiune sau al consorțiului. Fiecare membru al unei asemenea asociații în participațiune sau consorțiu trebuie să furnizeze dovezile solicitate în conformitate cu articolul 4 ca și când ar fi el însuși ofertantul.

29.5. Oferta completă este fără modificări, inserări sau ștersături, exceptând cele pentru conformitatea cu instrucțiunile emise de autoritatea contractantă sau necesare pentru corectarea erorilor făcute de ofertant. Modificările și corecturile sunt parafate de persoana sau persoanele care semnează oferta.

29.6. Cu excepția cazului loturilor corespunzătoare articolului 21 și ofertelor alternative corespunzătoare articolului 27, un ofertant poate depune numai o singură ofertă. Nici un ofertant nu poate participa la oferta altuia pentru același contract, în nici o calitate.

DEPUNEREA OFERTELOR

Articolul 30

Temenul

30.1. Ofertele trebuie primite de autoritatea contractantă la adresa și nu mai târziu de data și ora specificate în conformitate cu articolul 13. La stabilirea acestei date, autoritatea contractantă trebuie să se asigure că există timpul necesar, luând în considerare natura, dimensiunea, complexitatea și localizarea proiectului intenționat și alți factori relevanți. Această perioadă nu este, totuși, mai mică de 90 de zile pentru o invitație de participare la licitație deschisă.

30.2. Autoritatea contractantă poate să extindă la discreție termenul limită menționat la articolul 30.1 pentru depunerea ofertelor prin modificarea caietului de sarcini în conformitate cu articolul 18, caz în care toate drepturile și

obligațiile anterioare ale autorității contractante și ale ofertanților, sub incidența termenului limită anterior, intră sub incidența termenului extins. În cazul în care un ofertant își exercită dreptul de retragere a ofertei după primirea anunțului de extindere, oferta îi este returnată și garanția ofertei sale este eliberată după ședința de deschidere a ofertelor.

30.3. Orice oferte primite de autoritatea contractantă după expirarea termenului limită de primire a ofertelor recomandat de aceasta sunt respinse și înapoiate ofertantului după ședința de deschidere a ofertelor, în conformitate cu articolul 13.4 litera (g) și articolul 18.

Articolul 31

Sigilarea și marcarea plicurilor

31.1. Oferta, anexele la aceasta stipulate în instrucțiunile pentru ofertanți și documentele justificative menționate la articolul 4 sunt puse într-un plic sigilat neidentificabil, purtând doar:

- (a) adresa indicată pentru depunerea ofertelor din anunțul de invitație de participare la licitație sau din invitația de participare la licitație;
- (b) referința la anunțul de invitație de participare la licitație în conformitate cu care este depusă oferta;
- (c) dacă este cazul, numărul loturilor pentru care se ofertează și
- (d) cuvintele „a nu se deschide înainte de ședința de deschidere a ofertelor” scrise în limba caietului de sarcini.

31.2. Instrucțiunile pentru ofertanți specifică în fiecare caz dacă documentele referitoare la propunerea de preț sunt plasate împreună cu propunerea tehnică într-un plic sau în plicuri separate. În ultimul caz, propunerea de preț se pune într-un plic identificabil separat, marcat cu cuvintele „prețul ofertei”, care se sigilează și se pune împreună cu propunerea tehnică, în plicul menționat la articolul 31.1.

Articolul 32

Retrageri și modificări

32.1. Orice ofertant își poate modifica sau retrage oferta înainte de termenul limită menționat la articolul 30.3, cu condiția ca, anterior termenului limită, autoritatea contractantă să primească o notificare referitor la acea modificare sau retragere.

- 32.2. Notificările de modificare sau retragere a ofertantului sunt pregătite, sigilate, marcate și expediate în conformitate cu dispozițiile articolului 31. O notificare de retragere poate fi trimisă, de asemenea, prin livrare personală sau prin telex, cablu sau fax, dar urmată de o copie de confirmare semnată, marcată poștal, nu mai târziu de termenul limită pentru depunerea ofertelor. Retragerile sunt necondiționate și încheie participarea ulterioară la procedura cererii de ofertă.
- 32.3. Nici o ofertă nu poate fi modificată după termenul limită menționat la articolul 30.3, exceptând cazurile în conformitate cu articolul 34.1.
- 32.4. Nici o ofertă nu poate fi retrasă în intervalul dintre termenul limită menționat la articolul 30.3 și expirarea perioadei de valabilitate a ofertei. Retragera unei oferte în cursul acestei perioade poate avea ca rezultat executarea garanției ofertei.

EXAMINAREA OFERTELOR

Articolul 33

Deschiderea ofertelor

- 33.1. La primirea ofertelor, plicurile se înregistrează într-un registru special în ordinea în care sosesc. Numărul de înregistrare, data și ora sosirii se înregistrează pe plic. Plicurile rămân sigilate și se păstrează într-un loc sigur până când sunt deschise în conformitate cu condițiile stabilite de articolele 33.2 și 33.3.
- 33.2. La o deschidere publică a ofertelor, numele ofertanților, prețurile ofertei, notificările scrise privind modificările și retragerile ofertei, prezența garanției ofertei solicitate și alte detalii pe care autoritatea contractantă le poate considera necesare sunt, în cazul în care există, anunțate. În cazul sistemului „două plicuri” menționat la articolul 31.2 anunțul include mențiunea că nu a fost deschis nici un plic cu prețul.
- 33.3. Deschiderea și examinarea ofertelor corespunde regulilor TTM implicat și este în scopul verificării dacă ofertele sunt complete, dacă a fost depusă garanția ofertei solicitate, dacă documentele au fost semnate corespunzător și dacă ofertele sunt, în general, în ordine.
- 33.4. Plicurile marcate cu cuvintele „prețul ofertei” în conformitate cu articolul 31 nu se deschid până când activitatea de evaluare a ofertelor, alta decât a prețurilor, nu a fost realizată.

- 33.5. Sunt luate în considerare pentru evaluare doar ofertele conținute în acele plicuri care au fost primite nu mai târziu de termenul limită menționat la articolul 30.3.
- 33.6. Autoritatea contractantă pregătește, pentru propria evidență, procese-verbale de deschidere a ofertei, inclusiv informațiile prezentate celor prezenți în conformitate cu articolul 33.2.
- 33.7. După deschiderea publică a ofertelor, informațiile legate de examinarea, clarificarea, evaluarea și compararea ofertelor, precum și recomandările implicând obținerea contractului nu sunt dezvăluite ofertanților sau altor persoane care nu sunt implicate oficial în acest proces.
- 33.8. Orice încercare a unui ofertant de a influența autoritatea contractantă în procesul de examinare, clarificare, evaluare și comparare a ofertelor și în deciziile implicând obținerea contractului are ca rezultat respingerea ofertei sale.
- 33.9. Delegatul este prezent la deschiderea ofertelor și primește o copie după fiecare ofertă.

Articolul 34

Evaluarea ofertelor

- 34.1. Pentru facilitarea examinării, a evaluării și a comparării ofertelor, autoritatea contractantă poate să solicite individual fiecărui ofertant clarificarea ofertei sale, inclusiv defalcările prețurilor unitare. Solicitarea de clarificare și răspunsul sunt în scris și comunicate prin oricare dintre mijloacele menționate la articolul 12, dar nu se va urmări, oferi sau permite nici o schimbare a prețului sau a conținutului ofertei, exceptând solicitarea de confirmare a corecțiilor erorilor aritmetice descoperite de autoritatea contractantă în cursul evaluării ofertelor în conformitate cu articolul 34.7.
- 34.2. Anterior evaluării detaliate a ofertelor, autoritatea contractantă stabilește dacă fiecare ofertă răspunde contextual cerințelor din caietul de sarcini.
- 34.3. În sensul articolului 34, o ofertă corespunzătoare este aceea care se conformează tuturor termenilor, condițiilor și specificațiilor caietului de sarcini fără abateri materiale sau rezerve. O abatere materială sau rezervă este aceea care afectează domeniul, calitatea sau realizarea contractului sau care, într-un mod concret, este necorespunzătoare cu

documentația sau limitează drepturile autorității contractante sau obligațiile ofertantului în conformitate cu contractul și afectează injust poziția concurențială a ofertanților care prezintă oferte corespunzătoare.

34.4. În cazul în care o ofertă nu corespunde caietului de sarcini, este respinsă de autoritatea contractantă și nu poate fi făcută corespunzătoare ulterior prin corecții sau retragerea abaterilor sau a rezervelor.

34.5. Ofertele stabilite ca fiind corespunzătoare sunt evaluate tehnic pentru conformitate cu documentația invitației de participare la licitație și cu dispozițiile articolului 36 și apoi încadrate pe baza calităților lor tehnice. Condițiile speciale specifică, dacă este cazul, criteriile detaliate pentru evaluarea tehnică.

34.6. După realizarea evaluării tehnice, ofertele care sunt, în baza articolului 34.5, corespunzătoare tehnic sunt evaluate financiar. Ofertele sunt comparate în moneda națională.

34.7. Ofertele stabilite a fi corespunzătoare sunt verificate de către autoritatea contractantă pentru orice erori aritmetice de calcul și adunare. Erorile sunt corectate de către autoritatea contractantă după cum urmează:

(a) în cazul în care există discrepanțe între sumele în cifre și litere, prevalează sumele în litere și

(b) exceptând contractele cu sumă forfetară, în cazul în care există o discrepanță între prețul unitar și suma totală derivată din înmulțirea prețului unitar și a cantității, prevalează prețul unitar cotaț, exceptând cazul în care, în opinia autorității contractante, este o eroare evidentă în prețul unitar, caz în care prevalează suma totală indicată și prețul unitar este corectat de autoritatea contractantă.

34.8. Suma statuată în ofertă, corectată în cazul în care este necesar de autoritatea contractantă în conformitate cu articolul 34.7, este considerată ca obligatorie pentru ofertant. În cazul în care ofertantul nu acceptă suma corectată, oferta sa este respinsă.

34.9. După evaluarea completă a ofertelor în conformitate cu dispozițiile articolului 34, ofertele corespunzătoare sunt grupate în oferte ale ofertanților eligibili pentru preferință corespunzător articolului 9 și ale altor ofertanți. În scopul evaluării ulterioare și al comparării doar a ofertelor, prețurile ofertei, corectate în cazul în care este necesar, ale ofertelor care nu se califică pentru preferință sunt majorate cu pragul procentual de preferință. Detaliile suplimentare

ale procedurii utilizate în punerea în vigoare a dispozițiilor privind pragul de preferință din articolul 9 sunt cele prevăzute de autoritatea contractantă în caietul de sarcini.

34.10. Procedurile de evaluare se înregistrează în procese-verbale semnate corespunzător care nu sunt făcute publice sau comunicate nici unui ofertant. O copie a acestor procese-verbale se trimite delegatului.

Articolul 35

Anularea procedurii cererii de ofertă

35.1. Autoritatea contractantă, anterior atribuirii contractului, fără a angaja în nici un mod răspunderea sa față de ofertanți și fără să țină cont de stadiul atins în procedurile care conduc la încheierea contractului, poate:

(a) fie să decidă anularea procedurii cererii de ofertă în conformitate cu articolul 35.2, fie să ordoneze reînceperea procedurii, în cazul în care este necesar, utilizând altă metodă sau

(b) în cazul în care proiectul este divizat în loturi, să acorde doar unele dintre loturi și eventual să decidă ca celelalte să devină obiectul altei sau altor licitații, dacă este cazul, utilizând altă metodă.

35.2. Anularea de către autoritatea contractantă a unei proceduri de cerere de ofertă poate avea loc în următoarele cazuri:

(a) în cazul în care nici o ofertă nu corespunde caietului de sarcini;

(b) în cazul în care nici o ofertă nu corespunde criteriilor de atribuire a contractului stipulate la articolul 36;

(c) în cazul în care au fost modificate datele economice sau tehnice ale proiectului;

(d) în cazul în care circumstanțe excepționale fac imposibilă realizarea normală a contractului;

(e) în cazul în care fiecare ofertă primită depășește resursele financiare alocate contractului;

(f) în cazul în care ofertele primite conțin nereguli grave rezultând în interferențe cu mișcarea normală a forțelor pieței sau

(g) în cazul în care nu a existat concurență.

35.3. În eventualitatea anulării oricărei proceduri de cerere de ofertă, ofertanții care sunt încă obligați prin ofertele lor sunt notificați despre aceasta de către autoritatea contractantă. Acești ofertanți nu au dreptul la despăgubiri; ei au dreptul la eliberarea imediată a garanției ofertei.

35.4. Atunci când anularea procedurii cererii de ofertă este cauzată de circumstanțe care nu necesită deschiderea ofertelor, plicurile nedeschise și sigilate conținând propunerile de preț, dacă este cazul, și, în orice situație, celelalte elemente ale ofertei sunt returnate ofertanților pe cheltuiala acestora.

ATRIBUIREA CONTRACTULUI

Articolul 36

Selecția

36.1. Autoritatea contractantă atribuie contractul ofertantului:

- (a) a cărei ofertă este declarată corespunzătoare caietului de sarcini și
- (b) pentru contractele de lucrări și furnizare, celui care a oferit cea mai avantajoasă ofertă evaluată, *inter alia*, pe baza:
 - (i) prețului, a costurilor de operare și întreținere;
 - (ii) calificărilor și a garanțiilor prezentate de ofertant, precum și a calităților tehnice ale ofertei, inclusiv oferirea unui service postvânzare în ȚTM implicată;
 - (iii) natura, condițiile și limitele de timp pentru realizarea contractului și adaptarea la condițiile locale;
- (c) pentru contractele de servicii, celei mai avantajoase oferte luând în considerare, *inter alia*, prețul, valoarea tehnică a ofertei, organizarea și metodologia propusă pentru furnizarea serviciilor, precum și competența, independența și disponibilitatea personalului propus.

36.2. În cazul în care doi ofertanți sunt declarați echivalenți pe baza criteriilor statuate anterior, se acordă preferință:

- (a) ofertantului dintr-o ȚTM sau stat ACP sau
- (b) în cazul în care nu se întrevide nici o astfel de ofertă, ofertantului care permite utilizarea cea mai bună posibilă a resurselor fizice și umane ale ȚTM.

36.3. Autoritatea contractantă:

- (a) finalizează evaluarea ofertelor în perioada de valabilitate a acestora, ținând cont de perioada necesară pentru aprobarea contractelor;
- (b) transmite delegatului rezultatul examinării ofertelor și o propunere pentru plasarea contractului.

36.4. Delegatul:

- (a) aprobă în termen de 30 de zile propunerea autorității contractante pentru plasarea contractului pentru toate:
 - (i) contractele prin acord direct;
 - (ii) contractele de servicii;
 - (iii) contractele referitoare la asistența de urgență și
- (iii) contractele prin procedură accelerată, pentru contractele de lucrări cu valoare mai mică de 5 milioane ECU și contractele de furnizare cu valoare mai mică de 1 milion ECU;
- (b) aprobă în termen de 30 de zile propunerea autorității contractante pentru plasarea contractului nereglementat de articolul 36.4 litera (a) ori de câte ori sunt îndeplinite următoarele condiții: oferta selectată este cea mai scăzută din cele conforme cu cerințele caietului de sarcini, întrunește criteriile de selecție statuate în acesta și nu depășește suma destinată pentru contract;
- (c) în cazul în care nu sunt îndeplinite condițiile stipulate la articolul 36.4 litera (b), înaintează propunerea de plasare a contractului Comisiei, care decide asupra acesteia în termen de 60 de zile de la primirea de către delegat. În cazul în care prețul ofertei selectate depășește suma destinată pentru contract, Comisia disponibilizează suma necesară în momentul acordării aprobării pentru desemnare.

Articolul 37

Notificarea atribuirii contractului

37.1. Înainte de perioada de expirare a valabilității ofertei, autoritatea contractantă notifică în scris ofertantului câștigător că oferta sa a fost acceptată.

37.2. În cazul în care nu se prevede altfel în caietul de sarcini, în cazul contractelor de lucrări și furnizare, o dată ce ofertantul câștigător a furnizat o garanție de realizare în conformitate cu dispozițiile articolului 40, autoritatea contractantă notifică prompt celorlalți ofertanți că ofertele lor au fost necâștigătoare și le înapoiază garanțiile ofertelor.

37.3. Autoritatea contractantă nu este obligată să statueze motivele pentru alegerea făcută, nici să înceapă discuțiile sau corespondența cu ofertanții privind rezultatele invitației de participare la licitație.

37.4. Rezultatele invitațiilor publice de participare la licitație se publică în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* și, sub incidența practicii din ȚTM implicat, în jurnalul oficial al statului și/sau orice alte medii de informare corespunzătoare.

*Articolul 38***Pregătirea contractului**

38.1. După comunicarea rezultatului ofertării în conformitate cu articolul 37, contractul este pregătit de autoritatea contractantă pentru trimiterea spre semnare ofertantului câștigător. Acest document include cel puțin următoarele:

- (a) o listă a documentelor cuprinse în contract, specificând ordinea precedenței documentelor;
- (b) orice completări convenite și derogări de la aceste documente;
- (c) prețul contractului;
- (d) orice decizii luate de autoritatea contractantă în conformitate cu articolul 34.7;
- (e) numele supraveghetorului și al reprezentantului acestuia, în cazul în care acestea nu sunt incluse în condițiile speciale.

38.2. Contractul este trimis ofertantului câștigător pentru semnare.

*Articolul 39***Semnarea contractului**

39.1. În cazul în care nu se prevede altfel în caietul de sarcini, în termen de 30 de zile de la primirea contractului, ofertantul câștigător îl semnează. După semnarea de către ofertantul câștigător, contractul este returnat autorității contractante sau reprezentantului autorizat al acesteia, sau autorității competente din ȚTM implicat pentru aprobare, în cazul în care este necesar, și pentru semnare.

39.2. Autoritatea contractantă nu semnează contractul, în cazul în care nu se prevede altfel în caietul de sarcini, până când nu a fost constituită garanția de realizare în conformitate cu articolul 40.

39.3. Prin semnătura autorității contractante contractul devine obligatoriu pentru cele două părți și ofertantul câștigător este notificat în legătură cu această semnare.

39.4. Sub rezerva dispozițiilor articolelor 39.1-39.3, autoritatea contractantă, în funcție de natura contractului, poate decide încheierea contractului pe baza procedurii scrisorii de contract, prin care notificarea atribuirii contractului constituie încheierea acestuia. În acest caz, elementele menționate la articolul 38.1 se atașează la scrisoare.

39.5. În eventualitatea retragerii ofertantului câștigător, autoritatea contractantă poate reține garanția acestuia. În afară de aceasta, poate aborda ceilalți ofertanți în ordinea clasificării ofertelor acestora sau poate iniția o nouă procedură pentru invitația de participare la licitație. În cazul în care este necesar, poate fi negociat un contract prin acord direct.

*Articolul 40***Garanția de realizare**

40.1. În cazul în care nu se prevede altfel în caietul de sarcini, ofertantul câștigător al unui contract de lucrări sau de furnizare, în termen de 30 de zile de la primirea înștiințării de atribuire din partea autorității contractante, furnizează acesteia o garanție de realizare sub forma specificată în condițiile generale.

40.2. Neconformarea ofertantului câștigător la cerințele articolului 40.1 constituie o bază suficientă pentru anularea atribuirii și executarea garanției ofertei, caz în care autoritatea contractantă poate proceda în conformitate cu articolul 39.5.

DISPOZIȚII GENERALE ȘI FINALE*Articolul 41***Dispoziții generale și finale**

41.1. Toate documentele și propunerile trimise de autoritatea contractantă Comisiei sau delegatului pentru acord sau aprobare în conformitate cu prezentele reglementări generale sunt aprobate sau considerate aprobate în termenele stipulate de prezentele reglementări generale sau, în cazul în care nu este stabilită o limită de timp, în termen de 30 de zile.

41.2. Cererile acceptate pentru întârzierea plăților sunt suportate de ȚTM implicat și de Comisie, fiecare din resursele proprii, pentru partea de întârziere pentru care îi este imputabilă.

ANEXA II

**CONDIȚII GENERALE PENTRU CONTRACTELE DE LUCRĂRI FINANȚATE DE FONDUL EUROPEAN
DE DEZVOLTARE ÎN ȚTM**

CUPRINS

DISPOZIȚII PRELIMINARE

	<i>Pagina</i>
Articolul 1 – Definiții	41
Articolul 2 – Legea aplicabilă și limba contractului	42
Articolul 3 – Ordinea precedenței documentelor contractului	42
Articolul 4 – Notificări și comunicări scrise	42
Articolul 5 – Supraveghetorul și reprezentantul supraveghetorului	42
Articolul 6 – Atribuire	43
Articolul 7 – Subcontractare	43

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII CONTRACTANTE

Articolul 8 – Furnizarea documentelor	44
Articolul 9 – Accesul la șantier	44
Articolul 10 – Asistență în reglementările locale	44
Articolul 11 – Plăți întârziate către personalul contractorului	44

OBLIGAȚIILE CONTRACTORULUI

Articolul 12 – Obligații generale	45
Articolul 13 – Administrarea lucrărilor	45
Articolul 14 – Personalul	46
Articolul 15 – Garanția de realizare	46
Articolul 16 – Asigurarea	46
Articolul 17 – Programul de executare	47
Articolul 18 – Defalcarea detaliată a prețurilor	47
Articolul 19 – Schițele contractorului	47
Articolul 20 – Suficiența prețurilor de ofertă	48
Articolul 21 – Riscuri excepționale	48
Articolul 22 – Securitatea șantierelor	49
Articolul 23 – Protecția proprietăților învecinate	49
Articolul 24 – Interferența cu traficul	49
Articolul 25 – Cabluri și conducte	49
Articolul 26 – Marcarea	50
Articolul 27 – Materiale din demolări	50
Articolul 28 – Descoperiri	50

	<i>Pagina</i>
Articolul 29 – Lucrări temporare	51
Articolul 30 – Studii de sol	51
Articolul 31 – Contracte care se suprapun	51
Articolul 32 – Brevete și licențe	51

ÎNCEPEREA ȘI ÎNTÂRZIERILE

Articolul 33 – Ordinele de începere	51
Articolul 34 – Termenul de executare	52
Articolul 35 – Extinderea termenului de executare	52
Articolul 36 – Întârzieri în executare	52
Articolul 37 – Modificări	52
Articolul 38 – Suspendarea	53

MATERIALELE ȘI MANOPERA

Articolul 39 – Registrul de lucrări	54
Articolul 40 – Calitatea lucrărilor și a materialelor	54
Articolul 41 – Inspectarea și testarea	55
Articolul 42 – Respingerea	55
Articolul 43 – Proprietatea asupra utilajelor și a materialelor.....	56

PLĂȚILE

Articolul 44 – Dispoziții generale	56
Articolul 45 – Contracte cu preț provizoriu	56
Articolul 46 – Plăți în avans	57
Articolul 47 – Suma reținută	57
Articolul 48 – Revizuirea prețurilor	57
Articolul 49 – Măsurători	58
Articolul 50 – Plăți intermediare	58
Articolul 51 – Extrasul de cont final.....	59
Articolul 52 – Plăți directe către subcontractori	60
Articolul 53 – Plăți cu întârziere	60
Articolul 54 – Plăți către terți	61
Articolul 55 – Solicitari de plăți suplimentare	61
Articolul 56 – Plăți în monedă străină	61

ACCEPTAREA ȘI ÎNTREȚINEREA

Articolul 57 – Clauze generale	61
Articolul 58 – Testarea la finalizare	61
Articolul 59 – Acceptarea parțială	62
Articolul 60 – Acceptarea provizorie	62
Articolul 61 – Obligații de întreținere	62
Articolul 62 – Acceptarea finală	63

ÎNCĂLCAREA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA

	<i>Pagina</i>
Articolul 63 – Încălcarea contractului	63
Articolul 64 – Rezilierea de către autoritatea contractantă	64
Articolul 65 – Rezilierea de către contractant	65
Articolul 66 – Forța majoră	65
Articolul 67 – Decesul	66

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 68 – Soluționarea litigiilor	66
--	----

DISPOZIȚII PRELIMINARE**Articolul 1****Definiții**

1.1. Următoarele definiții se aplică prezentelor condiții generale și contractului:

CEE: Comunitatea Economică Europeană;

ȚTM: țările și teritoriile de peste mări asociate cu CEE;

contract: acordul semnat între părți pentru executarea lucrărilor, incluzând toate anexele la acesta și toate documentele încorporate;

contractor: partea cu care încheie contractul autoritatea contractantă;

autoritate contractantă: statul sau persoana juridică de drept public sau privat care încheie contractul sau în numele căreia se încheie contractul;

statul autorității contractante: ȚTM pe al cărui teritoriu trebuie să fie executat contractul de lucrări;

supraveghetor: departamentul guvernamental, persoana juridică reglementată de dreptul public sau persoana fizică sau juridică, desemnată de autoritatea contractantă în conformitate cu legislația statului autorității contractante, care este responsabilă pentru conducerea și/sau monitorizarea executării contractului de lucrări și către care autoritatea contractantă poate delega drepturi și/sau competențe în conformitate cu contractul;

reprezentantul supraveghetorului: orice persoană fizică sau juridică desemnată de supraveghetor ca atare în conformitate cu contractul și împuternicită să reprezinte supraveghetorul în îndeplinirea funcțiilor acestuia și în exercitarea acelor drepturi și/sau competențe care i-au fost delegate. Corespunzător, în cazul în care funcțiile, drepturile și/sau competențele supraveghetorului au fost delegate reprezentantului acestuia, referințele la supraveghetor includ și reprezentantul supraveghetorului;

lucrări: lucrările temporare și permanente care trebuie efectuate în conformitate cu contractul;

utilaje: mașini, aparatură, componente și toate elementele care trebuie să fie furnizate în conformitate cu contractul, pentru încorporare în lucrări;

echipamente: dispozitivele și alte mașini și, dacă este cazul în conformitate cu legislația și/sau practicile statului autorității contractante, structurile temporare de șantier, necesare efectuării lucrărilor, dar excluzând utilajele sau alte elemente necesare formării unei părți din lucrările permanente;

factura cantitativă: documentul care conține o defalcare pe elemente a sarcinilor care trebuie îndeplinite într-un contract cu preț unitar, indicând cantitatea fiecărui element și prețul unitar corespunzător;

tabel al prețului: tabelul complet al prețurilor, inclusiv defalcarea prețului total, depus de contractor împreună cu oferta, modificat după caz și făcând parte din contractul cu preț unitar;

defalcare a prețului total: lista pe elemente a ratelor și a prețurilor demonstrând elaborarea prețului într-un contract cu sumă forfetară, dar care nu face parte din contract;

prețul contractului: suma statuată în contract reprezentând plata inițială estimată pentru realizarea lucrărilor sau altă sumă asemănătoare, stabilită prin declarația contabilă finală și datorată contractorului în conformitate cu contractul;

suma prevăzută: o sumă inclusă în contract și destinată astfel executării contractului de lucrări sau furnizare de produse, materiale, utilaje sau servicii sau pentru întâmplări neprevăzute, sumă care poate fi utilizată în întregime, în parte sau deloc, în conformitate cu instrucțiunile supraveghetorului;

schife: schifele furnizate de autoritatea contractantă și/sau de supraveghetor și/sau schifele furnizate de contractor și aprobate de supraveghetor pentru realizarea lucrărilor;

șantier: locurile prevăzute de autoritatea contractantă unde sunt efectuate lucrările și alte locuri statuate în contract ca făcând parte din șantier;

perioada de întreținere: perioada statuată în contract urmând imediat datei acceptării provizorii, în cursul căreia contractorul este obligat să realizeze lucrările și să remedieze defectele sau erorile în conformitate cu instrucțiunile supraveghetorului;

certificatul de acceptare finală: certificatul (certIFICATELE) eliberat(e) de supraveghetor contractorului la sfârșitul perioadei de întreținere statuând că acesta și-a îndeplinit obligațiile de construcție, finalizare și întreținere a lucrărilor în cauză;

zi: ziua calendaristică;

termene: acele perioade din contract care încep să curgă din ziua următoare actului sau evenimentului care servește ca

punct de plecare pentru aceste perioade. În cazul în care ultima zi a perioadei este nelucrătoare, perioada expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare urmând ultimei zile a perioadei;

înscriș: orice comunicare scrisă de mână, dactilografiată sau tipărită, inclusiv transmisiile telex, prin cablu sau fax;

comunicări: certificate, înștiințări, ordine și instrucțiuni emise în conformitate cu contractul;

ordin administrativ: orice instrucțiune sau ordin emis în scris de supraveghetorul contractului referitor la executarea lucrărilor;

moneda națională: moneda statului autorității contractante;

monedă străină: orice monedă permisă, alta decât cea națională, și care este indicată în contract;

daune interese: suma, nespecificată anterior în contract, care este acordată de către o instanță sau un tribunal de arbitraj sau convenită de părți ca o despăgubire plătită unei părți vătămate pentru încălcarea contractului de către cealaltă parte;

daune stabilite: suma statuată în contract ca o despăgubire plătită de contractor autorității contractante pentru nefinalizarea lucrărilor sau a unei părți din acestea în termenele prevăzute prin contract sau aceea plătită de oricare dintre părți celeilalte pentru orice altă încălcare specifică identificată în contract;

condiții speciale: condițiile speciale emise de autoritatea contractantă ca parte a invitației de participare la licitație, modificate în cazul în care este necesar, și încorporate în contract, constând în:

(a) modificări ale prezentelor condiții generale;

(b) clauze contractuale speciale;

(c) specificații tehnice și

(d) orice altă chestiune referitoare la contract.

1.2. Capitolele și titlurile din prezentele condiții generale nu sunt considerate parte din acestea sau luate în considerare în interpretarea contractului.

1.3. Atunci când contextul o permite, cuvintele care implică singularul se consideră că includ pluralul și *viceversa* și cuvintele implicând masculin se consideră că includ femininul și *viceversa*.

1.4. Cuvintele referitoare la persoane sau părți includ societățile și întreprinderile și orice organizație având capacitate juridică.

Articolul 2

Legea aplicabilă și limba contractului

2.1. Legea aplicabilă contractului este legea statului autorității contractante, în cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale.

2.2. În toate chestiunile care nu sunt cuprinse în prezentele condiții generale se aplică legea contractului.

2.3. Limba contractului și a tuturor comunicărilor dintre contractor, autoritatea contractantă și supraveghetor sau reprezentanții acestora este în conformitate cu cea statuată în condițiile speciale.

Articolul 3

Ordinea precedenței documentelor contractului

În cazul în care nu se stipulează altfel în contract, ordinea precedenței documentelor contractului este în conformitate cu cea statuată în condițiile speciale.

Articolul 4

Notificările și comunicările scrise

4.1. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, comunicările dintre autoritatea contractantă și/sau supraveghetor, pe de o parte, și contractor, pe de altă parte, sunt trimise prin poștă, cablu, telex, transmisii fax sau livrate personal la adresa corespunzătoare desemnată de respectivele părți în acest scop.

4.2. În cazul în care expeditorul solicită confirmare de primire, el statuează această cerință în comunicarea sa și solicită această confirmare de primire ori de câte ori există un termen limită pentru primirea comunicării. În orice situație, expeditorul ia toate măsurile necesare pentru a asigura primirea comunicării sale.

4.3. Ori de câte ori se prevede în contract înmânarea sau emiterea unei înștiințări, încuviințări, aprobări, certificări sau decizii, în cazul în care nu se prevede altfel, această înștiințare, încuviințare, aprobare, certificare sau decizie este în scris și marcată corespunzător cu cuvintele „înștiințare”, „certificare”, „aprobare” sau „decizie”. Orice astfel de încuviințare, aprobare, certificare sau decizie nu este retrasă sau întârziată neîntemeiat.

Articolul 5

Supraveghetorul și reprezentantul supraveghetorului

5.1. Supraveghetorul își îndeplinește obligațiile specificate în contract. Exceptând statuarea expresă din contract,

supraveghetorul nu are autoritatea să elibereze contractorul de nici una dintre obligațiile sale conforme cu contractul.

5.2. Supraveghetorul poate, câteodată, în cazul în care își asumă responsabilitatea finală, să delege reprezentantului său orice îndatoriri și autoritate investită supraveghetorului și poate revoca în orice moment această delegare sau înlocui reprezentantul. Orice delegare, revocare sau înlocuire se face în scris și nu intră în vigoare până când o copie a acesteia nu a fost livrată contractorului.

5.3. Orice comunicare făcută contractorului de către reprezentantul supraveghetorului în conformitate cu termenii acestei delegații are același efect ca și când ar fi făcută de supraveghetor, cu condiția ca:

(a) în cazul în care reprezentantul supraveghetorului nu dezaprobă o lucrare, materiale sau un utilaj aceasta nu afectează autoritatea supraveghetorului de a dezaproba aceste lucrări, materiale sau utilaje și de a da instrucțiunile necesare pentru rectificările corespunzătoare;

(b) supraveghetorul are libertatea de infirmare sau diversificare a conținutului acestei comunicări.

5.4. Instrucțiunile și/sau ordinele emise de supraveghetor sunt date prin ordine administrative. Aceste ordine sunt date, numerotate și înregistrate de supraveghetor într-un registru și copiile acestora trimise în manuscris, dacă este cazul, reprezentantului contractorului.

Articolul 6

Cesiunea

6.1. O cesiune este valabilă doar în cazul în care există un acord scris prin care contractorul transferă contractul său sau o parte din acesta către un terț.

6.2. Contractorul nu cesionează, fără consimțământul scris prealabil al autorității contractante, contractul sau orice parte din acesta sau orice beneficiu sau dobândă din acesta, exceptând următoarele cazuri:

(a) o garanție, în favoarea bancherilor contractorului, a oricăror drepturi bănești convenite sau ce se vor conveni prin contract sau

(b) cesiunea către asiguratorii contractorului a dreptului acestuia de a obține reparații împotriva oricărei persoane vinovate în cazurile în care asiguratorii au plătit pierderile sau neîndeplinirea obligației contractorului.

6.3. În sensul articolului 6.2, aprobarea unei cesiuni de către autoritatea contractantă nu eliberează contractorul de obligațiile sale pentru partea de contract deja realizată sau pentru partea neatribuită.

6.4. În cazul în care contractorul și-a cesionat contractul fără autorizație, autoritatea contractantă poate aplica de drept, fără înștiințare formală despre aceasta, sancțiunile pentru încălcarea contractului prevăzute la articolele 63 și 64.

6.5. Cesionarii se conformează criteriilor de eligibilitate aplicabile pentru atribuirea contractului.

Articolul 7

Subcontractarea

7.1. Un subcontract este valabil doar în cazul în care este un acord scris prin care contractorul încredințează realizarea unei părți a contractului său către un terț.

7.2. Contractorul nu subcontractează fără aprobarea scrisă prealabilă a autorității contractante. Lucrarea care trebuie subcontractată și identitatea subcontractorilor este notificată autorității contractante. Autoritatea contractantă notifică contractorului cu privire la decizia sa, cu respectarea strictă a dispozițiilor din articolul 4.3, în termen de 30 de zile de la primirea înștiințării, statuând motivele pentru care refuză autorizarea.

7.3. În selectarea subcontractorilor, contractorul acordă preferință persoanelor fizice, societăților sau întreprinderilor din statul autorității contractante capabile să realizeze lucrarea cerută în termeni similari.

7.4. Subcontractorii trebuie să răspundă criteriilor de eligibilitate aplicabile pentru atribuirea contractului.

7.5. Sub incidența articolului 52, autoritatea contractantă nu are nici o relație contractuală cu subcontractorii.

7.6. Contractorul răspunde pentru faptele, lipsurile și neglijența subcontractorilor săi și ale mandatarilor și angajaților acestora, ca și cum ar fi faptele, lipsurile sau neglijența contractorului, ale mandatarilor sau angajaților săi. Aprobarea autorității contractante de subcontractare a oricărei părți din contract sau a subcontractorului de a realiza orice parte din lucrări nu eliberează contractorul de obligațiile sale în conformitate cu contractul.

7.7. În cazul în care un subcontractor și-a asumat orice obligație continuă ce se întinde pe o perioadă care o depășește pe aceea

de întreținere în conformitate cu contractul către contractor cu privire la lucrarea executată sau bunurile, materialele, utilajele sau serviciile furnizate de subcontractor, contractorul transferă imediat, în orice moment după expirarea perioadei de întreținere, autorității contractante, la cererea și pe cheltuiala acesteia, venitul acestei obligații pentru durata nedepășită a acesteia.

- 7.8. În cazul în care contractorul subcontractează fără aprobare, autoritatea contractantă poate aplica de drept, fără înștiințare formală despre aceasta, sancțiunile pentru încălcarea contractului prevăzute la articolele 63 și 64.

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII CONTRACTANTE

Articolul 8

Furnizarea documentelor

- 8.1. În termen de 30 de zile de la înființarea garanției de realizare prevăzută la articolul 15, supraveghetorul furnizează gratuit contractorului o copie a schițelor pregătite pentru realizarea contractului, precum și două copii ale specificațiilor și celorlalte documente contractuale. Contractorul poate achiziționa copii suplimentare ale schițelor, specificațiilor și altor documente, atâta timp cât sunt disponibile. În momentul emiterii certificatului de întreținere sau după acceptarea finală, contractorul înapoiază supraveghetorului toate schițele, specificațiile și celelalte documente ale contractului.
- 8.2. Doar în cazul în care este necesar în sensul contractului, schițele, specificațiile și celelalte documente prevăzute de autoritatea contractantă nu sunt utilizate sau comunicate unui terț de către contractor fără consimțământul prealabil al supraveghetorului.
- 8.3. Supraveghetorul are autoritatea să emită către contractor ordine administrative încorporând aceste documente și instrucțiuni suplimentare considerate necesare pentru executarea corespunzătoare și adecvată a lucrărilor și remedierea oricărui defecte ale acestora.

Articolul 9

Accesul la șantier

- 9.1. Autoritatea contractantă pune la dispoziția contractorului șantierul și căile de acces către acesta, în timp util și în conformitate cu evoluția lucrărilor, în conformitate cu

programul de realizare menționat în prezentele condiții generale. Contractorul oferă toate oportunitățile rezonabile altor persoane implicate pentru efectuarea lucrărilor acestora, după cum se stipulează în condițiile speciale sau cum se solicită prin ordine administrative.

- 9.2. Orice teren procurat pentru contractor de către autoritatea contractantă nu este utilizat de contractor în alte scopuri decât pentru realizarea contractului.
- 9.3. Contractorul păstrează localurile puse la dispoziția sa în stare bună atât timp cât le ocupă și le înapoiază la finalizarea contractului în starea inițială, ținând cont de uzura normală, la cererea autorității contractante sau a supraveghetorului.
- 9.4. Contractorul nu este îndreptățit la nici o plată pentru îmbunătățiri care rezultă din lucrări efectuate din proprie inițiativă.

Articolul 10

Asistența în reglementările locale

- 10.1. Contractorul poate solicita asistența autorității contractante pentru obținerea de copii ale actelor cu putere de lege, normelor administrative și ale informațiilor despre uzurile locale, ordinele sau deciziile organelor locale din țara în care sunt localizate lucrările, care pot afecta contractorul în realizarea obligațiilor sale contractuale. Autoritatea contractantă poate furniza contractorului asistența solicitată pe cheltuiala acestuia.
- 10.2. Sub rezerva actelor cu putere de lege și normelor administrative privind forța de muncă străină ale statului în care trebuie să fie efectuate lucrările, autoritatea contractantă face toate eforturile necesare pentru facilitarea obținerii de către contractor a tuturor vizelor și permiselor solicitate, inclusiv permise de muncă și rezidență, pentru personalul ale cărui servicii le consideră necesare contractorul și autoritatea contractantă, precum și permise de rezidență pentru familiile acestora.

Articolul 11

Întârzierea plăților către personalul contractorului

Atunci când există o întârziere în plata către angajații contractorului a onorariilor și a salariilor datorate, și a alocațiilor, și a indemnizațiilor, și a contribuțiilor prevăzute de legislația statului în care sunt localizate lucrările, autoritatea contractantă

poate notifica contractorul că în termen de 15 zile de la înștiințare intenționează să plătească direct aceste onorarii, salarii, indemnizații și contribuții. Atunci când contractorul contestă obligativitatea acestor plăți, el înaintează o expunere motivată autorității contractante, în termen de 15 zile. În cazul în care autoritatea contractantă, analizând această expunere, este de părere că plata beneficiilor și a salariilor ar trebui realizată, poate să plătească aceste beneficii, salarii, alocații și contribuții din sumele datorate contractului. În cazul în care nu se realizează aceasta, poate obține o contribuție prin oricare dintre garanțiile prevăzute de prezentele condiții generale. Orice acțiune întreprinsă de autoritatea contractantă în conformitate cu prezentul articol nu eliberează contractorul de obligațiile sale către angajați, cu excepția cazului în care aceste obligații pot fi acoperite prin această acțiune. Autoritatea contractantă nu își asumă nici o responsabilitate față de angajații contractului prin această acțiune.

OBLIGAȚIILE CONTRACTORULUI

Articolul 12

Obligații generale

12.1. Contractorul, cu grija și diligența cuvenite și în conformitate cu prevederile contractului, proiectează lucrările până la limita statuată în contract și execută, finalizează și remediază orice defect din lucrări. Contractorul asigură administrarea, personalul, materialele, utilajele, echipamentul și toate celelalte elemente, indiferent dacă sunt de natură temporară sau permanentă, necesare în și pentru această proiectare, execuție, finalizare și remediere a oricăror defecte, atât timp cât sunt specificate sau pot fi deduse rezonabil din contract.

12.2. Contractorul își asumă întreaga responsabilitate pentru conformitatea, stabilitatea și securitatea tuturor operațiunilor și a metodelor de construcție în conformitate cu contractul.

12.3. Contractorul se conformează ordinelor administrative date de supraveghetor. Atunci când contractorul consideră că cerințele unui ordin administrativ depășesc autoritatea supraveghetorului sau domeniul de activitate a contractului, cu riscul de a deveni caduc, notifică motivat supraveghetorului în termen de 30 de zile de la primirea ordinului. Executarea ordinului administrativ nu se suspendă prin această înștiințare.

12.4. Contractorul respectă și se conformează actelor cu putere de lege și normelor administrative în vigoare în statul autorității contractante și se asigură că, de asemenea, personalul, persoanele aflate în întreținerea acestora și angajații locali respectă și se conformează acestor acte cu putere de lege și norme administrative. Contractorul despăgubește autoritatea contractantă pentru orice reclamații și proceduri derivând din orice încălcare a actelor cu putere de lege și

normelor administrative de către contractul, angajați și orice persoane aflate în întreținerea acestora.

12.5. În cazul în care contractorul sau oricare dintre subcontractori, mandatar sau funcționari de stat se oferă să dea sau sunt de acord să ofere sau să dea sau să ofere oricărei persoane mită, cadou, gratuitate sau comision ca stimulent sau recompensă pentru înfăptuirea sau restricționarea înfăptuirii oricărui act în legătură cu contractul sau oricare alt contract cu autoritatea contractantă sau pentru favorizarea sau defavorizarea oricărei persoane în legătură cu contractul sau oricare alt contract cu autoritatea contractantă, atunci autoritatea contractantă poate, fără să aducă atingere unui drept cumulat al contractului în conformitate cu contractul, să rezilieze contractul, caz în care se aplică dispozițiile articolelor 63 și 64 din prezentele condiții generale.

12.6. Contractorul tratează toate documentele și informațiile primite în legătură cu contractul ca particulare și confidențiale și, atât timp cât este necesar în scopul executării acestuia, nu va publica sau dezvălui datele de referință ale contractului fără consimțământul scris prealabil al autorității contractante sau al supraveghetorului, după consultarea cu autoritatea contractantă. În cazul în care apar dezacorduri derivând din necesitatea publicării sau a dezvăluirii în sensul contractului, decizia autorității contractante este cea finală.

12.7. În cazul în care contractorul este o asociație în participațiune sau un consorțiu format din două sau mai multe persoane, toate persoanele răspund solidar și indivizibil pentru îndeplinirea termenilor contractuali în conformitate cu legislația statului autorității contractante și, la cererea acesteia, desemnează una dintre aceste persoane pentru a reprezenta și a angaja asociația în participațiune sau consorțiul. Compunerea sau constituirea asociației în participațiune sau a consorțiului nu se modifică fără aprobarea prealabilă a autorității contractante.

Articolul 13

Administrarea lucrărilor

13.1. Contractorul administrează personal lucrările sau numește un reprezentant pentru aceasta. Numea este prezentată supraveghetorului spre aprobare. Aprobarea poate fi retrasă în orice moment. În cazul în care supraveghetorul refuză să aprobe sau retrage aprobarea numirii, el expune motivele pe care se bazează decizia sa și contractorul prezintă fără întârziere o numire alternativă.

13.2. În cazul în care supraveghetorul își retrage aprobarea acordată reprezentantului contractului, contractul, cât mai curând posibil după primirea înștiințării retragerii, revocă reprezentantul din lucrări și îl înlocuiește cu alt reprezentant aprobat de supraveghetor.

13.3. Reprezentantul contractorului are autoritatea deplină de a lua deciziile necesare în executarea lucrărilor, de a primi și aplica ordinele administrative și de a contrasemna registrul de lucrări menționat la articolul 39 sau anexe, dacă este cazul. În orice situație, contractorul este responsabil pentru asigurarea efectuării satisfăcătoare a lucrărilor, inclusiv asigurarea că specificațiile și ordinele administrative sunt respectate de angajații săi și subcontractori și angajații acestora.

Articolul 14

Personalul

14.1. Persoanele angajate de contractor trebuie să fie suficiente ca număr și să permită utilizarea optimă a resurselor umane ale statului în care sunt localizate lucrările. Acești angajați vor avea pregătirea și experiența necesară pentru asigurarea progresului necesar și a executării satisfăcătoare a lucrărilor. Contractorul înlocuiește imediat toți angajații indicați de supraveghetor ca punând în pericol executarea satisfăcătoare a lucrărilor.

14.2. Ratele remunerațiilor și condițiile generale de muncă, așa cum sunt prevăzute de legislația statului autorității contractante, se aplică muncitorilor de pe șantier ca nivel minim.

Articolul 15

Garanția de realizare

15.1. Contractorul furnizează autorității contractante, în termen de 30 de zile de la primirea înștiințării de atribuire a contractului, o garanție pentru realizarea completă și corespunzătoare a contractului. Suma garanției este cea specificată în condițiile speciale și nu depășește 10 % din prețul contractului, inclusiv orice sume stipulate în clauzele adiționale ale contractului, cu excepția cazului în care condițiile speciale prevăd altfel. Totuși, nu poate depăși în nici un caz 20 % din acest preț.

15.2. Garanția de realizare se reține în vederea despăgubirii autorității contractante pentru orice pierdere rezultând din neîndeplinirea pe deplin și corespunzător de către contractor a obligațiilor conforme cu contractul.

15.3. Garanția de realizare este în formatul prezentat în condițiile speciale și poate fi furnizată sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat, obligațiune furnizată de o societate de asigurări și/sau de garantare, un acreditiv irevocabil sau un depozit în numerar pentru autoritatea

contractantă. În cazul în care garanția este furnizată sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat sau obligațiune, aceasta se va emite de o bancă sau societate de garantare și/sau asigurări aprobată de autoritatea contractantă în conformitate cu criteriile de calificare aplicabile pentru atribuirea contractului.

15.4. În cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale, garanția de realizare se numește în tipurile și proporțiile monedelor în care este plătit contractul original.

15.5. Nu se efectuează plăți în favoarea contractorului înainte de furnizarea garanției. Garanția continuă să rămână valabilă până la executarea completă și corespunzătoare a contractului.

15.6. În cursul executării contractului, în cazul în care persoana fizică sau juridică furnizând garanția nu este aptă să își respecte angajamentele, garanția își încetează valabilitatea. Autoritatea contractantă notifică formal contractorului să furnizeze o nouă garanție în aceiași termeni ca și cea anterioară. În cazul în care contractorul nu furnizează o nouă garanție, autoritatea contractantă poate rezilia contractul.

15.7. Autoritatea contractantă cere plata din garanție a tuturor sumelor pentru care este ținut garantul prin garanția datorată neîndeplinirii obligației contractorului în conformitate cu contractul, în conformitate cu termenii garanției și până la valoarea acesteia. Garantul plătește fără întârziere sumele respective la cererea autorității contractante și nu poate ridica obiecții pe nici un motiv. Înainte de a face o cerere pentru garanția de realizare, autoritatea contractantă notifică contractorului, statuând natura neîndeplinirii obligației pentru care se emite cererea.

15.8. Doar în cazul în care în contract nu se prevede altfel, garanția de realizare se eliberează în termen de 30 de zile de la emiterea declarației situației financiare anuale semnate, menționate la articolul 51.

Articolul 16

Asigurarea

16.1. Contractorul se asigură în numele comun al autorității contractante și al său pentru pierderea sau dauna pentru care răspunde în conformitate cu contractul. Această asigurare, doar în cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, acoperă:

(a) lucrările, împreună cu materialele și utilajele pentru încorporarea în acestea, până la acoperirea integrală a

costului tuturor pierderilor sau daunelor din orice cauze, exceptând cele cauzate de forța majoră sau riscul imputabil autorității contractante, prin contract;

(b) o sumă suplimentară de 15 % din acest cost de acoperire sau după cum se specifică în condițiile speciale, pentru acoperirea costurilor suplimentare și incidentale pentru remedierea pierderilor sau a deteriorărilor, inclusiv taxele profesionale și costul demolării și al înlăturării oricărei părți din lucrări și al înlăturării resturilor de orice natură;

(c) echipamentul contractorului și alte lucruri aduse pe șantier de contractor, pentru o sumă suficientă înlocuirii lor pe șantier.

16.2. Contractorul poate înlocui asigurarea prevăzută la articolul 16.1 cu o poliță globală de asigurare care acoperă, *inter alia*, elementele din articolul 16.1 literele (a), (b) și (c). În acest caz, contractorul notifică asigurătorului cu privire la daunele autorității contractante.

16.3. Contractorul încheie asigurări care acoperă răspunderea sa cu privire la accidente industriale și răspunderea civilă decurgând din executarea lucrărilor, pentru orice persoană angajată de el pentru lucrări, pentru autoritatea contractantă și oricare angajat al acesteia. Această răspundere este nelimitată în cazul vătămărilor personale.

16.4. Contractorul încheie asigurări care acoperă răspunderea cu privire la riscurile și răspunderea civilă care rezultă dintr-o acțiune sau omisiune imputabilă acestuia, succesorilor legali sau mandatarilor acestuia. Această asigurare este cel puțin pentru suma statuată în condițiile speciale. Mai mult, se asigură că toți subcontractorii săi au încheiat asigurări similare.

16.5. Toate asigurările menționate de prezentul articol se încheie în termen de 30 de zile de la notificarea atribuirii contractului și fac obiectul aprobării autorității contractante. Aceste asigurări intră în vigoare la începerea lucrărilor și rămân în vigoare până la acceptarea finală a acestora. Contractorul înmânează autorității contractante polița de asigurare și furnizează dovezi ale plăților regulate ale ratelor, fără întârzieri, ori de câte ori i se cere să facă aceasta de către autoritatea contractantă sau supraveghetor.

16.6. Fără să aducă atingere obligațiilor de asigurare ale contractorului în conformitate cu articolul 16, contractorul este singurul răspunzător și va despăgubi autoritatea contractantă și supraveghetorul pentru orice solicitare a unui terț pentru distrugerea proprietății sau vătămare personală derivând din execuția lucrărilor de către contractor, subcontractorii și angajații săi în legătură cu lucrările.

Articolul 17

Programul de executare

17.1. Contractorul elaborează și prezintă spre aprobare supraveghetorului un program de executare a contractului, în conformitate cu condițiile speciale. Programul conține cel puțin următoarele:

(a) ordinea în care contractorul propune executarea lucrărilor;

(b) termenele în care se solicită prezentarea și aprobarea proiectelor;

(c) o descriere generală a metodelor pe care le propune contractorul pentru executarea lucrărilor și

(d) acele detalii și informații ulterioare pe care le poate solicita întemeiat supraveghetorul.

17.2. Aprobarea programului de către supraveghetor nu eliberează contractorul de nici una dintre obligațiile sale contractuale.

17.3. Nu se face nici o modificare materială a programului fără aprobarea supraveghetorului. În cazul în care, totuși, evoluția lucrărilor nu se încadrează în program, supraveghetorul poate instrui contractorul să revizuiască programul și să-i prezinte programul revizuit spre aprobare.

Articolul 18

Defalcarea detaliată a prețurilor

18.1. Dacă este cazul și într-o perioadă nu mai mare de 20 de zile de la cererea motivată a supraveghetorului, contractorul prezintă o defalcare detaliată a ratelor și a prețurilor, în cazul în care această defalcare este solicitată în orice scop prin contract.

18.2. După notificarea atribuirii contractului, contractorul furnizează supraveghetorului doar în scop informativ, în termenul statuat în condițiile speciale, fluxul de numerar estimat detaliat, pe trimestre, al tuturor plăților care pot fi datorate contractorului prin contract. Contractorul furnizează ulterior estimări revizuite ale fluxului de trezorerie la intervale trimestriale, în cazul în care supraveghetorul solicită aceasta. Comunicarea nu impune nici o răspundere autorității contractante sau supraveghetorului.

Articolul 19

Schițele contractorului

19.1. Contractorul prezintă supraveghetorului spre aprobare:

(a) acele schițe, documente, eșantioane și/sau modele care pot fi specificate în contract în termenele prevăzute de acesta sau în programul de realizare;

(b) acele schițe pe care supraveghetorul le solicită întemeiat pentru realizarea contractului.

19.2. În cazul în care supraveghetorul nu notifică decizia de aprobare menționată la articolul 19.1 în termenele menționate în contract sau în programul de realizare aprobat, acele schițe, documente, eșantioane sau modele sunt considerate aprobate la sfârșitul termenului specificat. În cazul în care nu se specifică nici un termen, sunt considerate aprobate după 30 de zile de la primire.

19.3. Schițele, documentele, eșantioanele și modelele aprobate sunt semnate sau altfel identificate de supraveghetor și nu sunt exceptate decât în cazul în care supraveghetorul specifică altfel. Orice schițe, documente, eșantioane sau modele ale contractorului pe care supraveghetorul nu le aprobă sunt astfel modificate încât să îndeplinească cerințele acestuia și sunt prezentate din nou de contractor spre aprobare.

19.4. Contractorul furnizează copii suplimentare ale schițelor aprobate în forma și numărul statuat în contract sau în ordinele administrative ulterioare.

19.5. Aprobarea schițelor, a documentelor, a eșantioanelor sau a modelelor de către supraveghetor nu eliberează contractorul de nici o obligație contractuală.

19.6. Supraveghetorul are dreptul, în orice moment întemeiat, să inspecteze toate schițele, documentele, eșantioanele sau modelele la sediul contractorului.

19.7. Înainte de acceptarea provizorie a lucrărilor, contractorul furnizează manuale de operare și întreținere împreună cu schițe, astfel detaliate încât să permită autorității contractante să opereze, întrețină, ajusteze și repara toate părțile lucrării. În cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale, manualele și schițele sunt în limba contractului și în forma și numărul specificat în contract. Lucrările nu sunt considerate finalizate în sensul acceptării provizorii până când aceste manuale și schițe nu au fost furnizate autorității contractante.

Articolul 20

Suficiența prețurilor ofertei

20.1. Contractorul se consideră că va fi inspectat și examinat șantierul și împrejurimile și se vor fi acoperit solicitările sale înainte de a depune oferta, în ceea ce privește natura soluției

și a subsolului, și că va fi luat în considerare forma și natura șantierului, întinderea și natura lucrărilor și a materialelor necesare pentru finalizarea lucrărilor, mijloacele de comunicare cu șantierul și accesul la șantier, locuințele pe care le poate cere și, în general, că va fi obținut toate informațiile necesare în ceea ce privește riscurile, împrejurările neprevăzute și toate celelalte circumstanțe care îi influențează sau afectează oferta.

20.2. Contractorul consideră solicitările sale acoperite înainte de trimiterea ofertei în ceea ce privește corectitudinea și suficiența ofertei, precum și a ratelor și a prețurilor statuate în factura cantitativă sau tabelul de preț care, exceptând alte cazuri prevăzute în contract, acoperă toate obligațiile sale contractuale.

20.3. Deoarece contractorul se consideră că și-a stabilit prețul pe baza propriilor calcule, operații și estimări, el efectuează fără costuri suplimentare orice lucrare care face obiectul unui element din oferta sa pentru care nu a indicat nici un preț unitar, nici o sumă fermă.

Articolul 21

Riscurile excepționale

21.1. În cazul în care în cursul executării lucrărilor contractorul întâmpină piedici artificiale sau condiții fizice care nu ar fi putut fi întrevăzute de un contractor experimentat și în cazul în care contractorul este de părere că apar costuri suplimentare și/sau este necesară o extindere a perioadei de realizare a contractului, notifică supraveghetorului în conformitate cu articolul 35 și/sau articolul 55. Contractorul specifică în notificare piedicile artificiale și/sau condițiile fizice, oferind detalii despre efectele anticipate ale acestora, măsurile pe care le adoptă sau intenționează să le adopte și durata întârzierii anticipate sau interferența în executarea lucrărilor.

21.2. După primirea notificării, supraveghetorul poate, *inter alia*:

(a) să ceară contractorului să furnizeze o estimare a costului măsurilor pe care le adoptă sau intenționează să le adopte;

(b) să aprobe măsurile menționate la articolul 21.2 litera (a) cu sau fără modificări;

(c) să dea instrucțiuni scrise despre modul de administrare a piedicilor artificiale sau a condițiilor fizice;

- (d) să ordone o variantă, o suspendare sau reziliere a contractului.

21.3. În măsura în care consideră că toate sau o parte din piedicile artificiale sau condițiile fizice menționate nu ar fi putut fi întrevăzute rezonabil de un contractor experimentat, supraveghetorul:

- (a) țină cont de orice întârziere suferită de contractor ca rezultat al unei astfel de piedici sau condiții în stabilirea oricărei prelungiri a perioadei de realizare la care este îndreptățit contractorul în conformitate cu articolul 35 și/sau

- (b) în cazul piedicilor artificiale sau al condițiilor fizice altele decât cele meteorologice, determină plăți suplimentare cuvenite contractorului în conformitate cu articolul 55.

21.4. Condițiile meteorologice nu îl îndreptătesc pe contractor la reclamații în conformitate cu articolul 55.

21.5. În cazul în care supraveghetorul decide că piedicile artificiale sau condițiile fizice ar fi putut fi întrevăzute, total sau parțial, de un contractor experimentat, el informează contractorul despre aceasta cât mai curând posibil.

Articolul 22

Securitatea șantierelor

22.1. Contractorul are dreptul să interzică accesul pe șantier oricărei persoane care nu este implicată în realizarea contractului, cu excepția persoanelor autorizate de supraveghetor.

22.2. Contractorul asigură securitatea șantierului pe durata întregii perioade de execuție și este răspunzător pentru întreprinderea pașilor necesari, în interesul angajaților săi, mandatarilor autorității contractante și terților, pentru prevenirea oricăror pierderi sau accidente care pot rezulta din realizarea lucrărilor.

22.3. Contractorul întreprinde toți pașii esențiali, pe propria răspundere și cheltuială, pentru a se asigura că structurile și utilajele existente sunt protejate, conservate și întreținute. El răspunde pentru furnizarea și întreținerea pe propria cheltuială a tuturor echipamentelor de iluminat, protecție, îngrijire și securitate care se dovedesc necesare în realizarea corespunzătoare a lucrărilor sau care pot fi solicitate întemeiat de către supraveghetor.

22.4. În cazul în care pe durata realizării contractului sunt necesare măsuri urgente pentru evitarea oricărui risc de accident sau distrugere sau pentru asigurarea securității urmând unui accident sau distrugeri, supraveghetorul notifică formal

contractorului să întreprindă ceea ce este necesar. În cazul în care contractorul nu dorește sau nu are posibilitatea adoptării măsurilor necesare, supraveghetorul poate efectua lucrarea pe cheltuiala contractorului până la limita de răspundere a acestuia.

Articolul 23

Protecția proprietăților învecinate

23.1. Pe propria răspundere și cheltuială, contractorul adoptă toate precauțiile cerute de practica acumulată în construcții și de circumstanțele dominante, pentru protecția proprietăților învecinate și evitarea declanșării oricărei tulburări a acestora.

23.2. Contractorul despăgubește autoritatea contractantă împotriva consecințelor financiare ale tuturor solicitărilor din partea proprietarilor de terenuri învecinate sau rezidenți până la limita la care răspunde contractorul și până la limita la care distrugerea proprietăților învecinate nu este rezultatul unui risc creat prin proiectul sau metoda de construcție impusă de autoritatea contractantă sau de supraveghetor contractorului.

Articolul 24

Interferența cu traficul

24.1. Contractorul se asigură că lucrările și utilajele nu produc stricăciuni sau nu obstrucționează traficul pe legăturile de comunicație cum ar fi șosele, căi ferate, căi fluviale și aerodromuri, doar în cazul în care este permis prin condițiile speciale. El ține cont în special de restricțiile de tonaj atunci când selectează rutele și vehiculele.

24.2. Orice măsuri speciale pe care contractorul le consideră necesare sau care sunt specificate în condițiile speciale sau care sunt cerute de autoritatea contractantă pentru a proteja sau consolida secțiuni ale drumurilor, ale pistelor sau ale podurilor sunt pe cheltuiala contractorului, indiferent dacă sunt sau nu realizate de acesta. Contractorul informează supraveghetorul despre măsurile speciale pe care intenționează să le adopte înainte de realizarea acestora. Repararea oricărei deteriorări cauzate șoselelor, pistelor sau podurilor de transportul materialelor, utilajelor sau echipamentului este pe cheltuiala contractorului.

Articolul 25

Cablurile și conductele

25.1. În cazul în care, în cursul realizării lucrărilor, contractorul întâlnește marcaje indicând traseul cablurilor subterane, al

conductelor și al instalațiilor, el păstrează aceste marcaje pe poziție sau le înlocuiește, în cazul în care executarea lucrărilor necesită înlăturarea lor temporară. Operațiunile legate de aceasta necesită aprobarea supraveghetorului.

25.2. Contractorul este răspunzător pentru conservarea, înlăturarea și înlocuirea, după caz, a cablurilor, a conductelor și a instalațiilor specificate de autoritatea contractantă în contract și la costul acestora.

25.3. În cazul în care prezența cablurilor, a conductelor și a utilajelor nu a fost specificată în contract, dar este relevantă de prezența marcajelor și a referințelor, contractorul se conformează unei îndatoriri generale de diligență și obligațiilor similare privind conservarea, înlăturarea și înlocuirea celor stabilite mai sus. În acest caz, autoritatea contractantă îi acordă compensație pentru cheltuială, până la limita la care această lucrare este necesară în realizarea contractului.

25.4. Totuși, obligațiile de înlăturare și înlocuire a cablurilor, a conductelor și a utilajelor și cheltuiala rezultând din acestea nu incumbă contractorului în cazul în care autoritatea contractantă decide să își asume răspunderea. Aceeași situație se aplică în cazul în care această obligație și cheltuială rezultând de aici revine în sarcina altei administrații specializate sau a unui mandatar.

25.5. În cazul în care orice lucrare de pe șantier poate genera tulburări sau distrugerii unui serviciu de utilitate publică, contractorul informează imediat, în scris, supraveghetorul, acordând o perioadă rezonabilă de notificare pentru ca să poată fi luate la timp măsurile corespunzătoare pentru a permite continuarea normală a lucrării.

Articolul 26

Marcarea

26.1. Contractorul este răspunzător pentru:

(a) marcarea corespunzătoare a lucrărilor în legătură cu marcajele originale, liniile și nivelurile de referință oferite de supraveghetor;

(b) corectitudinea poziționării, a nivelurilor, a dimensiunilor și a aliniamentului tuturor părților din lucrări și

(c) furnizarea tuturor instrumentelor necesare, a dispozitivelor și a forței de muncă legate de responsabilitățile de mai sus.

26.2. În cazul în care, în orice moment pe durata executării lucrărilor, apar erori în poziționarea, nivelurile, dimensiunile sau aliniamentul oricărei părți din lucrare, contractorul rectifică această eroare în conformitate cu solicitarea

supraveghetorului la solicitarea acestuia, pe cheltuiala proprie, doar în cazul în care o astfel de eroare nu se bazează pe date incorecte furnizate de supraveghetor, caz în care autoritatea contractantă este responsabilă pentru costul de rectificare.

26.3. Verificarea oricărui marcaj sau linii sau nivel de către supraveghetor nu exonerează în nici un caz contractorul de răspunderea pentru exactitatea acestora și contractorul protejează și conservă cu grijă toate marcajele, nivelele, ghermelele și alte elemente utilizate în marcarea lucrărilor.

Articolul 27

Materialele din demolări

27.1. Atunci când contractul include lucrări de demolare, materialele și elementele obținute din acestea, în cazul în care condițiile speciale și/sau legislația statului autorității contractante nu prevăd altfel și sub rezerva dispozițiilor articolului 28, acestea devin proprietatea contractorului.

27.2. Atunci când condițiile speciale rezervă autorității contractante dreptul de proprietate asupra materialelor sau a tuturor părților sau a unuia dintre elementele obținute prin lucrarea de demolare, contractorul ia toate precauțiile necesare pentru a se asigura că acestea sunt conservate. El răspunde pentru orice distrugere sau deteriorare a acestor materiale sau elemente, cauzată de el sau de mandatarii săi.

27.3. Indiferent de destinația pe care autoritatea contractantă intenționează să o atribuie materialelor sau elementelor pentru care își rezervă dreptul de proprietate, toate costurile ce decurg din transportarea și depozitarea acestora și toate taxele de depozitare la locul indicat de supraveghetor vor fi suportate de contractor pentru orice transport care nu depășește 100 de metri.

27.4. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, contractorul înlătură progresiv de pe șantier molozul și alte materiale, gunoaie și dărâmături din demolări, pe cheltuiala proprie.

Articolul 28

Descoperirile

28.1. Descoperirile de orice natură din cursul lucrărilor de excavații sau demolare sunt aduse imediat în atenția supraveghetorului. Supraveghetorul decide cum se administrează aceste descoperiri, ținând obligatoriu cont de legislația statului autorității contractante.

28.2. Autoritatea contractantă își rezervă dreptul de proprietate asupra materialelor descoperite în cursul lucrărilor de

excavații și demolări efectuate pe terenul aparținând acesteia, sub rezerva compensării contractorului pentru orice eforturi deosebite.

- 28.3. Artefactele, antichitățile și obiectele naturale, numismatice sau de altă natură care sunt de interes științific și, de asemenea, obiectele rare sau obiectele realizate din metale prețioase descoperite în cursul lucrărilor de excavații sau demolare sunt proprietatea autorității contractante.
- 28.4. În eventualitatea unor dezacorduri, autoritatea contractantă are autoritatea unică de a decide asupra calificărilor stabilite la articolele 28.1 și 28.3.

Articolul 29

Lucrări temporare

- 29.1. Contractorul efectuează pe propria sa cheltuială toate lucrările temporare care să permită executarea lucrărilor. El prezintă supraveghetorului schițele pentru lucrările temporare pe care intenționează să le utilizeze, cum ar fi batardourile, schelele, consolidările și cofrajele. El va lua în considerare orice observații făcute de supraveghetor, dar își asumă răspunderea pentru aceste schițe.
- 29.2. În cazul în care proiectarea lucrărilor speciale temporare este specificată în condițiile speciale ca fiind responsabilitatea autorității contractante, supraveghetorul furnizează contractorului toate schițele necesare, în termen util, pentru a-i permite acestuia să întreprindă lucrările temporare în conformitate cu programul său. În aceste cazuri, autoritatea contractantă este singura responsabilă pentru securitatea și conformitatea proiectului. Totuși, contractorul este responsabil pentru construirea adecvată.

Articolul 30

Studiile de sol

Sub rezerva condițiilor speciale și a specificațiilor tehnice, contractorul pune la dispoziția supraveghetorului personalul și echipamentul necesar pentru efectuarea studiului de sol pe care supraveghetorul le consideră necesare în mod întemeiat. Contractorul este compensat pentru costul efectiv al manoperei și al echipamentelor utilizate sau puse la dispoziție în aceste lucrări, în cazul în care această compensare nu a fost deja prevăzută în contract.

Articolul 31

Contractele suprapuse

- 31.1. Contractorul permite, în conformitate cu cerințele supraveghetorului, toate ocaziile rezonabile pentru efectuarea lucrărilor altor contractori angajați de autoritatea

contractantă și a forței de muncă a acestora, a forței de muncă a autorității contractante și a altor autorități publice care pot fi angajate pe sau în vecinătatea șantierului, în executarea altor lucrări care nu sunt incluse în contract sau a oricărui contract pe care autoritatea contractantă îl poate încheia în legătură cu sau ca anexă la lucrări.

- 31.2. În cazul în care, totuși, contractorul, la cererea scrisă a supraveghetorului, pune la dispoziția unui astfel de contractor sau autoritate publică sau a autorității contractante orice drumuri sau căi pentru întreținerea cărora este responsabil contractorul sau permite utilizarea de către oricare alte persoane a lucrărilor temporare ale contractorului, a schelelor sau a altor echipamente pe șantier, sau prestează alte servicii care nu au fost prevăzute în contract indiferent de natura lor, autoritatea contractantă achită contractorului această utilizare sau servicii, sau sumele și/sau acordă o extindere a termenului, care să fie rezonabilă, în opinia supraveghetorului.

- 31.3. Contractorul nu este exonerat, în baza articolului 31, de nici una dintre obligațiile sale contractuale, nici nu este îndreptățit la alte solicitări decât cele prevăzute la articolul 31.2.

Articolul 32

Brevete și licențe

În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, contractorul despăgubește autoritatea contractantă și supraveghetorul pentru orice solicitare rezultând din utilizarea în conformitate cu contractul a brevetelor, a licențelor, a schițelor, a proiectelor, a modelelor sau a mărcilor de comerț, cu excepția cazului în care aceste încălcări rezultă din conformitatea cu proiectul sau specificația prevăzută de autoritatea contractantă și/sau supraveghetor.

ÎNCEPEREA ȘI ÎNTÂRZIERILE

Articolul 33

Ordinele de începere

- 33.1. Autoritatea contractantă fixează data la care trebuie să înceapă executarea contractului și înștiințează contractorul fie prin notificarea de atribuire a contractului, fie printr-un ordin administrativ emis de supraveghetor.
- 33.2. Data începerii executării nu este mai mare de 180 de zile de la notificarea de atribuire a contractului, în cazul în care părțile nu au convenit altfel.

Articolul 34

Termenul de executare

Termenul de executare începe să curgă la data fixată în conformitate cu articolul 33.1 și este în conformitate cu specificația din contract, fără să aducă atingere extinderii perioadei care poate fi acordată în conformitate cu articolul 35.

Articolul 35

Extinderea termenului de executare

35.1. Contractorul poate cere o extindere a termenului de executare în cazul în care este sau urmează să fie întârziat în finalizarea contractului de oricare dintre următoarele cauze:

- (a) condiții meteorologice excepționale în statul autorității contractante;
- (b) piedici artificiale sau condiții fizice care nu ar fi putut fi prevăzute rezonabil de un contractor experimentat;
- (c) ordine administrative care afectează data de finalizare, altele decât cele decurgând din neîndeplinirea obligației contractorului;
- (d) nerealizarea obligațiilor autorității contractante în conformitate cu contractul;
- (e) orice suspendare a lucrărilor care nu se datorează neîndeplinirii obligației contractorului;
- (f) forța majoră;
- (g) orice alte cauze menționate de prezentele condiții generale care nu se datorează neîndeplinirii obligației contractorului.

35.2. Contractorul înștiințează supraveghetorul, în termen de 30 de zile de la constatarea posibilității de întârziere, despre intenția de a solicita extinderea termenului de executare la care se poate considera îndreptățit și, atâta timp cât se încadrează în circumstanțe rezonabile, furnizează supraveghetorului datele totale și în detaliu ale solicitării pentru ca aceasta să poată fi investigată la timp.

35.3. Supraveghetorul acordă, prin înștiințarea în scris a contractorului după consultarea obligatorie cu autoritatea contractantă și, dacă este cazul, cu contractorul, extinderea termenului de executare care se poate justifica, fie în perspectivă, fie retroactiv, sau să informeze contractorul că nu este îndreptățit la o extindere.

Articolul 36

Întârzieri în executare

36.1. În cazul în care contractorul nu finalizează lucrarea în termenul (termenele) specificat(e) în contract, autoritatea contractantă, fără înștiințare formală și fără să aducă atingere altor compensații prin contract, este îndreptățită la daune stabilite pentru fiecare zi sau parte din aceasta care trece între perioada specificată pentru executare sau termenul extins de executare în conformitate cu articolul 35 și data efectivă a finalizării, la rata și până la suma maximă specificată în condițiile speciale. În cazul în care lucrările au făcut obiectul acceptării parțiale în conformitate cu articolul 59, daunele specificate în condițiile speciale pot fi reduse în proporția pe care valoarea părții acceptate o are în valoarea totală a lucrărilor.

36.2. În cazul în care autoritatea contractantă a devenit îndreptățită la suma maximă în conformitate cu articolul 36.1 aceasta poate, după înștiințarea contractorului:

- (a) să pună sechestru pe garanția de realizare și/sau
- (b) să rezilieze contractul și
- (c) să încheie un contract cu un terț, pe cheltuiala contractorului, pentru lucrările care au mai rămas de executat.

Articolul 37

Modificări

37.1. Supraveghetorul are împuternicirea să ordone orice schimbare a unei părți din lucrări necesară pentru finalizarea corespunzătoare și/sau funcționarea lucrărilor. Aceste schimbări pot include completări, eliminări, înlocuiri, schimbări în calitate, cantitate, formă, caracter, tip, poziționare, dimensiune, nivel sau linie și schimbări în succesiunea specificată, metoda sau temporizarea execuției lucrărilor. Nici un ordin de schimbare nu are ca efect invalidarea contractului, dar efectul financiar al acestor schimbări, în cazul în care există, este evaluat în conformitate cu articolele 37.5 și 37.7.

37.2. Nu se va realiza nici o schimbare fără ordin administrativ, cu condiția ca:

- (a) în cazul în care, din orice motiv, supraveghetorul consideră necesar să emită un ordin verbal, confirmă ordinul printr-un ordin administrativ cât mai curând posibil;
- (b) în cazul în care contractorul confirmă în scris un ordin verbal emis în sensul articolului 37.2 litera (a) și confirmarea nu este contrazisă ulterior în scris de supraveghetor, se consideră că este emis un ordin administrativ pentru schimbare, în cazul în care nu se specifică altfel în condițiile speciale;

- (c) un ordin administrativ pentru schimbare să nu fie solicitat pentru majorarea sau diminuarea cantității oricărei lucrări în cazul în care această majorare sau diminuare este rezultatul unei cantități care depășește sau este mai mică decât cea statuată în factura cantitativă sau tabelul de preț.
- 37.3. Cu excepția dispozițiilor articolului 37.2, anterior oricărui ordin administrativ de schimbare, supraveghetorul înștiințează contractorul despre natura și forma acestei schimbări. Cât mai curând posibil după primirea înștiințării, contractorul trimite supraveghetorului o propunere care să conțină:
- (a) o descriere a sarcinilor, în cazul în care există, care urmează să fie realizate sau a măsurilor care urmează să fie adoptate, precum și un program de execuție și
- (b) orice modificări necesare în programul de executare sau ale oricărei obligații a contracturului prin contract și
- (c) orice modificare a prețului contractului în conformitate cu reglementările stabilite la articolul 37.
- 37.4. După primirea propunerii contracturului menționată la articolul 37.3, după consultarea obligatorie cu autoritatea contractantă și, dacă este cazul, a contracturului, supraveghetorul decide cât mai curând posibil dacă se efectuează sau nu schimbarea. În cazul în care supraveghetorul decide că schimbarea se va efectua, el emite un ordin administrativ statuând că schimbarea se va efectua la prețurile și în conformitate cu condițiile prezentate în propunerea contracturului menționată la articolul 37.3 sau modificată de supraveghetor în conformitate cu articolul 37.5.
- 37.5. Prețurile pentru toate schimbările ordonate de supraveghetor în conformitate cu articolele 37.2 și 37.4 sunt acceptate de supraveghetor în conformitate cu următoarele principii:
- (a) în cazul în care lucrarea are un caracter similar și este executată în condiții similare cu lucrarea evaluată în factura cantitativă sau în tabelul de preț va fi evaluată la ratele și prețurile conținute în acestea;
- (b) în cazul în care lucrarea nu are caracter similar sau nu este executată în condiții similare, sunt utilizate ca bază de evaluare ratele și prețurile din contract în limită rezonabilă, iar dacă nu, în conformitate cu o evaluare corectă ce va fi făcută de supraveghetor;
- (c) în cazul în care natura sau suma oricărei schimbări referitor la natura sau suma întregului contract sau a unei părți din acesta este astfel încât în opinia supraveghetorului orice rată sau preț conținut în contract pentru un element de lucrare este considerat nerezonabil prin această schimbare, atunci supraveghetorul fixează această rată sau preț ca în circumstanțe pe care le consideră corecte și rezonabile;
- (d) în cazul în care este necesară o schimbare datorită neîndeplinirii obligației sau încălcării contractului de către contractor, orice cost suplimentar atribuibil unei schimbări este suportat de contractor.
- 37.6. La primirea ordinului administrativ de solicitare a schimbării, contractorul procedează la efectuarea acesteia și este obligat să facă astfel de către prezentele condiții generale, ca și cum această schimbare ar fi prevăzută în contract. Lucrările nu sunt întârziate în așteptarea acordării unei extinderi a perioadei de finalizare sau modificare în prețul contractului. Atunci când un ordin de schimbare precede o ajustare a prețului contractului, contractorul ține evidența costurilor de realizare a schimbării și a timpului de extindere. Această evidență va fi disponibilă pentru inspectarea de către supraveghetor în orice moment rezonabil.
- 37.7. Atunci când, la acceptarea provizorie, o majorare sau reducere a valorii totale a lucrărilor care rezultă dintr-un ordin administrativ sau alte circumstanțe care nu sunt cauzate de neîndeplinirea obligației contracturului depășește 15 % din prețul contractului, supraveghetorul stabilește, după consultarea cu autoritatea contractantă și contracturului, orice suplimentări sau reduceri din prețul contractului ca o consecință a aplicării articolului 37.5. Suma astfel stabilită se bazează pe suma prin care majorarea sau diminuarea în valoarea lucrărilor depășește 15 %. Suma va fi comunicată de supraveghetor autorității contractante și contracturului, ca și prețul contractului modificat în consecință.

Articolul 38

Suspendarea

- 38.1. La ordinul supraveghetorului, contractorul suspendă continuarea lucrărilor sau a unei părți din acestea pentru termenul sau termenele și în modul pe care supraveghetorul îl consideră necesar.
- 38.2. În cursul perioadei de suspendare, contractorul ia acele măsuri de protecție care pot fi necesare pentru protecția lucrărilor, a utilajelor, a echipamentelor și a șantierului împotriva deteriorării, a pierderii sau a distrugerii. Cheltuielile suplimentare generate în legătură cu aceste măsuri de protecție se adaugă la prețul contractului, doar în cazul în care această suspendarea nu este:
- (a) prevăzută altfel în contract sau
- (b) necesară pe motivul unei neîndepliniri obligației contracturului sau

- (c) necesară pe motiv de condiții climaterice normale de pe șantier sau
- (d) necesare pentru securitatea sau executarea corespunzătoare a lucrărilor sau a unei părți din acestea, în măsura în care necesitatea nu derivă din nici o acțiune sau neîndeplinire a obligației supraveghetorului sau a autorității contractante sau din oricare dintre riscurile excepționale menționate la articolul 21.
- 38.3. Contractorul nu este îndreptățit la aceste suplimentări ale prețului contractului decât în cazul în care notifică supraveghetorului despre intenția sa de solicitare a acestora, în termen de 30 de zile de la primirea ordinului de suspendare a lucrărilor.
- 38.4. Supraveghetorul, după consultarea cu autoritatea contractantă și contractorul, stabilește această plată suplimentară și/sau extindere a perioadei de realizare care urmează să fie acordată contractorului pentru o astfel de cerere astfel încât să fie corectă și rezonabilă, în opinia supraveghetorului.
- 38.5. În cazul în care perioada de suspendare depășește 180 de zile și suspendarea nu se datorează neîndeplinirii obligației contractorului, acesta poate, prin înștiințarea supraveghetorului, să ceară permisiunea de a reîncepe lucrările în 30 de zile sau să rezilieze contractul.
- 39.3. Contractorul se asigură că declarațiile sunt elaborate, în timp util și în conformitate cu condițiile speciale, pentru lucrarea, serviciile și produsele furnizate care nu pot fi măsurate sau verificate ulterior; în cazul în care nu se realizează aceasta, el acceptă decizia supraveghetorului, în cazul în care nu dovedește contrariul, pe propria cheltuială.
- 39.4. Înregistrările făcute în registrul de lucrări pe măsură ce lucrările avansează sunt semnate de supraveghetor și contrasemnate de contractor sau reprezentantul acestuia. În cazul în care contractorul obiectează, își comunică punctul de vedere supraveghetorului în termen de 15 zile de la data la care înregistrările sau declarațiile contestate au fost făcute. În cazul în care nu contrasemnează sau nu își trimite punctul de vedere în perioada permisă, contractorul se consideră ca fiind de acord cu notele din registru. Contractorul poate examina registrul de lucrări în orice moment și poate face sau primi, fără să înlăture documentul, o copie a înregistrărilor pe care le consideră necesare pentru informarea sa.
- 39.5. La cerere, contractorul furnizează supraveghetorului informațiile necesare pentru menținerea în bune condiții a registrului de lucrări.

Articolul 40

MATERIALELE ȘI MANOPERA

Articolul 39

Registrul de lucrări

- 39.1. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, supraveghetorul păstrează pe șantier un registru al lucrării, în care sunt înregistrate cel puțin următoarele informații:
- (a) condițiile meteorologice, întreruperile în lucrări datorate vremii aspre, orele de lucru, numărul și tipul mâinii de lucru angajate pe șantier, materialele furnizate, echipamentul utilizat, echipamentul care nu este în condiții de lucru, testele efectuate *in situ*, eșantioanele trimise, circumstanțele neprevăzute, precum și ordinele date contractorului;
- (b) declarații detaliate ale tuturor elementelor cantitative și calitative ale lucrării realizate și elementele furnizate și utilizate, care pot fi verificate pe șantier și sunt relevante în calcularea plăților care urmează să fie făcute către contractor.
- 39.2. Declarațiile fac parte integrantă din registrul de lucrări, dar pot fi înregistrate în documente separate, dacă este cazul. Reglementările tehnice pentru elaborarea declarațiilor sunt în conformitate cu cele stipulate în condițiile speciale.

Calitatea lucrărilor și a materialelor

- 40.1. Lucrările, componentele și materialele se conformează specificațiilor, schițelor, studiilor, modelelor, eșantioanelor, șabloanelor și altor cerințe din contract care vor fi ținute la dispoziția autorității contractante sau a supraveghetorului în scopul identificării pe durata perioadei de realizare.
- 40.2. Orice acceptare tehnică preliminară stipulată în condițiile speciale face obiectul unei cereri trimise de contractor supraveghetorului. Cererea indică referința la contract, numărul lotului și locul unde trebuie să aibă loc această acceptare, după caz. Componentele și materialele specificate în cerere trebuie să fie certificate de supraveghetor ca întrunind cerințele pentru această acceptare înainte de încorporarea lor în lucrări.
- 40.3. Chiar în cazul în care materialele sau elementele care trebuie să fie încorporate în lucrări sau în fabricarea componentelor au fost astfel acceptate tehnic, pot fi încă respinse și trebuie înlocuite imediat de contractor în cazul în care la o examinare ulterioară se descoperă defecte sau erori. Contractorul poate avea ocazia de a repara materialele și elementele care au fost respinse, dar aceste materiale și elemente vor fi acceptate pentru încorporarea în lucrări doar în cazul în care au fost reparate și îmbunătățite în conformitate cu solicitarea supraveghetorului.

Articolul 41

Inspectarea și testarea

- 41.1. Contractorul se asigură că materialele și componentele sunt livrate pe șantier în timp util pentru a permite supraveghetorului să procedeze la acceptarea componentelor și a materialelor. Contractorul se consideră că a apreciat pe deplin dificultățile pe care le-ar putea întâmpina în această privință și nu i se permite să avanseze nici un motiv de întârziere în îndeplinirea obligațiilor sale.
- 41.2. Supraveghetorul este îndreptățit, fie personal, fie prin reprezentantul său, să inspecteze, examineze, măsoare și testeze componentele, materialele și manopera și să verifice desfășurarea pregătirii, a fabricării sau a manufacturării elementelor pregătite, fabricate sau manufacturate pentru livrare în conformitate cu contractul pentru a stabili dacă materialele, componentele și manopera sunt de calitate și în cantitatea necesară. Aceasta se efectuează la locul de manufacturare, fabricare, pregătire sau pe șantier ori în locurile care pot fi specificate în contract.
- 41.3. În sensul acestor testări și inspecții, contractorul:
- (a) furnizează supraveghetorului, temporar și gratuit, asistența, eșantioanele pentru test, părțile, mașinile, echipamentele, instrumentele sau materialele și forța de muncă necesare inspecției și testării;
 - (b) convine cu supraveghetorul asupra momentului și locului testelor;
 - (c) permite accesul supraveghetorului în orice moment întemeiat la locul unde urmează să fie efectuate testele.
- 41.4. În cazul în care supraveghetorul nu este prezent la data convenită pentru teste, contractorul poate trece, în cazul în care nu este instruit altfel de supraveghetor, la testare, care este considerată a fi fost efectuată în prezența supraveghetorului. Contractorul înaintează supraveghetorului copii certificate ale rezultatelor testelor care îi creează obligații, în cazul în care nu a participat la teste.
- 41.5. Atunci când componentele și materialele au promovat testele menționate la articolul 41, supraveghetorul înștiințează contractorul sau aprobă certificatul de procedură în acest scop.
- 41.6. În cazul în care supraveghetorul și contractorul nu convin asupra rezultatelor testelor, fiecare va da o declarație a punctului său de vedere în termen de 15 zile de la apariția acestui dezacord. Supraveghetorul sau contractorul poate solicita ca testele să fie repetate în aceiași termeni și condiții

sau, în cazul în care una dintre părți solicită aceasta, de un expert care urmează să fie selectat prin consens. Toate rapoartele testului sunt prezentate supraveghetorului care comunică neîntârziat rezultatele acestora contractorului. Rezultatele retestării sunt definitive. Costurile retestării sunt suportate de partea al cărei punct de vedere s-a dovedit greșit prin retestare.

- 41.7. În îndeplinirea îndatoririlor sale, supraveghetorul și toate persoanele autorizate de acesta dezvăluie doar acelor persoane care sunt îndreptățite să le cunoască informațiile pe care le-au obținut în urma inspecției și a testării metodelor de fabricație și operare ale acțiunii.

Articolul 42

Respingerea

- 42.1. Componentele și materialele care nu sunt de calitate specificată sunt respinse. Pe componentele sau materialele respinse poate fi aplicat un marcaj special. Acesta nu va fi de natură să le modifice sau să le afecteze valoarea comercială. Componentele și materialele respinse sunt înlăturate de contractor de pe șantier într-o perioadă pe care o specifică supraveghetorul, iar, dacă nu, sunt înlăturate de drept de către supraveghetor pe cheltuiala și riscul contractorului. Orice lucrare care încorporează componente sau materiale respinse este respinsă.
- 42.2. Supraveghetorul, în cursul realizării lucrărilor și înainte de preluarea acestora, este împuternicit să ordone sau să decidă:
- (a) înlăturarea de pe șantier, în termenele care pot fi specificate în ordin, a oricăror componente sau materiale care nu sunt în conformitate cu contractul, în opinia supraveghetorului;
 - (b) înlocuirea cu materiale sau componente corespunzătoare sau
 - (c) demolarea și refacerea corespunzătoare sau repararea satisfăcătoare, fără să aducă atingere oricărui test anterior sau plăți intermediare pentru aceasta, a unei lucrări care nu este, în privința componentelor, a materialelor, a manoperei sau a proiectului contractorului pentru care acesta este răspunzător, în opinia supraveghetorului, în conformitate cu contractul.
- 42.3. Supraveghetorul înștiințează în scris contractorul, cât de curând posibil, despre decizia sa, specificând datele de referință ale presupuselor defecte.
- 42.4. Contractorul repară defectele specificate cu toată rapiditatea și pe cheltuiala sa. În cazul în care contractorul nu se conformează acestui ordin, autoritatea contractantă este

îndreptătită la angajarea altor persoane care să efectueze aceasta și toate cheltuielile derivând din acestea sau incidentale pot fi deduse de autoritatea contractantă din drepturile bănești datorate sau care pot fi datorate contractului.

- 42.5. Dispozițiile articolului 42 nu afectează dreptul autorității contractante la cereri în conformitate cu articolele 36 și 63.

Articolul 43

Proprietatea asupra utilajelor și materialelor

- 43.1. Tot echipamentul, lucrările temporare, utilajele și materialele prevăzute de contract, atunci când sunt aduse pe șantier se consideră a fi destinate exclusiv executării lucrărilor și contractul nu le înlătură pe acestea sau orice parte din acestea, decât în scopul mutării dintr-un loc în altul pe șantier, fără consimțământul supraveghetorului. Acest consimțământ nu este necesar totuși pentru vehiculele angajate în transportul personalului, al forței de muncă, al echipamentelor, al lucrărilor temporare, al utilajelor sau al materialelor pe sau de pe șantier.

- 43.2. Condițiile speciale pot prevedea ca toate echipamentele, lucrările temporare, utilajele și materialele de pe șantier deținute de contract sau de orice societate în care contractul are control să fie, pe durata executării contractului:

- (a) trecute în proprietatea autorității contractante sau
- (b) obiectul unei garanții în favoarea autorității contractante sau
- (c) obiectul altor aranjamente privind interesele prioritare sau securitatea.

- 43.3. În eventualitatea rezilierii contractului în conformitate cu articolul 63 din cauza încălcării acestuia de către contract, autoritatea contractantă este îndreptătită să utilizeze echipamentul, lucrările temporare, utilajele și materialele de pe șantier pentru a finaliza lucrările.

- 43.4. Orice acord de angajare de către contract a echipamentului, a lucrărilor temporare, a utilajelor și a materialelor aduse pe șantier conține prevederea că la cererea scrisă a autorității contractante, în termen de șapte zile de la data intrării în vigoare a rezilierii în conformitate cu articolul 64 și atunci când autoritatea contractantă se angajează la plata tuturor taxelor pentru acestea de la data respectivă, proprietarul angajează echipamentul, lucrările temporare, utilajele sau materialele autorității contractante în aceiași termeni în care au fost angajate de contract, cu excepția că autoritatea contractantă este îndreptătită să permită

utilizarea acestora de către orice alt contract angajat de el pentru finalizarea lucrărilor în conformitate cu dispozițiile articolului 64.3.

- 43.5. În momentul rezilierii contractului înainte de finalizarea lucrărilor, contractul livrează autorității contractante orice utilaj, lucrări temporare, echipamente sau materiale a căror proprietate a fost trecută în favoarea autorității contractante sau au făcut obiectul unei garanții în virtutea articolului 43.2. În cazul în care nu realizează aceasta, autoritatea contractantă poate întreprinde acea acțiune pe care o consideră adecvată pentru intrarea în posesie a acestor utilaje, lucrări temporare, echipamente și materiale, precum și să recupereze de la contract costul acțiunii.

PLĂȚILE

Articolul 44

Dispoziții generale

- 44.1. Plățile sunt făcute în moneda națională, în cazul în care nu se prevede altfel în contract.
- 44.2. Condițiile tehnice sau administrative al căror obiect îl face achitarea plăților în avans, intermediare și/sau finale efectuate în conformitate cu articolele 45-56 sunt cele statuate în condițiile speciale.

Articolul 45

Contractele cu preț provizoriu

- 45.1. În cazuri excepționale, în cazul în care a fost atribuit un contract cu preț provizoriu, sumele plătibile prin contract se calculează după cum urmează:

- (a) ca și pentru contractele cu costuri suplimentare din articolul 49.1 litera (c) sau
- (b) inițial pe baza prețurilor provizorii și, după cunoașterea condițiilor de realizare a contractului, ca și pentru contractele cu sumă unică sau cu preț unitar din articolul 49.1 literele (a) și, respectiv, (b) sau ca și pentru un contract mixt.

- 45.2. Contractul furnizează acele informații pe care autoritatea contractantă sau supraveghetorul le poate solicita întemeiat pentru orice problemă referitoare la contract, în scopul calculării. Atunci când nu se ajunge la un acord privind evaluarea lucrărilor, sumele plătibile sunt stabilite de supraveghetor.

Articolul 46**Plățile în avans**

46.1. În cazul în care se prevede astfel în condițiile speciale, contractului i se acordă la cerere plăți în avans, pentru operațiuni legate de executarea lucrărilor, în cazurile de mai jos:

(a) ca un avans cu sumă forfetară care să-i permită acoperirea cheltuielilor ce rezultă din începerea contractului;

(b) în cazul în care poate face dovada încheierii unui contract pentru achiziționarea sau comandarea materialelor, a utilajelor, a echipamentului, a mașinilor și a instrumentelor necesare pentru executarea contractului și a oricăror alte cheltuieli substanțiale anterioare, cum ar fi achiziționarea de brevete sau costurile studiilor.

46.2. Condițiile speciale statuează suma avansurilor care nu depășesc 10 % din prețul inițial al contractului pentru avansul cu sumă forfetară din articolul 46.1 litera (a) și 20 % din aceste prețuri pentru toate celelalte plăți în avans din articolul 46.1 litera (b).

46.3. Nu se acordă nici o plată în avans până la:

(a) încheierea contractului;

(b) prevederea procedurii garanției de realizare către autoritatea contractantă în conformitate cu articolul 15 și

(c) prevederea de către contractor către autoritatea contractantă a unei garanții separate de răspundere directă pentru suma totală a avansului, livrată de către instituțiile menționate la articolul 15.3, care rămâne efectivă până când avansul a fost complet rambursat de către contractor din plățile intermediare în conformitate cu contractul.

46.4. Contractorul utilizează plata în avans exclusiv pentru operațiunile legate de execuția lucrărilor. În cazul în care contractorul dă o utilizare greșită unei părți din avans, aceasta devine sumă datorată și imediat rambursabilă, fără a i se mai acorda ulterior o plată în avans.

46.5. În cazul în care garanția avansului își încetează valabilitatea și contractorul nu o reînnoiește, autoritatea contractantă poate fie să deducă egalul sumei avansului din plățile viitoare convenite contractorului prin contract, fie să aplice dispozițiile articolului 15.6.

46.6. În cazul în care contractul este reziliat indiferent de motiv, garanțiile care asigură avansurile pot fi invocate mai departe pentru reechilibrarea balanței avansurilor datorate încă de

contractor, și garantul nu întârzie plata sau nu ridică obiecții dintr-un motiv oarecare.

46.7. Garanția avansului prevăzută la articolul 46 se eliberează de îndată ce plățile în avans sunt rambursate.

46.8. Condițiile ulterioare și procedurile pentru acordarea și rambursarea plăților în avans sunt în conformitate cu cele prevăzute în condițiile speciale.

Articolul 47**Suma reținută**

47.1. Suma care se reține din plățile intermediare prin intermediul garanției de realizare a obligațiilor contractorului în cursul perioadei de întreținere și reglementările detaliate care reglementează garanția sunt stipulate în condițiile speciale, cu condiția să nu depășească, în nici un caz, 10 % din prețul contractului.

47.2. Sub rezerva aprobării de către autoritatea contractantă, contractorul poate să înlocuiască în cazul în care dorește, nu mai târziu de data fixată pentru începerea lucrărilor, aceste sume reținute prin garanții pentru reținere emise în conformitate cu articolul 15.3.

47.3. Suma reținută sau garanția pentru reținere este eliberată în termen de 90 de zile de la data acceptării finale a lucrărilor.

Articolul 48**Revizuirea prețurilor**

48.1. În cazul în care nu se stipulează altfel în condițiile speciale și exceptând dispozițiile articolului 48.4, contractul este la prețuri fixe care nu se revizuiesc.

48.2. Atunci când prețurile pot fi revizuite prin contract, această revizuire ține cont de schimbările prețurilor elementelor semnificative locale sau externe care au servit ca bază de calcul pentru prețul ofertei, cum ar fi forța de muncă, serviciile, materialele și produsele furnizate, precum și taxele prevăzute de legislație sau reglementări. Reglementările detaliate pentru revizuire sunt cele prevăzute în condițiile speciale.

48.3. Prețurile conținute în oferta contractorului se consideră:

(a) ca fiind calculate pe baza condițiilor în vigoare cu 30 de zile înaintea ultimei date fixate pentru depunerea

ofertelor; sau, în cazul contractelor prin negociere directă, la data contractului;

- (b) ca ținând cont de legislația și regimul de impozitare relevant aplicabile la data de referință fixată la articolul 48.3 litera (a).

48.4. În eventualitatea schimbărilor sau a introducerii după data statuată la articolul 48.3 a unui act cu putere de lege, ordonanță, decret sau a oricărei alte dispoziții legale sau reglementare emanând de la un organ național sau regional sau a unei reglementări sau hotărâri a unei autorități locale sau publice care determină o schimbare în relația contractuală dintre părțile contractului, autoritatea contractantă și contractorul se consultă asupra acelei desfășurări ulterioare optime în conformitate cu contractul și pot decide, ca rezultat al acestei consultări:

- (a) să modifice contractul sau
- (b) asupra plății unei compensații pentru dezechilibrul cauzat de una dintre părți celeilalte sau
- (c) să rezilieze contractul de comun acord.

48.5. În eventualitatea unei întârzieri în executarea lucrărilor pentru care este răspunzător contractorul sau la expirarea termenului de executare, revizuită în cazul în care este necesar în conformitate cu contractul, nu vor mai exista revizuirii ulterioare de preț în termen de 30 de zile înainte de acceptarea provizorie, exceptând aplicarea noii indexări a prețurilor, în cazul în care aceasta este în interesul autorității contractante.

Articolul 49

Măsurarea

49.1. În evaluarea contractelor de lucrări se aplică următoarele metode:

- (a) pentru contractele cu plată forfetară, suma datorată prin contract se stabilește pe baza defalcării prețului total al contractului sau pe baza desfășurării exprimate ca procent din prețul contractului care corespunde stadiului de realizare a lucrărilor. Atunci când elementele sunt însoțite de cantități, acestea sunt cantitățile ferme pentru care contractorul a prezentat prețul integral și care se va plăti indiferent de cantitatea lucrării efectiv realizate;

- (b) pentru contractele cu preț unitar:

- (i) suma datorată prin contract se calculează prin aplicarea ratelor unitare la cantitățile efectiv realizate pentru elementele respective, în conformitate cu contractul;

- (ii) cantitățile stipulate în factura cantităților sunt cantitățile estimate ale lucrărilor, care nu sunt considerate ca fiind cantitățile efective și corecte ale lucrărilor care urmează să fie executate de contractor în îndeplinirea obligațiilor în conformitate cu contractul;

- (iii) supraveghetorul stabilește prin măsurare cantitățile efective ale lucrărilor executate de contractor și acestea sunt achitate în conformitate cu articolul 50. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, nu se fac completări la elementele din factura cantităților, exceptând cele rezultând dintr-o schimbare în conformitate cu articolul 37 sau altă prevedere contractuală care îndreptățește contractorul la plată suplimentară;

- (iv) supraveghetorul trimite o înștiințare întemeiată contractorului, atunci când solicită măsurarea oricărei părți a lucrărilor, pentru ca acesta să participe sau să trimită un mandatar calificat care să îl reprezinte. Contractorul sau reprezentantul său asistă supraveghetorul în efectuarea măsurătorilor și furnizează toate datele de referință solicitate de supraveghetor. În cazul în care contractorul nu participă sau omite să trimită un mandatar, măsurătoarea efectuată de supraveghetor sau aprobată de acesta este obligatorie pentru contractor;

- (v) lucrările sunt măsurate net, fără să se țină cont de uzurile locale sau generale, exceptând dacă se prevede altfel în contract;

- (c) pentru contractele cu costuri suplimentare, suma datorată prin contract se stabilește pe baza costurilor efective cu o suplimentare convenită pentru cheltuielile generale și profit. Condițiile speciale stipulează informațiile pe care contractorul este solicitat să le prezinte supraveghetorului în sensul articolului 49.1 litera (c) și modul în care ar trebui prezentate.

49.2. Atunci când un element din contract este indicat ca „provizoriu”, suma provizorie stabilită separat pentru el nu este luată în considerare în calcularea procentelor menționate la articolul 37.

Articolul 50

Plățile intermediare

50.1. În cazul în care nu se specifică altfel în condițiile speciale, contractorul depune o cerere către supraveghetor pentru

plata intermediară la sfârșitul fiecărei perioade menționate la articolul 50.7 într-o formă aprobată de supraveghetor. Cererea include următoarele elemente, după caz:

- (a) valoarea estimată a contractului lucrărilor permanente executate până la sfârșitul perioadei în discuție;
- (b) o sumă reflectând orice revizuire a prețurilor în conformitate cu articolul 48;
- (c) o sumă care se oprește ca sumă reținută în conformitate cu articolul 47;
- (d) orice credit și/sau debit pentru perioada în discuție pentru utilajele și materialele de pe șantier destinate, dar încă neîncorporate în lucrările permanente, în suma și în conformitate cu condițiile stipulate la articolul 50.2;
- (e) o sumă care urmează să fie dedusă în contul rambursării în avans în conformitate cu dispozițiile articolului 46 și
- (f) orice altă sumă la care contractorul poate fi îndreptățit prin contract.

50.2. Contractorul este îndreptățit la sumele pe care supraveghetorul le poate considera corespunzătoare pentru utilajele și materialele destinate pentru, dar încă neîncorporate în lucrările permanente, cu condiția ca:

- (a) utilajele și materialele să fie conforme cu specificațiile pentru lucrările permanente și să fie prevăzute în loturi în așa fel încât să poată fi recunoscute de supraveghetor;
- (b) aceste utilajele și materialele să fi fost livrate pe șantier și să fie depozitate adecvat și protejate împotriva pierderii sau a distrugerii, sau a deteriorării, în conformitate cu solicitarea supraveghetorului;
- (c) evidența contractorului privind cerințele, ordinele, chitanțele și utilizarea utilajelor și a materialelor în conformitate cu contractul să fie ținute într-o formă aprobată de supraveghetor și aceste înregistrări să fie disponibile pentru inspectarea de către supraveghetor;
- (d) contractorul prezintă, împreună cu declarația sa, valoarea estimată a utilajelor și a materialelor de pe șantier și acele documente care pot fi solicitate de supraveghetor în scopul evaluării utilajelor și a materialelor și care furnizează dovezi despre proprietatea și plata pentru acestea și
- (e) atunci când condițiile speciale prevăd astfel, proprietatea asupra utilajelor și a materialelor menționate la articolul 43 se consideră ca fiind trecută (în posesia autorității contractante) la autoritatea contractantă.

50.3. Aprobarea de către supraveghetor a unei plăți intermediare certificate de acesta pentru utilajele și materialele corespunzătoare articolului 50 se face fără a aduce atingere

exercitării oricărei împuterniciri a supraveghetorului prin contract de a respinge orice utilaje sau materiale care nu sunt în conformitate cu prevederile contractului.

50.4. Contractorul este răspunzător pentru orice pierdere sau deteriorare, precum și pentru costul depozitării și al manipulării acestor utilaje și materiale pe șantier și încheie asigurări suplimentare care pot fi necesare pentru acoperirea riscului pierderii sau al deteriorării din orice cauză.

50.5. În termen de 30 de zile de la primirea cererii menționate pentru plata intermediară, aceasta este aprobată sau modificată într-un astfel de mod încât, în opinia supraveghetorului, să reflecte suma datorată contractorului în conformitate cu contractul. În cazurile în care există o diferență de opinie privind valoarea unui element, prevalează punctul de vedere al supraveghetorului. La determinarea sumei datorate contractorului, supraveghetorul emite către autoritatea contractantă și contractor un certificat de plată intermediară pentru suma datorată contractorului și îl informează pe acesta despre lucrările pentru care se efectuează plata.

50.6. Supraveghetorul poate, printr-un certificat de plată intermediară, să facă orice corecție sau modificare a oricărui certificat anterior emis de el și are împuternicirea de a modifica evaluarea sau de a opri emiterea unui certificat de plată intermediară în cazul în care lucrările sau o parte din acestea nu sunt efectuate în conformitate cu solicitările sale.

50.7. Doar în cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, frecvența va fi de o plată intermediară pe lună.

Articolul 51

Declarația contabilă finală

51.1. Nu mai târziu de 90 de zile de la emiterea certificatului de acceptare finală menționat la articolul 62, contractorul prezintă supraveghetorului un proiect de declarație contabilă finală cu documente justificative, prezentând în detaliu valoarea lucrării executate în conformitate cu contractul, împreună cu toate sumele ulterioare pe care contractorul le consideră că i se cuvin prin contract, pentru a permite supraveghetorului să pregătească declarația contabilă finală. Condițiile speciale pot să statueze totuși, în conformitate cu articolul 51.6, că se poate analiza proiectul declarației contabile finale și procedurile ulterioare referitoare la aceasta înainte de emiterea certificatului de acceptare provizorie.

51.2. În termen de 90 de zile de la primirea proiectului declarației contabile finale și a tuturor informațiilor solicitate întemeiate pentru verificare, supraveghetorul pregătește declarația contabilă finală, care stabilește:

- (a) suma care este datorată în final în conformitate cu contractul, în opinia sa, și

- (b) după stabilirea sumelor plătite anterior de autoritatea contractantă și toate sumele la care este îndreptățită autoritatea contractantă prin contract, balanța autorității contractante pentru contractor în cazul în care există sau a contractorului pentru autoritatea contractantă, după caz.
- 51.3. Supraveghetorul emite către autoritatea contractantă sau reprezentantul autorizat al acesteia și către contractor declarația contabilă finală prezentând suma finală la care este îndreptățit contractorul prin contract. Autoritatea contractantă sau reprezentantul autorizat al acesteia și contractorul semnează declarația contabilă finală ca o luare la cunoștință despre valoarea totală și finală a lucrării realizate în conformitate cu contractul și prezintă cu promptitudine supraveghetorului o copie semnată. Totuși, declarația contabilă finală nu include sumele în litigiu care fac obiectul negocierilor, al concilierii, al arbitrajului sau al litigiului.
- 51.4. Declarația contabilă finală semnată de contractor constituie o descărcare scrisă a autorității contractante care confirmă faptul că totalul din declarația contabilă finală reprezintă reglementarea totală și finală a tuturor drepturilor bănești datorate contractorului prin contract, altele decât acele sume care fac obiectul reglementării amiabile, al arbitrajului sau al litigiului. Totuși, această încheiere intră în vigoare doar după ce au fost efectuate plățile datorate în conformitate cu declarația contabilă finală și garanția de realizare menționată la articolul 15 a fost returnată contractorului.
- 51.5. Autoritatea contractantă nu își asumă nici o răspundere față de contractor pentru orice problemă sau chestiune decurgând din sau în conformitate cu contractul sau executarea lucrărilor, cu excepția cazului în care contractorul a inclus o cerere pentru aceasta în proiectul său de declarație contabilă finală.
- 51.6. Dispozițiile articolului 51 pot fi schimbate de condițiile speciale având în vedere practica din statul autorității contractante.
- înștiințează contractorul fie să plătească subcontractorul, fie să îl informeze despre motivele pentru care nu se efectuează plata. În cazul în care această plată nu a fost efectuată sau nu a fost trimisă motivația în termenul menționat în înștiințare, supraveghetorul poate certifica, după ce s-a asigurat că lucrarea a fost efectuată în conformitate cu solicitările sale, și autoritatea contractantă poate achita datoria solicitată de subcontractor din sumele datorate contractorului. Contractorul rămâne pe deplin răspunzător pentru lucrarea pentru care s-au efectuat plăți directe.
- 52.2. În cazul în care contractorul furnizează motive adecvate pentru refuzul plății integrale sau parțiale a datoriei solicitate de subcontractor, autoritatea contractantă plătește subcontractorului doar acele sume care nu sunt în litigiu. Sumele solicitate de subcontractor pentru care contractorul a prezentat motive întemeiate pentru refuzul plății sunt achitate de autoritatea contractantă doar după ce părțile au ajuns la o rezolvare amiabilă sau după decizia unei autorități de arbitraj sau după ce hotărârea unei instanțe a fost notificată oficial supraveghetorului.
- 52.3. Plățile directe către subcontractori nu depășesc valoarea, la prețurile contractului, a serviciilor realizate de aceștia pentru care solicită plata; valoarea la prețurile contractului se calculează sau estimează pe baza facturii cantitative, a tabelului de preț sau a defalcării prețului forfetar.
- 52.4. Plățile directe către subcontractori se efectuează integral în moneda națională a țării în care se realizează contractul sau parțial în această monedă națională și parțial în monedă străină, în conformitate cu contractul.
- 52.5. Atunci când plățile directe către subcontractori sunt efectuate în monedă străină, acestea sunt calculate în conformitate cu articolul 56. Nu vor avea ca rezultat majorarea sumei totale plătibile în monedă străină, așa cum se stipulează în contract.
- 52.6. Dispozițiile articolului 52 se aplică sub rezerva cerințelor legii aplicabile în virtutea articolului 54 privind dreptul la plată al creditorilor care sunt beneficiari ai unei cesiuni de creanță sau ai unui gaj.

Articolul 52

Plățile directe către subcontractori

- 52.1. Atunci când supraveghetorul primește o cerere de la un subcontractor aprobat în conformitate cu articolul 7 potrivit căreia contractorul nu și-a îndeplinit obligațiile financiare în ceea ce îl privește pe subcontractor, supraveghetorul

Articolul 53

Plăți cu întârziere

- 53.1. Plata către contractor a sumelor datorate în conformitate cu fiecare certificat de plată intermediară și cu declarația contabilă finală emise de supraveghetor se efectuează de

autoritatea contractantă în termen de 90 de zile de la primirea unui asemenea certificat sau declarație către autoritatea contractantă. În cazul în care s-a depășit termenul prevăzut pentru plată, contractorul are dreptul la daune interese moratorii calculate *pro rata* pe baza numărului de zile de întârziere, la rata specificată în condițiile speciale, sub rezerva unei perioade maxime, de asemenea, specificate în acestea. Contractorul este îndreptățit la aceste plăți fără să se aducă atingere vreunui alt drept sau despăgubire în conformitate cu contractul. În cazul extrasului de cont anual, daunele interese moratorii pentru plățile întârziate se calculează zilnic la o rată specificată în condițiile speciale.

- 53.2. Orice lipsă a plății pentru o perioadă mai mare de 120 de zile de la expirarea termenului prevăzut la articolul 53.1 îndreptățește contractorul fie să nu execute contractul, fie să îl rezilieze.

Articolul 54

Plățile către terți

- 54.1. Toate ordinele de plată către terți pot fi efectuate numai după o cesiune realizată în conformitate cu articolul 6. Cesiunea este înștiințată autorității contractante.
- 54.2. Înștiințarea beneficiarilor cesiunii este responsabilitatea unică a contractorului.
- 54.3. În eventualitatea punerii unui sechestru asupra bunurilor contractorului care afectează plata sumelor care îi sunt datorate în temeiul contractului, fără să aducă atingere termenului prevăzut la articolul 53, autoritatea contractantă are la dispoziție 30 de zile, din ziua în care primește înștiințarea ridicării definitive a obstacolului pentru plată, să reia plățile către contractor.

Articolul 55

Cereri pentru plăți suplimentare

- 55.1. În cazul în care există circumstanțe pe care contractorul le consideră, în conformitate cu contractul, că îl îndreptătesc la plăți suplimentare, acesta:
- (a) în cazul în care intenționează să înainteze o cerere pentru plata suplimentară, înștiințează supraveghetorul despre intenția sa sau înaintează o astfel de cerere în termen de 15 zile după ce circumstanțele menționate au fost aduse la cunoștința contractorului, formulând motivul cererii sale, și
- (b) de îndată ce este posibil după data acestei înștiințări, dar nu mai târziu de 60 de zile de la aceasta, în cazul în care nu s-a convenit altfel cu supraveghetorul, trimite acestuia informațiile complete și detaliate ale cererii. În orice caz, aceste date de referință sunt prezentate nu mai

târziu de data prezentării proiectului declarației contabile finale. Contractorul trimite după aceea, cu promptitudine, acele informații suplimentare ulterioare pe care le poate solicita întemeiat supraveghetorul pentru evaluarea valabilității cererii.

- 55.2. Atunci când supraveghetorul a primit datele de referință complete și detaliate ale cererii contractorului pe care le solicită el stabilește, fără să aducă atingere articolului 21.4, după consultarea obligatorie cu autoritatea contractantă și, dacă este cazul, cu contractorul, dacă contractorul este îndreptățit la plăți suplimentare și înștiințează părțile în consecință.

- 55.3. Supraveghetorul poate respinge orice cerere pentru plăți suplimentare care nu se conformează cerințelor articolului 55.

Articolul 56

Plățile în monedă străină

Atunci când contractorul este îndreptățit prin contract la plăți în monedă străină, ratele de schimb pentru calcularea plăților vor prevala, după cum se stabilește de banca centrală a statului autorității contractante cu 30 de zile înainte de ultima dată fixată pentru depunerea ofertelor pentru contract. Ratele de schimb nu se modifică.

ACCEPTAREA ȘI ÎNTREȚINEREA

Articolul 57

Clauze generale

- 57.1. Verificarea lucrărilor de către supraveghetor în vederea acceptării provizorii sau finale are loc în prezența contractorului. Absența acestuia nu este un impediment în calea verificării cu condiția ca acesta să fi fost citat corespunzător cu 30 de zile înaintea verificării.
- 57.2. În cazul în care circumstanțe excepționale fac imposibilă verificarea stadiului lucrărilor sau continuă cu acceptarea lor în cursul perioadei fixate pentru acceptarea provizorie sau finală, supraveghetorul elaborează o declarație care să certifice o atare imposibilitate după consultarea, în cazul în care este posibil, a contractorului. Verificarea are loc și supraveghetorul elaborează o declarație de acceptare sau respingere în termen de 30 de zile de la încetarea acestei imposibilități. Contractorul nu va invoca aceste circumstanțe pentru evitarea obligației de prezentare a lucrărilor într-un stadiu corespunzător acceptării.

Articolul 58

Testarea la finalizare

- 58.1. Lucrările nu sunt acceptate până când nu au fost efectuate testele și verificările recomandate, pe cheltuiala

contractorului. Contractorul înștiințează supraveghetorul asupra datei la care pot începe aceste verificări și teste.

58.2. Lucrările care nu îndeplinesc termenii și condițiile contractului sau, în absența acestor termeni și condiții, care nu sunt efectuate în conformitate cu practica comercială din statul în care sunt localizate lucrările, în cazul în care este necesar, sunt demolate și reconstruite de contractor sau reparate în conformitate cu cerințele supraveghetorului, în caz contrar aceasta se va face de drept după înștiințarea obligatorie pe cheltuiala contractorului, prin ordinul supraveghetorului. Supraveghetorul poate cere totodată demolarea și reconstruirea de către contractor sau repararea, în conformitate cu solicitarea supraveghetorului, a lucrărilor în care au fost utilizate materiale inacceptabile sau a lucrărilor care au fost efectuate în perioadele de suspendare prevăzute la articolul 38.

Articolul 59

Acceptarea parțială

59.1. Autoritatea contractantă poate utiliza diferitele structuri, părți ale structurilor sau secțiuni care fac parte din contract pe măsură ce și când acestea sunt finalizate. Orice preluare a structurilor, a părților structurilor sau a secțiunilor din lucrări de către autoritatea contractantă este precedată de acceptarea parțială provizorie a acestora. Totuși, lucrările pot fi preluate anterior acceptării în cazuri de urgență, cu condiția ca supraveghetorul să elaboreze un inventar al lucrării neefectuate și să convină anterior cu contractorul și supraveghetorul. O dată ce autoritatea contractantă a intrat în posesia unei structuri, unei părți a acesteia sau unei secțiuni a lucrărilor, nu i se mai poate cere contractorului să remedieze orice deteriorare rezultând altfel decât din construcția sau manopera defectuoasă.

59.2. La cererea contractorului și în cazul în care natura lucrărilor permite, supraveghetorul poate proceda la acceptarea parțială provizorie, cu condiția ca structurile, părțile structurilor sau secțiunile lucrărilor să fie finalizate și adecvate utilizării în conformitate cu descrierea din contract.

59.3. În cazurile de acceptare parțială provizorie menționate la articolele 59.1 și 59.2 perioada de întreținere prevăzută la articolul 62 începe de la data acestei acceptări parțiale provizorii, în cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale.

Articolul 60

Acceptarea provizorie

60.1. Lucrările sunt preluate de autoritatea contractantă atunci când au promovat testele privind finalizarea și a fost emis un certificat de acceptare provizorie sau se consideră că acesta a fost emis.

60.2. Contractorul poate solicita, prin înștiințarea supraveghetorului, un certificat de acceptare provizorie nu mai devreme de 15 zile înainte ca lucrările să fie complete și pregătite pentru acceptarea provizorie, în opinia contractorului. Supraveghetorul, în termen de 30 de zile de la primirea cererii contractorului fie:

(a) emite certificatul de acceptare provizorie către contractor cu o copie către autoritatea contractantă, formulându-și rezervele, dacă este cazul, și, *inter alia*, data la care lucrările au fost finalizate în conformitate cu contractul și sunt pregătite pentru acceptarea provizorie, în opinia sa, fie

(b) respinge cererea prezentându-și motivele și specificând acțiunea care este solicitată contractorului, în opinia sa, pentru emiterea certificatului.

60.3. În cazul în care supraveghetorul omite fie să elibereze certificatul de acceptare provizorie, fie să respingă cererea contractorului în termen de 30 de zile, se consideră că el a emis certificatul în ultima zi a perioadei respective. Certificatul de acceptare provizorie nu este considerat o acceptare a faptului că lucrările au fost finalizate în toate privințele. În cazul în care lucrările sunt divizate de contract în secțiuni, contractorul este îndreptățit să solicite certificate separate pentru fiecare secțiune.

60.4. În momentul acceptării provizorii a lucrărilor, contractorul demontează și înlătură structurile temporare, precum și materialele care nu îi mai sunt necesare în realizarea contractului. El înlătură totodată gunoiul sau piedicile și efectuează orice schimbare în starea șantierului necesară prin contract.

60.5. Imediat după acceptarea provizorie, autoritatea contractantă poate utiliza toate lucrările finalizate.

Articolul 61

Obligațiile de întreținere

61.1. Contractorul este răspunzător pentru repararea oricărei defecțiuni sau deteriorări a oricărei părți a lucrărilor care poate apărea sau are loc pe parcursul perioadei de întreținere sau în termen de 30 de zile de la expirare și care decurge fie din:

(a) utilizarea utilajelor sau a materialelor defecte sau manoperă ori proiectare defectuoasă a contractorului și/sau

(b) orice acțiune sau omisiune a contractorului pe parcursul perioadei de întreținere.

61.2. Contractorul remediază orice defect sau deteriorare pe propria cheltuială, cât mai curând posibil. Perioada de întreținere pentru toate elementele înlocuite sau reînnoite reîncepe de la data când s-a realizat înlăturarea sau înnoirea în conformitate cu solicitarea supraveghetorului. În cazul în care contractul prevede acceptarea parțială, perioada de întreținere se extinde doar pentru partea din lucrări afectată de înlocuire sau înnoire.

61.3. În cazul în care în cursul perioadei menționate la articolul 61.1 apare un astfel de defect sau are loc o astfel de deteriorare, autoritatea contractantă sau supraveghetorul înștiințează contractorul. În cazul în care acesta nu remediază defectul sau deteriorarea în termenul stipulat în înștiințare, autoritatea contractantă poate:

(a) să efectueze ea lucrările sau să angajeze pe altcineva să le efectueze, pe riscul și cheltuiala contractorului, caz în care costurile suportate de autoritatea contractantă se scad din datoriile bănești sau din garanțiile reținute de la contractor sau din ambele; sau

(b) să rezilieze contractul.

61.4. În cazul în care defectul sau deteriorarea este astfel încât autoritatea contractantă a fost privată substanțial, integral sau parțial de beneficiul lucrărilor, autoritatea contractantă este îndreptățită, fără să aducă atingere oricărei alte despăgubiri, la recuperarea tuturor sumelor plătite pentru părțile din lucrările implicate, împreună cu costurile de demontare a acestor părți și de curățare a șantierului.

61.5. În caz de urgență, atunci când contractorul nu poate fi anunțat imediat sau, în cazul în care a fost, este în imposibilitatea de a lua măsurile necesare, autoritatea contractantă sau supraveghetorul dispune efectuarea lucrării pe cheltuiala contractorului. Autoritatea contractantă sau supraveghetorul informează contractorul despre acțiunea întreprinsă, cât mai curând posibil.

61.6. Atunci când condițiile speciale stipulează că lucrările de întreținere, impuse de uzura normală, se efectuează de contractor, această lucrare se achită dintr-o sumă provizorie. Deteriorarea care rezultă din circumstanțele prevăzute la articolul 21 sau din utilizare anormală sunt excluse din această obligație, doar în cazul în care nu descoperă o greșeală sau un defect care justifică cererea de reparație sau înlocuire în conformitate cu articolul 61.

61.7. Obligațiile de întreținere sunt stipulate în condițiile speciale și în specificațiile tehnice. În cazul în care nu este specificată durata perioadei de întreținere, aceasta este de 365 zile. Perioada de întreținere începe de la data acceptării provizorii.

61.8. După acceptarea provizorie și fără să aducă atingere obligațiilor de întreținere menționate la articolul 61, contractorul nu mai este răspunzător pentru riscurile care pot afecta lucrările și care derivă din cauze neimputabile lui. Totuși, contractorul este răspunzător pentru conformitatea construcției de la data acceptării provizorii, așa cum se prevede în condițiile speciale sau în legea statului autorității contractante.

Articolul 62

Acceptarea finală

62.1. În momentul expirării perioadei de întreținere sau, în cazul în care există mai multe astfel de perioade, în momentul expirării celei din urmă și atunci când toate defectele sau deteriorările au fost rectificate, supraveghetorul emite contractorului un certificat de acceptare finală și o copie a acestuia autorității contractante, declarând data la care contractorul și-a finalizat obligațiile contractuale în conformitate cu solicitarea supraveghetorului. Certificatul de acceptare finală este acordat de supraveghetor în termen de 30 de zile de la expirarea perioadei declarate anterior sau imediat după ce lucrările ordonate în conformitate cu articolul 61 au fost finalizate în conformitate cu solicitarea supraveghetorului.

62.2. Lucrările nu sunt considerate finalizate până când nu a fost semnat un certificat de acceptare finală de către supraveghetor și trimis autorității contractante, cu o copie către contractor.

62.3. Fără să se ia în considerare emiterea certificatului de acceptare finală, contractorul și autoritatea contractantă rămân răspunzătoare pentru îndeplinirea oricărei obligații apărute în conformitate cu contractul înaintea emiterii certificatului de acceptare finală, ce rămâne nerealizată în momentul emiterii certificatului de acceptare finală. Natura și întinderea unei astfel de obligații se stabilește prin referință la prevederile contractuale.

ÎNCĂLCAREA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA

Articolul 63

Încălcarea contractului

63.1. Oricare dintre părți comite o încălcare a contractului în cazul în care nu își încheie una dintre obligațiile ce îi revin prin contract.

63.2. Atunci când apare o încălcare a contractului, partea vătămată de încălcare este îndreptățită la următoarele despăgubiri:

- (a) daune și/sau
- (b) rezilierea contractului.

63.3. Daunele pot fi:

- (a) fie daune interese fie
- (b) daune stabilite.

63.4. În oricare dintre cazurile în care autoritatea contractantă este îndreptățită la daune, aceasta poate să le deducă din orice sume datorate contractorului sau din garanția corespunzătoare.

Articolul 64

Rezilierea de către autoritatea contractantă

64.1. Autoritatea contractantă poate rezilia contractul, în orice moment și cu efect imediat, exceptând cazurile prevăzute la articolul 64.2.

64.2. În cazul în care prezentele condiții generale nu prevăd altfel, autoritatea contractantă poate să rezilieze contractul și să evacueze contractorul de pe șantier, după un preaviz de șapte zile către contractor, în oricare din cazurile în care:

- (a) contractorul nu efectuează lucrările în cea mai mare parte în conformitate cu prevederile contractuale;
- (b) contractorul nu se conformează într-un termen rezonabil înștiințării trimise de supraveghetor care îi cere să remedieze orice neglijență sau neîndeplinire a obligațiilor sale prin contract care afectează serios realizarea corespunzătoare și în termen a lucrărilor;
- (c) contractorul refuză sau neglijează îndeplinirea ordinelor administrative date de supraveghetor;
- (d) contractorul cesează contractul sau subcontractează fără autorizare de către autoritatea contractantă;
- (e) contractorul este în stare de faliment sau de insolvență sau s-a emis un ordin de punere sub sechestru împotriva sa, sau ajunge la înțelegere cu creditorii săi, sau își desfășoară activitatea sub conducerea unui administrator judiciar sau a unui mandatar sau reprezentant în beneficiul creditorilor săi sau intră în lichidare;
- (f) este emisă o hotărâre judecătorească definitivă pentru o ofensă referitor la conduita profesională a contractorului;

(g) apare orice altă incapacitate legală care amenință executarea contractului;

(h) apare orice modificare organizatorică care implică o schimbare în personalitatea juridică, natura sau controlul contractorului, doar în cazul în care modificarea nu este înregistrată într-o anexă la contract;

(i) contractorul nu furnizează garanția sau asigurarea solicitată sau persoana care furnizează garanția sau asigurarea nu este capabilă să își respecte angajamentele.

64.3. Rezilierea nu aduce atingere altor drepturi sau competențe ale autorității contractante și contractorului, în conformitate cu contractul. Autoritatea contractantă poate, după aceea, să finalizeze ea lucrările sau să încheie un alt contract cu un terț în contul contractorului. Răspunderea contractorului pentru întârzierea în finalizare încetează imediat când autoritatea contractantă îl evacuează de pe șantier, fără să aducă atingere nici unei responsabilități care putea să apară deja prin aceasta.

64.4. Supraveghetorul ordonă contractorului, în momentul emiterii notificării rezilierii contractului, să întreprindă imediat pașii pentru a se apropia de încheierea lucrărilor într-un mod prompt și ordonat și să reducă la minim cheltuielile.

64.5. Supraveghetorul certifică valoarea lucrărilor, imediat ce este posibil după reziliere, precum și toate sumele datorate contractorului la data rezilierii.

64.6. În eventualitatea rezilierii:

- (a) supraveghetorul elaborează cât mai curând posibil după inspectarea lucrărilor un raport al lucrării realizate de contractor și ia în inventar structurile temporare, materialele, utilajele și echipamentul. Contractorul este citat pentru a fi prezent în timpul inspecției și al inventarierii. Supraveghetorul elaborează, de asemenea, declarații ale remunerațiilor încă datorate de contractor muncitorilor angajați în legătură cu contractul și ale sumelor datorate de contractor autorității contractante;
- (b) autoritatea contractantă are opțiunea de a achiziționa integral sau parțial structurile temporare care au fost aprobate de supraveghetor, utilajele și materialele furnizate special sau manufacturate în legătură cu executarea lucrării în conformitate cu contractul;
- (c) prețul de achiziție a structurilor temporare, a echipamentului, a utilajelor și a materialelor menționate ante-

rior nu depășesc partea neachitată a cheltuielii efectuate de contractor, această cheltuială fiind limitată la cea solicitată pentru realizarea contractului în condiții normale;

- (d) autoritatea contractantă poate achiziționa, la prețurile pieței, materialele și elementele livrate sau comandate de contractor și încă neachitate de autoritatea contractantă în condițiile pe care supraveghetorul le consideră corespunzătoare.

64.7. Autoritatea contractantă nu este obligată să realizeze plăți ulterioare către contractor până când lucrările nu sunt finalizate, atunci când autoritatea contractantă este îndreptățită la recuperarea de la contractor a costurilor suplimentare, în cazul în care există, sau să plătească soldul datorat contractorului anterior rezilierii contractului.

64.8. În cazul în care autoritatea contractantă reziliază contractul, aceasta este îndreptățită la recuperarea de la contractor a pierderilor suferite până la nivelul maxim specificat în contract. În cazul în care nu este specificat nici un nivel maxim, autoritatea contractantă nu este îndreptățită la recuperare peste partea din prețul contractului corespunzătoare valorii acelei părți a lucrărilor care nu poate fi folosită cu destinația intenționată, din vina contractorului.

64.9. În cazul în care rezilierea nu se datorează unei acțiuni sau omisiuni a contractorului, acesta din urmă este îndreptățit să ceară, suplimentar față de sumele datorate lui pentru lucrarea deja realizată, o indemnizație pentru pierderea suferită.

Articolul 65

Rezilierea de către contractor

65.1. După un preaviz de 14 zile dat autorității contractante, contractorul poate rezilia contractul, în cazul în care aceasta:

- (a) nu achită contractorului sumele datorate în conformitate cu certificatele emise de supraveghetor după expirarea limitei de timp statuate la articolul 53.2 sau
- (b) continuă să nu își îndeplinească obligațiile contractuale, după atenționări repetate, sau
- (c) suspendă continuarea lucrărilor sau a unei părți din acestea pentru mai mult de 180 de zile, din motive nespecificate în contract sau care nu se datorează neîndeplinirii obligației contractorului.

65.2. O astfel de reziliere nu aduce atingere altor drepturi ale autorității contractante sau contractorului, prin contract. În momentul rezilierii, contractorul este îndreptățit, în

conformitate cu legea statului autorității contractante, la înlăturarea imediată a echipamentului său de pe șantier.

65.3. În eventualitatea unei astfel de rezilieri, autoritatea contractantă plătește contractorului orice pierdere sau deteriorare pe care acesta se poate să o fi suferit. Aceste plăți suplimentare nu depășesc o limită care trebuie specificată în contract.

Articolul 66

Forța majoră

66.1. Nici una dintre părți nu este considerată în culpă sau în încălcarea obligațiilor contractuale în cazul în care îndeplinirea acestor obligații este împiedicată de circumstanțe de forță majoră care apar după data notificării atribuirii sau după data când contractul intră în vigoare, luând în considerare prima, în mod cronologic, dintre aceste date

66.2. Termenul forță majoră, așa cum este utilizat aici, desemnează voința divină, grevele, blocajele sau alte tulburări industriale, acțiuni ale inamicului public, războaie declarate sau nedecarate, blocaje, insurecție, războaie, epidemii, alunecări de teren, cutremure de pământ, furtuni, fulgere, inundații, revărsări de ape, tulburări civile, explozii și orice evenimente similare imprevizibile, necontrolabile de nici una dintre părți și care nu pot fi depășite prin depunerea tuturor eforturilor de nici una dintre părți.

66.3. Sub rezerva dispozițiilor articolelor 36 și 64, contractorul nu este pasibil să piardă garanția de realizare, daunele stabilite sau rezilierea pentru neîndeplinirea obligației în cazul în care și în măsura în care întârzierea în realizare sau alt viciu în îndeplinirea obligațiilor contractuale este rezultatul unui eveniment de forță majoră. Similar, autoritatea contractantă nu poate fi obligată la plata penalităților privind plățile întârziate, sub rezerva dispozițiilor articolelor 53 și 65, pentru nerealizarea sau pentru rezilierea de către contractor din neîndeplinire a obligației sau în măsura în care întârzierea autorității contractante sau alt viciu în îndeplinirea obligațiilor contractuale este rezultatul unui eveniment de forță majoră.

66.4. În cazul în care oricare parte consideră că au apărut circumstanțe de forță majoră care pot afecta îndeplinirea obligațiilor sale înștiințează prompt cealaltă parte și pe supraveghetor, furnizând detalii despre natura, durata probabilă și efectul probabil al circumstanțelor. În cazul în care supraveghetorul nu ordonă altfel în scris, contractorul continuă să își îndeplinească obligațiile contractuale atât timp cât este posibil și trebuie să caute toate căile alternative rezonabile pentru îndeplinirea obligațiilor sale care nu sunt împiedicate de evenimentul de forță majoră. Contractorul nu pune în practică aceste mijloace alternative decât în cazul în care supraveghetorul îl instruieste să facă aceasta.

66.5. În cazul în care contractorul realizează costuri suplimentare pentru conformarea cu instrucțiunile supraveghetorului sau utilizarea mijloacelor alternative în conformitate cu articolul 66.4, suma acestora este certificată de supraveghetor.

66.6. În situația în care cazul de forță majoră a apărut și continuă pentru o perioadă mai mare de 180 de zile, atunci, fără să se țină cont de durata pentru finalizarea lucrărilor care a fost acordată contractorului, fiecare parte este îndreptățită să acorde celeilalte părți un preaviz de 30 de zile pentru rezilierea contractului. În cazul în care forța majoră continuă la expirarea perioadei de 30 de zile, contractul este reziliat și, ca o consecință a legii care reglementează contractul, părțile sunt exonerate de continuarea executării contractului.

Articolul 67

Decesul

67.1. Atunci când contractorul este o persoană fizică, contractul se reziliază automat în cazul decesului persoanei respective. Totuși, autoritatea contractantă examinează orice propunere făcută de moștenitori sau beneficiari în cazul în care și-au anunțat dorința de a continua contractul. Decizia autorității contractante este notificată celor interesați în termen de 30 de zile de la primirea acestei propuneri.

67.2. Atunci când contractorul constă în persoane fizice și una sau mai multe dintre acestea decedează, părțile convin asupra unui raport privind continuarea lucrărilor, iar autoritatea contractantă decide dacă reziliază sau continuă contractul în conformitate cu angajamentele luate de supraviețuitori și de moștenitori sau beneficiari, după caz.

67.3. În cazurile prevăzute la articolele 67.1 și 67.2, persoanele care se oferă să continue realizarea contractului înștiințează autoritatea contractantă despre aceasta în termen de 15 zile de la data decesului.

67.4. Aceste persoane răspund solidar și indivizibil sau, în cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, în executarea corespunzătoare a contractului în aceeași măsură ca și contractantul decedat. Continuarea contractului face obiectul reglementărilor referitoare la înființarea garanției prevăzute la articolul 15.

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 68

Soluționarea litigiilor

68.1. Autoritatea contractantă și contractorul depun toate eforturile pentru soluționarea amiabilă a litigiilor referitoare la contract care pot apărea între aceștia sau între supraveghetor și contractor.

68.2. Condițiile speciale recomandă:

(a) procedura pentru soluționarea amiabilă a litigiilor;

(b) termenele în care poate fi invocată procedura de soluționare amiabilă după înștiințarea litigiului celeilalte părți și termenul maxim în care pot fi realizate astfel de soluționări, care nu poate depăși 120 de zile de la începerea procedurii adoptate;

(c) termenele pentru răspunsul în scris la cererea de soluționare amiabilă sau la alte cereri, permise în cursul acestei proceduri și consecința neconformării acestor termene.

68.3. Părțile pot conveni la soluționarea litigiului prin conciliere într-un termen specificat de către un terț după eșecul procedurii de soluționare amiabilă adoptate.

68.4. Soluționarea amiabilă sau procedura de conciliere adoptată implică în toate cazurile, o procedură în care reclamațiile și răspunsurile sunt notificate celeilalte părți.

68.5. În absența unei soluționări amiabile sau prin conciliere în termenele maxime specificate, litigiul:

(a) este soluționat în cazul unui contract național în conformitate cu legislația națională a statului autorității contractante și

(b) este soluționată prin arbitraj în cazul unui contract transnațional, în conformitate cu regulamentul de procedură adoptat de Consiliul CEE.

ANEXA III

**CONDIȚII GENERALE PENTRU CONTRACTELE DE FURNIZARE FINANȚATE DE FONDUL
EUROPEAN DE DEZVOLTARE ÎN ȚTM**

CUPRINS

DISPOZIȚII PRELIMINARE

	<i>Pagina</i>
Articolul 1 – Definiții	69
Articolul 2 – Legea aplicabilă și limba contractului	70
Articolul 3 – Ordinea precedenței documentelor contractului	70
Articolul 4 – Notificări și comunicări scrise	70
Articolul 5 – Supraveghetorul și reprezentantul supraveghetorului	70
Articolul 6 – Atribuire	71
Articolul 7 – Subcontractare	71

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII CONTRACTANTE

Articolul 8 – Furnizarea documentelor	72
Articolul 9 – Asistență în reglementările locale	72

OBLIGAȚIILE FURNIZORULUI

Articolul 10 – Obligații generale	72
Articolul 11 – Garanția de realizare	73
Articolul 12 – Asigurarea	73
Articolul 13 – Programul de executare	74
Articolul 14 – Defalcarea detaliată a prețurilor	74
Articolul 15 – Schițele furnizorului	74
Articolul 16 – Suficiența prețurilor de ofertă	75
Articolul 17 – Brevete și licențe	75

ÎNCEPEREA ȘI ÎNTÂRZIERILE

Articolul 18 – Ordinele de începere	75
Articolul 19 – Termenul de executare	75
Articolul 20 – Extinderea termenului de executare	75
Articolul 21 – Întârzieri în executare	76
Articolul 22 – Modificări	76
Articolul 23 – Suspendarea	77

MATERIALELE ȘI MANOPERA

Articolul 24 – Calitatea produselor furnizate	78
Articolul 25 – Inspectarea și testarea	78
Articolul 26 – Proprietatea asupra produselor furnizate	79

PLĂȚILE

	<i>Pagina</i>
Articolul 27 – Dispoziții generale	79
Articolul 28 – Contracte cu preț provizoriu	79
Articolul 29 – Plăți în avans	79
Articolul 30 – Suma reținută	80
Articolul 31 – Revizuirea prețurilor	80
Articolul 32 – Plăți intermediare	81
Articolul 33 – Declarația contabilă finală	81
Articolul 34 – Plăți către terți	82
Articolul 35 – Plăți cu întârziere	82
Articolul 36 – Plăți în monedă străină	82

ACCEPTAREA ȘI ÎNTREȚINEREA

Articolul 37 – Livrarea	83
Articolul 38 – Operațiuni de verificare	83
Articolul 39 – Acceptarea provizorie	84
Articolul 40 – Obligații de garanție	84
Articolul 41 – Servicii post-vânzare	85
Articolul 42 – Acceptarea finală	85

ÎNCĂLCAREA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA

Articolul 43 – Încălcarea contractului	85
Articolul 44 – Rezilierea de către autoritatea contractantă	86
Articolul 45 – Rezilierea de către furnizor	87
Articolul 46 – Forța majoră	87
Articolul 47 – Decesul	87

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 48 – Soluționarea litigiilor	88
--	----

DISPOZIȚII PRELIMINARE**Articolul 1****Definiții**

1.1. Următoarele definiții se aplică prezentelor condiții generale și contractului:

CEE: Comunitatea Economică Europeană;

ȚTM: țările și teritoriile de peste mări asociate cu CEE;

contract: acordul semnat între părți pentru produsele furnizate, inclusiv toate anexele la acesta și toate documentele încorporate;

furnizor: partea cu care încheie contractul autoritatea contractantă;

autoritate contractantă: statul sau persoana juridică de drept public sau privat care încheie contractul sau în numele căreia este încheiat contractul cu furnizorul;

statul autorității contractante: ȚTM pe al cărei teritoriu trebuie să fie executat contractul de furnizare;

supraveghetor: departamentul guvernamental, persoana juridică de drept public sau persoana fizică sau juridică, desemnată de autoritatea contractantă în conformitate cu legislația statului autorității contractante, care este responsabilă pentru conducerea și/sau monitorizarea executării contractului de furnizare și către care autoritatea contractantă poate delega drepturi și/sau competențe în conformitate cu contractul;

reprezentantul supraveghetorului: orice persoană fizică sau juridică desemnată de supraveghetor în conformitate cu contractul și împuternicită să reprezinte supraveghetorul în realizarea funcțiilor acestuia și în exercitarea acelor competențe și/sau împuterniciri care i-au fost delegate. În consecință, atunci când funcțiile, drepturile și/sau competențele supraveghetorului sunt delegate reprezentantului acestuia, referințele la supraveghetor îl includ și pe reprezentantul acestuia;

produse furnizate: toate elementele pe care furnizorul este solicitat să le furnizeze autorității contractante, inclusiv în cazul în care este necesar, servicii cum ar fi instalarea, testarea, punerea în funcțiune, furnizarea expertizei, supravegherea, întreținerea, repararea, formarea și alte asemenea obligații legate de elementele care trebuie furnizate prin contract;

factura cantitativă: documentul care conține o defalcare pe elemente a furnizării care trebuie realizată într-un contract cu preț unitar și care indică o cantitate pentru fiecare element și prețul unitar corespunzător;

tabel al prețului: tabelul complet al prețurilor, inclusiv defalcarea prețului total prezentat de furnizor împreună cu oferta, modificat după caz și făcând parte din contractul cu preț unitar;

defalcare a prețului total: lista pe elemente a ratelor și a prețurilor demonstrând elaborarea prețului într-un contract cu sumă unică, dar care nu face parte din contract;

prețul contractului: suma statuată în contract reprezentând estimarea inițială plătită pentru efectuarea furnizării sau altă sumă asemănătoare, stabilită de declarația contabilă finală și datorată furnizorului în conformitate cu contractul;

schite: schițele furnizate de autoritatea contractantă și/sau de supraveghetor și/sau schițele prezentate de furnizor și aprobate de supraveghetor pentru efectuarea furnizării;

comunicări: certificate, notificări, ordine și instrucțiuni emise în conformitate cu contractul;

înscriș: orice comunicare scrisă de mână, dactilografiată sau tipărită, inclusiv transmisiile telex, prin cablu sau fax;

perioada de garanție: perioada statuată în contract imediat după data acceptării provizorii, în cursul căreia furnizorul este solicitat să finalizeze contractul și să remedieze defectele sau erorile în conformitate cu instrucțiunile supraveghetorului;

certificatul de acceptare finală: certificatul (certIFICATELE) emis(e) de supraveghetor furnizorului la sfârșitul perioadei de garanție statuând că acesta și-a îndeplinit în totalitate obligațiile în conformitate cu contractul;

zi: ziua calendaristică;

termene: acele perioade din contract care încep să curgă din ziua următoare acțiunii sau evenimentului care servește ca punct de plecare pentru aceste perioade. În cazul în care ultima zi a perioadei este nelucrătoare, perioada expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare urmând ultimei zile a perioadei;

ordin administrativ: orice instrucțiune sau ordin emis în scris de supraveghetor furnizorului referitor la furnizarea produselor;

moneda națională: moneda statului autorității contractante;

moneda străină: orice monedă permisă, alta decât cea națională și care este indicată în contract;

suma provizorie: o sumă inclusă în contract și destinată astfel furnizării de produse, materiale, utilaje sau service sau pentru împrejurări neprevăzute, sumă care poate fi utilizată integral, parțial sau deloc, în conformitate cu instrucțiunile supraveghetorului;

daune stabilite: suma statuată în contract ca o despăgubire plătită de furnizor autorității contractante pentru nefinalizarea contractului sau a unei părți din acesta în termenele prevăzute prin contract sau plătită de o parte celeilalte pentru orice altă încălcare specifică identificată prin contract;

daune interese: suma, nespecificată anterior în contract, care este acordată de către o curte sau un tribunal de arbitraj sau convenită de părți ca o despăgubire plătită unei părți vătămate pentru încălcarea contractului de către cealaltă parte;

condiții speciale: condițiile speciale emise de autoritatea contractantă ca parte a invitației la ofertă, modificate în cazul în care este necesar și încorporate în contract, constând în:

(a) modificări ale prezentelor condiții generale;

(b) clauze contractuale speciale;

(c) specificații tehnice și

(d) orice altă problemă referitoare la contract.

1.2. Capitolele și titlurile din prezentele condiții generale nu sunt considerate parte din acestea sau luate în considerare în interpretarea contractului.

1.3. Atunci când contextul o permite, cuvintele care implică singularul se consideră că includ pluralul și *viceversa* și cuvintele implicând masculinul se consideră că includ femininul și *viceversa*.

1.4. Cuvintele referitoare la persoane sau părți includ societățile și întreprinderile și orice organizație care are capacitate juridică.

Articolul 2

Legea aplicabilă și limba contractului

2.1. Legea aplicabilă contractului este legea statului autorității contractante, în cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale.

2.2. În toate problemele care nu sunt cuprinse în prezentele condiții generale se aplică legea contractului.

2.3. Limba contractului și a tuturor comunicărilor dintre furnizor, autoritatea contractantă și supraveghetor sau reprezentanții acestora sunt în conformitate cu cele statuate în condițiile speciale.

Articolul 3

Ordinea precedenței documentelor contractului

În cazul în care nu se stipulează altfel în contract, ordinea precedenței documentelor contractului este conformă celei statuate în condițiile speciale.

Articolul 4

Notificările și comunicările scrise

4.1. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, comunicările dintre autoritatea contractantă și/sau supraveghetor, pe de o parte, și furnizor, pe de altă parte, sunt trimise prin poștă, cablu, telex, transmisii fax sau livrate personal la adresele corespunzătoare desemnate de respectivele părți în acest scop.

4.2. În cazul în care expeditorul solicită confirmare de primire, el statuează această cerință în comunicarea sa și solicită dovada confirmării de primire ori de câte ori există un termen pentru primirea comunicării. În orice situație, expeditorul ia toate măsurile necesare pentru a se asigura de primirea comunicării sale.

4.3. Ori de câte ori se prevede în contract înmânarea sau emiterea unei înștiințări, încuviințări, aprobări, certificări sau decizii, în cazul în care nu se prevede altfel, această înștiințare, încuviințare, aprobare, certificare sau decizie este în scris și marcată corespunzător cu cuvintele „înștiințare”, „certificare”, „aprobare” sau „decizie”. Orice astfel de încuviințare, aprobare, certificare sau decizie nu este retrasă sau întârziată neîntemeiat.

Articolul 5

Supraveghetorul și reprezentantul supraveghetorului

5.1. Supraveghetorul își îndeplinește obligațiile specificate în contract. Exceptând statuarea expresă din contract, supraveghetorul nu are autoritatea să elibereze furnizorul de nici una dintre obligațiile sale contractuale.

5.2. Supraveghetorul poate câteodată, cu asumarea responsabilității finale, să delege reprezentantului său orice îndatoriri și autoritate investită supraveghetorului și poate

revoca în orice moment această delegare sau înlocui reprezentantul. Orice delegare, revocare sau înlocuire se face în scris și nu intră în vigoare până când o copie a acesteia nu este transmisă furnizorului.

5.3. Orice comunicare făcută furnizorului de către reprezentantul supraveghetorului în conformitate cu termenii acestei delegații are același efect ca și când ar fi făcută de supraveghetor, cu condiția ca:

(a) orice omisiune a reprezentantului supraveghetorului de a dezaproba furnizarea nu aduce atingere autorității supraveghetorului de a dezaproba astfel de produse furnizate și de a da instrucțiunile necesare pentru rectificările corespunzătoare;

(b) supraveghetorul are libertatea de infirmare sau diversificare a conținutului acestei comunicări.

5.4. Instrucțiunile și/sau ordinele emise de supraveghetor sunt prin intermediul ordinelor administrative. Atunci când este cazul, aceste ordine sunt date, numerotate și înregistrate de supraveghetor într-un registru și copiile acestora trimise în manuscris, dacă este cazul, reprezentantului furnizorului.

Articolul 6

Cesiune

6.1. O cesiune este valabilă doar în cazul în care există un acord scris prin care furnizorul transferă contractul său sau o parte din acesta către un terț.

6.2. Furnizorul nu atribuie, fără consimțământul scris prealabil al autorității contractante, contractul sau o parte din acesta sau orice beneficiu sau cotă-parte din acesta, exceptând următoarele cazuri:

(a) constituirea unei garanții, în favoarea bancherilor furnizorului, a oricăror drepturi bănești convenite sau ce se vor cuveni prin contract sau

(b) atribuirea către asigurătorii furnizorului a drepturilor acestuia de a obține reparații împotriva oricărei persoane vinovate, în cazurile când asigurătorii au plătit pierderea sau neîndeplinirea obligației furnizorului.

6.3. În sensul articolului 6.2, aprobarea unei cesiuni de către autoritatea contractantă nu eliberează furnizorul de obligațiile sale pentru partea de contract deja realizată sau pentru partea necesionată.

6.4. În cazul în care furnizorul și-a atribuit contractul fără autorizație, autoritatea contractantă poate aplica de drept, fără înștiințare formală, sancțiunile pentru încălcarea contractului prevăzute la articolele 43 și 44.

6.5. Cesionarii trebuie să se conformeze criteriilor de calificare aplicabile pentru atribuirea contractului.

Articolul 7

Subcontractarea

7.1. Un subcontract este valabil doar în cazul în care este un acord scris prin care furnizorul încredințează realizarea unei părți a contractului său unui terț.

7.2. Furnizorul nu subcontractează fără aprobarea scrisă prealabilă a autorității contractante. Elementele contractului care urmează să fie subcontractat și identificarea subcontractorilor sunt notificate autorității contractante. Autoritatea contractantă notifică furnizorului asupra deciziei sale, cu respectarea strictă a dispozițiilor din articolul 4.3, în termen de 30 de zile de la primirea înștiințării, statuând motivele pentru care refuză autorizarea.

7.3. În selectarea subcontractorilor, furnizorul acordă preferință persoanelor fizice, societăților sau întreprinderilor din statul autorității contractante capabile să realizeze furnizarea cerută în termeni similari.

7.4. Subcontractorii trebuie să răspundă criteriilor de calificare aplicabile pentru atribuirea contractului.

7.5. Autoritatea contractantă nu are nici o relație contractuală cu subcontractorii.

7.6. Furnizorul răspunde pentru faptele, lipsurile și neglijența subcontractorilor și ale mandatarilor și angajaților acestora, ca și cum ar fi faptele, lipsurile sau neglijența furnizorului, ale mandatarilor sau angajaților săi. Aprobarea autorității contractante de subcontractare a unei părți a contractului sau a subcontractorului nu eliberează furnizorul de obligațiile sale contractuale.

7.7. În cazul în care un subcontractor și-a asumat orice obligație continuă ce se întinde pe o perioadă care depășește perioada de garanție în conformitate cu contractul către furnizor pentru produsele furnizate de subcontractor, furnizorul transferă imediat autorității contractante, în orice moment după expirarea perioadei de garanție, la cererea și pe cheltuielile acesteia, venitul acestei obligații pentru durata nedepășită a acesteia.

7.8. În cazul în care furnizorul subcontractează fără aprobare, autoritatea contractantă poate aplica de drept, fără înștiințare formală, sancțiunile pentru încălcarea contractului prevăzute la articolele 43 și 44.

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII CONTRACTANTE*Articolul 8***Furnizarea documentelor**

8.1. În termen de 30 de zile de la înființarea garanției de realizare prevăzută la articolul 11, supraveghetorul trimite gratuit furnizorului o copie a schițelor pregătite pentru realizarea contractului, precum și două copii ale specificațiilor și celorlalte documente contractuale. Furnizorul poate achiziționa copii suplimentare ale schițelor, ale specificațiilor și ale altor documente în măsura în care sunt disponibile. În momentul emiterii certificatului de garanție sau la acceptarea finală, furnizorul înapoiază supraveghetorului toate schițele, specificațiile și celelalte documente contractuale.

8.2. Doar în cazul în care nu este necesar în sensul contractului, schițele, specificațiile și celelalte documente prevăzute de autoritatea contractantă nu sunt utilizate sau comunicate unui terț de către furnizor fără consimțământul prealabil al supraveghetorului.

8.3. Supraveghetorul are autoritatea să emită către furnizor ordine administrative încorporând aceste schițe și instrucțiuni suplimentare considerate necesare pentru executarea corespunzătoare și adecvată a contractului și remedierea oricăror defecte inerente.

*Articolul 9***Asistența în reglementările locale**

9.1. Furnizorul poate solicita asistența autorității contractante pentru obținerea de copii ale actelor cu putere de lege, normelor administrative și informațiilor despre vama locală, ordinele sau deciziile organelor locale ale țării în care se face furnizarea, care pot afecta furnizorul în realizarea obligațiilor contractuale. Autoritatea contractantă poate asigura asistența necesară pe cheltuiala furnizorului.

9.2. Furnizorul prezintă în timp util autorității contractante acele detalii despre furnizare care permit autorității contractante să obțină toate permisele sau licențele de import necesare.

9.3. Autoritatea contractantă obține în timp util toate permisele sau licențele de import necesare produselor furnizate sau oricărei părți din acestea, având în vedere termenul de trimitere a produselor furnizate și de finalizare a contractului.

9.4. Sub rezerva actelor cu putere de lege și normelor administrative privind forța de muncă străină ale statului în care trebuie să ajungă produsele furnizate, autoritatea contractantă depune toate eforturile necesare pentru facilitarea procurării de către furnizor a tuturor vizelor și permiselor necesare, inclusiv a permiselor de muncă și rezidență, pentru personalul ale cărui servicii furnizorul și autoritatea contractantă le consideră necesare, precum și permise de rezidență pentru familiile acestora.

OBLIGAȚIILE FURNIZORULUI*Articolul 10***Obligații generale**

10.1. Furnizorul realizează contractul cu grija și diligența cuvenite și în conformitate cu prevederile contractuale, inclusiv, în cazul în care se specifică, proiectarea, fabricarea, livrarea pe șantier, montarea, testarea și punerea în funcțiune a elementelor furnizării și efectuarea oricărei alte activități, inclusiv remedierea defectelor produselor furnizate. Furnizorul asigură, de asemenea, tot echipamentul necesar, administrarea, forța de muncă și facilitățile solicitate pentru realizarea contractului.

10.2. Furnizorul se conformează ordinelor administrative emise de supraveghetor. În cazul în care furnizorul consideră că cerințele unui ordin administrativ depășesc autoritatea supraveghetorului sau domeniul contractului, cu riscul de a depăși termenul, notifică motivat supraveghetorului în termen de 30 de zile după primirea ordinului. Executarea ordinului administrativ nu se suspendă prin această înștiințare.

10.3. Furnizorul respectă și se supune actelor cu putere de lege și normelor administrative în vigoare în statul autorității contractante și se asigură că personalul, persoanele aflate în întreținerea acestora și angajații locali respectă de asemenea și se supun actelor cu putere de lege și normelor administrative. Furnizorul despăgubește autoritatea contractantă pentru orice solicitări și proceduri derivând din orice încălcare de către furnizor, angajați și persoanele aflate în întreținerea acestora a acestor acte cu putere de lege și norme administrative

10.4. În cazul în care furnizorul sau oricare dintre subcontractori, mandatar sau funcționari de stat se oferă să acorde sau sunt de acord să ofere sau să dea sau să ofere oricărei persoane mită, cadou, gratuitate sau comision ca stimulent sau recompensă pentru rezolvarea sau restricționarea rezolvării unui act în

legătură cu contractul sau alt contract cu autoritatea contractantă sau pentru favorizarea sau defavorizarea unei persoane în legătură cu contractul sau alt contract cu autoritatea contractantă, atunci autoritatea contractantă poate, fără să aducă atingere oricărui drept acumulat al furnizorului în conformitate cu contractul, să rezilieze contractul, caz în care se aplică dispozițiile articolelor 43 și 44.

10.5. Furnizorul tratează toate documentele și informațiile primite în legătură cu contractul ca particulare și confidențiale și, atât timp cât nu este necesar în scopul executării acestuia, nu publică sau dezvăluie datele de referință ale contractului fără consimțământul scris prealabil al autorității contractante sau al supraveghetorului după consultarea cu autoritatea contractantă. În cazul în care apar dezacorduri datorate necesității publicării sau a dezvăluirii în scopul contractului, decizia autorității contractante este cea finală.

10.6. În cazul în care furnizorul este o asociațiune în participațiune sau un consorțiu din două sau mai multe persoane, toate persoanele răspund solidar și indivizibil pentru îndeplinirea termenilor contractuali în conformitate cu legislația statului autorității contractante și, la cererea acesteia, desemnează una dintre aceste persoane pentru a reprezenta și a angaja asociația în participațiune sau consorțiul. Compunerea sau constituirea asociației în participațiune sau consorțiului nu se modifică fără aprobarea prealabilă a autorității contractante.

Articolul 11

Garanția de realizare

11.1. Furnizorul asigură autorității contractante, în termen de 30 de zile de la primirea înștiințării de atribuire a contractului, o garanție pentru realizarea completă și corespunzătoare a contractului. Suma garanției este cea specificată în condițiile speciale și nu depășește 10 % din prețul contractului, inclusiv sumele stipulate în anexele contractului, doar atunci când condițiile speciale nu prevăd altfel. Totuși, nu poate depăși în nici un caz 20 % din acest preț.

11.2. Garanția de realizare se reține pentru despăgubirea autorității contractante pentru orice pierdere rezultând din eșecul furnizorului de a-și realiza pe deplin și corespunzător obligațiile prin contract.

11.3. Garanția de realizare este în formatul precizat în condițiile speciale și poate fi furnizată sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat, obligațiune furnizată de o societate de asigurări și/sau de garantare, un acreditiv

irevocabil sau un depozit în numerar pentru autoritatea contractantă. În cazul în care garanția este furnizată sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat sau obligațiune, aceasta se va emite de o bancă sau societate de asigurări și/sau garantare aprobată de autoritatea contractantă în conformitate cu criteriile de eligibilitate aplicabile pentru atribuirea contractului.

11.4. În cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale, garanția de realizare se numește în tipurile și proporțiile monedelor în care este plătit contractul.

11.5. Nu se efectuează plăți în favoarea furnizorului înainte de furnizarea garanției. Garanția continuă să rămână valabilă până la executarea completă și corespunzătoare a contractului.

11.6. În cursul executării contractului, în cazul în care persoana fizică sau juridică care furnizează garanția nu poate să își respecte angajamentele, garanția își încetează valabilitatea. Autoritatea contractantă poate înștiința formal furnizorul să înființeze o nouă garanție în aceiași termeni ca și cea anterioară. În cazul în care contractorul nu asigură o nouă garanție, autoritatea contractantă poate rezilia contractul.

11.7. Autoritatea contractantă cere plata din garanție a tuturor sumelor pentru care este ținut garantul prin garanția datorată neîndeplinirii obligației furnizorului în conformitate cu contractul și până la valoarea acesteia. Garantul plătește fără întârziere, sumele respective la cererea autorității contractante și nu poate ridica obiecții pe nici un motiv. Înainte de a face o cerere în cadrul garanției de realizare, autoritatea contractantă notifică furnizorului, statuând natura neîndeplinirii obligației pentru care se emite cererea.

11.8. Cu excepția celei părți care poate fi specificată în condițiile generale cu privire la serviciul post-vânzare, garanția de realizare se eliberează în termen de 30 de zile de la emiterea extrasului de cont anual semnat menționat la articolul 33.

Articolul 12

Asigurarea

12.1. Fără a aduce atingere articolului 37, condițiile speciale pot cere ca transportul produselor furnizate să fie acoperit de o poliță de asigurare, ai cărei termeni pot fi prevăzuți în acestea. Condițiile speciale pot să prevadă totodată alte tipuri de asigurări care să fie realizate de furnizor.

12.2. Sub rezerva obligațiilor de asigurare a furnizorului în conformitate cu articolul 12.1, furnizorul este singurul răspunzător și despăgubește autoritatea contractantă și

supraveghetorul pentru orice cerere a unui terț pentru distrugerea proprietății sau vătămări personale decurgând din execuția contractului de către furnizor, subcontractorii și angajații săi în legătură cu contractul.

Articolul 13

Programul de executare

13.1. Furnizorul elaborează și prezintă spre aprobare supraveghetorului un program de executare a contractului, în cazul în care condițiile speciale o solicită. Programul conține cel puțin următoarele:

- (a) ordinea în care furnizorul propune executarea contractului, inclusiv proiectarea, fabricarea, livrarea la locul de acceptare, instalarea, testarea și punerea în funcțiune;
- (b) termenele necesare pentru prezentarea și aprobarea schițelor;
- (c) o descriere generală a metodelor pe care le propune furnizorul pentru adoptarea execuției contractului și
- (d) detaliile și informațiile ulterioare pe care le poate solicita întemeiat supraveghetorul.

13.2. Aprobarea programului de către supraveghetor nu eliberează furnizorul de nici una dintre obligațiile sale contractuale.

13.3 Nu se face nici o modificare materială a programului fără aprobarea supraveghetorului. În cazul în care, totuși, desfășurarea realizării lucrărilor nu se încadrează în program, supraveghetorul poate instrui furnizorul să revizuiască programul și să îi prezinte programul revizuit spre aprobare.

Articolul 14

Defalcarea detaliată a prețurilor

14.1. Dacă este cazul și într-o perioadă nu mai mare de 20 de zile după cererea motivată a supraveghetorului, furnizorul prezintă o defalcare detaliată a ratelor și a prețurilor, atunci când această defalcare este solicitată în orice scop prin contract.

14.2. După notificarea atribuirii contractului, furnizorul prezintă supraveghetorului doar în scop informativ, dacă este cazul și în termenele statuate în condițiile speciale, fluxul de

numerar detaliat estimat pe trimestre al tuturor plăților care pot fi datorate furnizorului prin contract. Furnizorul prezintă ulterior estimări revizuite ale fluxului de numerar la intervale trimestriale, în cazul în care supraveghetorul solicită aceasta. Comunicarea nu impune nici o răspundere autorității contractante sau supraveghetorului.

Articolul 15

Schițele furnizorului

15.1. În cazul în care se prevede astfel în condițiile speciale, furnizorul trimite supraveghetorului pentru aprobare:

- (a) acele schițe, documente, eșantioane și/sau modele care pot fi specificate în contract în termenele prevăzute de acesta sau în programul de realizare;
- (b) acele schițe pe care supraveghetorul le solicită întemeiat pentru realizarea contractului.

15.2. În cazul în care supraveghetorul nu notifică decizia de aprobare menționată la articolul 15.1 în termenele menționate în contract sau în programul de realizare aprobat, acele schițe, documente, eșantioane sau modele sunt considerate aprobate la sfârșitul termenului specificat. În cazul în care nu se specifică nici un termen, sunt considerate aprobate după 30 de zile de la primire.

15.3. Schițele, documentele, eșantioanele sau modelele aprobate sunt semnate sau altfel identificate de supraveghetor și nu sunt exceptate decât în cazul în care supraveghetorul solicită altfel. Orice schițe, documente, eșantioane sau modele ale furnizorului pe care supraveghetorul nu le aprobă sunt modificate astfel încât să întrunească cerințele acestuia și prezentate din nou de furnizor spre aprobare.

15.4. Furnizorul prezintă copii suplimentare ale schițelor aprobate în forma și numărul statuate în contract sau în ordinele administrative ulterioare.

15.5. Aprobarea schițelor, a documentelor, a eșantioanelor sau a modelelor de către supraveghetor nu eliberează furnizorul de nici o obligație prin contract.

15.6. Supraveghetorul are dreptul, în orice moment întemeiat, să inspecteze toate schițele, documentele, eșantioanele sau modelele din sediul furnizorului.

15.7. Înainte de acceptarea provizorie a lucrărilor, furnizorul trimite manuale de operare și întreținere împreună cu schițe astfel detaliate încât să permită autorității contractante să

opereze, întrețină, ajusteze și repare toate părțile lucrării. În cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale, manualele și schițele sunt în limba contractului și în forma și numărul specificate în contract. Produsele furnizate nu sunt considerate finalizate în sensul acceptării provizorii până când nu au fost furnizate autorității contractante aceste manuale și schițe.

Articolul 16

Suficiența prețurilor ofertei

16.1. Sub rezerva prevederilor suplimentare care pot fi stipulate în condițiile speciale, furnizorul consideră că a respectat solicitările înainte de depunerea ofertei în ceea ce privește corectitudinea și suficiența ofertei și că va fi luat în considerare tot ceea ce este necesar pentru realizarea completă și corespunzătoare a contractului, și că va fi inclus în rate și prețuri toate costurile legate de produsele furnizate, în special:

- (a) costul transportului;
- (b) costul manipulării, al ambalării, al încărcării, al descărcării, al tranzitării, al livrării, al despachetării, al verificării, al asigurării și alte costuri administrative pentru produsele furnizate. Ambalajul este proprietatea autorității contractante, în cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale;
- (c) costul documentelor pentru produsele furnizate, în cazul în care asemenea documente sunt solicitate de autoritatea contractantă;
- (d) realizarea și supravegherea asamblării la fața locului și/sau pornirea produselor furnizate;
- (e) furnizarea instrumentelor necesare pentru asamblarea și/sau întreținerea produselor furnizate;
- (f) furnizarea manualului detaliat de operare și întreținere pentru fiecare unitate din produsele furnizate, în conformitate cu specificațiile contractului;
- (g) administrarea sau întreținerea și/sau repararea produselor furnizate, pentru o perioadă de timp statuată în contract, cu condiția ca acest serviciu să nu îl elibereze pe furnizor de obligațiile de garanție în conformitate cu contractul, și
- (h) pregătirea personalului autorității contractante la fabrica furnizorului și/sau altundeva, în conformitate cu specificația contractului.

16.2. Deoarece se consideră că furnizorul și-a stabilit prețurile pe baza propriilor calcule, operații și estimări, el efectuează fără costuri suplimentare orice lucrare care face obiectul unui articol din ofertă pentru care nu a indicat nici un preț unitar, nici o sumă fermă.

Articolul 17

Brevete și licențe

În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, furnizorul despăgubește autoritatea contractantă și supraveghetorul pentru orice solicitare rezultând din utilizarea în conformitate cu contractul a brevetelor, a licențelor, a schițelor, a proiectelor, a modelelor sau a mărcilor de comerț, cu excepția cazului în care aceste încălcări rezultă din conformitatea cu proiectul sau specificațiile prevăzute de autoritatea contractantă și/sau supraveghetor.

ÎNCEPEREA ȘI ÎNTÂRZIEREA

Articolul 18

Ordinele de începere

18.1. Autoritatea contractantă fixează data la care urmează să înceapă executarea contractului și înștiințează furnizorul fie prin notificarea de atribuire a contractului, fie printr-un ordin administrativ emis de supraveghetor.

18.2. Data începerii realizării nu depășește 180 de zile de la notificarea de atribuire a contractului, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel.

Articolul 19

Termenul de executare

19.1. Termenul de executare începe să curgă la data fixată în conformitate cu articolul 18.1 și este conformă specificației din contract, fără să aducă atingere extinderii perioadei care poate fi acordată în conformitate cu articolul 20.

19.2. În cazul în care se prevăd perioade separate de realizare a furnizării în loturi separate, aceste perioade nu sunt cumulate în cazurile în care unui furnizor îi este alocat mai mult de un lot.

Articolul 20

Extinderea termenului de executare

20.1. Furnizorul poate cere o extindere a termenului de executare în cazul în care întârzie sau va întârzia în finalizarea contractului din una dintre următoarele cauze:

- (a) produse suplimentare furnizate comandate de autoritatea contractantă;
- (b) condiții meteorologice excepționale în statul autorității contractante care pot afecta instalarea sau asamblarea elementelor furnizate;
- (c) piedici sau condiții fizice care pot afecta furnizarea produselor, care nu ar fi putut să fie prevăzute de un furnizor experimentat;
- (d) ordine administrative care afectează data de finalizare, altele decât cele care decurg din neîndeplinirea obligației furnizorului;
- (e) nerealizarea obligațiilor contractuale de către autoritatea contractantă;
- (f) suspendarea livrării și/sau a instalării produselor furnizate care nu se datorează neîndeplinirii obligației furnizorului;
- (g) forța majoră;
- (h) orice alte cauze menționate în prezentele condiții generale care nu se datorează neîndeplinirii obligației furnizorului.

20.2. Furnizorul înștiințează supraveghetorul, în termen de 15 de zile de la constatarea posibilității de întârziere, despre intenția de a solicita extinderea termenului de executare la care se consideră îndreptățit și, în termen de 60 de zile după aceea, exceptând cazul în care s-a convenit altfel între furnizor și supraveghetor, oferă supraveghetorului datele de referință complete și detaliate ale cererii, în scopul investigării la timp a acestei cereri.

20.3. Supraveghetorul, prin înștiințarea în scris a furnizorului după consultarea necesară cu autoritatea contractantă și, dacă este cazul, cu furnizorul, acordă extinderea termenului de executare care se poate justifica, fie în perspectivă, fie retroactiv, sau informează furnizorul că nu este îndreptățit la o extindere.

Articolul 21

Întârzieri în executare

21.1. În cazul în care furnizorul nu livrează toate mărfurile sau o parte din acestea în termenul (termenele) specificat(e) în contract, autoritatea contractantă este îndreptățită la daune stabilite, fără înștiințare formală și fără să aducă atingere altor compensații în conformitate cu contractul, pentru fiecare zi sau parte din aceasta care trece între perioada specificată pentru executare sau extinderea termenului de executare în conformitate cu articolul 20 și data efectivă a finalizării, la rata și până la suma maximă specificate în condițiile speciale.

21.2. În cazul în care autoritatea contractantă devine îndreptățită la suma maximă în conformitate cu articolul 21.1, după înștiințarea contractorului, poate:

- (a) să pună sechestru pe garanția de realizare și/sau
- (b) să rezilieze contractul și
- (c) să demareze un contract cu un terț pentru furnizarea soldului produselor furnizate, pe cheltuiala contractorului.

Articolul 22

Modificări

22.1. Supraveghetorul are puterea să ordone orice schimbare a unei părți din produsele furnizate necesară pentru finalizarea corespunzătoare și/sau funcționarea produselor furnizate. Aceste schimbări pot include completări, eliminări, substituiri, schimbări în calitate, cantitate, formă, caracter, tip, precum și schițe, proiecte sau specificații atunci când bunurile furnizate sunt fabricate special pentru autoritatea contractantă, metoda de îmbarcare sau împachetare, locul livrării și, în succesiunea specificată, metoda sau termenul de execuție a produselor furnizate. Nici un ordin de schimbare nu are ca efect invalidarea contractului, dar efectul financiar al acestor schimbări, în cazul în care există, este evaluat în conformitate cu articolele 22.5 și 22.7.

22.2. Nu se realizează nici o schimbare fără un ordin administrativ, cu condiția ca:

- (a) în cazul în care, pentru orice motiv, supraveghetorul consideră necesar să emită un ordin verbal, el confirmă ordinul cât mai curând posibil după aceea printr-un ordin administrativ;
- (b) în cazul în care furnizorul confirmă în scris un ordin verbal emis în sensul articolului 22.2 litera (a) și confirmarea nu este contrazisă ulterior în scris de supraveghetor, se consideră că a fost emis un ordin administrativ pentru schimbare;
- (c) un ordin administrativ pentru schimbare nu este necesar pentru majorarea sau diminuarea cantității oricărei lucrări atunci când această majorare sau diminuare este rezultatul unei cantități care depășește sau este mai mică decât cea statuată în factura cantitativă sau tabelul de preț.

22.3. Cu excepția dispozițiilor articolului 22.2, anterior oricărui ordin administrativ de schimbare, supraveghetorul înștiințează furnizorul despre natura și forma acestei schimbări. Cât mai curând posibil după primirea înștiințării, furnizorul prezintă supraveghetorului o propunere care să conțină:

- (a) o descriere a sarcinilor, în cazul în care există, care trebuie realizate sau a măsurilor care trebuie adoptate și un program de execuție și
- (b) orice modificări necesare în programul de executare sau a oricărei obligații contractuale a furnizorului și
- (c) orice modificare a prețului contractului în conformitate cu reglementările stipulate la articolul 22.

22.4. După primirea propunerii furnizorului menționate la articolul 22.3, supraveghetorul decide cât mai curând posibil, după consultarea obligatorie a autorității contractante și, dacă este cazul, a furnizorului, dacă se efectuează sau nu schimbarea. În cazul în care supraveghetorul decide că schimbarea va fi efectuată, el emite un ordin administrativ statuând efectuarea schimbării la prețurile și în conformitate cu condițiile din propunerea furnizorului menționate la articolul 22.3 sau modificate de supraveghetor în conformitate cu articolul 22.5.

22.5. Prețurile pentru toate schimbările ordonate de supraveghetor în conformitate cu articolele 22.2 și 22.4 sunt stabilite de supraveghetor după următoarele principii:

- (a) atunci când sarcina are caracter similar și este executată în condiții similare prețului unui element din factura cantitativă sau tabelul de preț, este evaluată la ratele și prețurile conținute în acestea;
- (b) atunci când sarcina nu are caracter similar sau nu este executată în condiții similare, ratele și prețurile din contract sunt utilizate ca bază pentru evaluarea în măsură rezonabilă, iar în caz contrar supraveghetorul va face o evaluare corectă;
- (c) în cazul în care natura sau suma schimbării cu privire la natura sau suma întregului contract sau a unei părți din acesta este, în opinia supraveghetorului, astfel încât orice rată sau preț conținut în contract pentru un element din lucrare devine prin această schimbare nefondat, atunci supraveghetorul fixează acea rată sau preț ca în circumstanțele pe care le consideră corecte și rezonabile;
- (d) atunci când se impune o schimbare prin neîndeplinirea obligației sau încălcarea contractului de către furnizor, orice cost suplimentar atribuibil schimbării este suportat de acesta.

22.6. La primirea ordinului administrativ de solicitare a schimbării, furnizorul procedează la efectuarea schimbării și este obligat la aceasta prin prezentele condiții generale, ca și cum această schimbare ar fi fost prevăzută în contract. Produsele furnizate nu sunt întârziate în așteptarea unei extinderi a perioadei de realizare sau modificare în prețul contractului.

Atunci când un ordin de schimbare precede o ajustare a prețului contractului, furnizorul ține evidența costurilor realizării schimbării și a perioadei de timp extinse în acest scop. Aceste evidențe sunt deschise supraveghetorului pentru inspecție, în orice moment.

22.7. Atunci când, la acceptarea provizorie, o majorare sau reducere a valorii totale a bunurilor furnizate necesare în conformitate cu contractul, care rezultă dintr-un ordin administrativ sau din circumstanțe care nu sunt cauzate de neîndeplinirea obligației furnizorului, depășește 15 % din prețul contractului, supraveghetorul stabilește, după consultarea cu autoritatea contractantă și furnizorul, orice completări sau reduceri din prețul contractului ca o consecință a aplicării articolului 22.5. Suma astfel stabilită se bazează pe suma prin care majorarea sau diminuarea în valoarea lucrărilor depășește 15 %. Suma este comunicată de supraveghetor autorității contractante și furnizorului și prețul contractului este modificat în consecință.

Articolul 23

Suspendarea

23.1. Supraveghetorul poate în orice moment, printr-un ordin administrativ, să ordone furnizorului să suspende:

- (a) continuarea fabricării produselor sau
- (b) livrarea produselor la locul de acceptare în momentul specificat în programul de realizare pentru livrare sau, în cazul în care nu este specificat un termen, în momentul corespunzător pentru livrarea acestora sau
- (c) instalarea produselor furnizate care au fost livrate la locul acceptării.

23.2. În cursul perioadei de suspendare, furnizorul protejează și securizează produsele furnizate afectate împotriva deteriorării, a pierderii sau a distrugerii, în depozitul furnizorului sau altundeva, în măsura posibilă și în conformitate cu instrucțiunile supraveghetorului, chiar în cazul în care produsele furnizate au fost livrate la locul de acceptare în conformitate cu contractul, dar instalarea acestora a fost suspendată de supraveghetor.

23.3. Cheltuielile suplimentare generate în legătură cu măsurile de protecție se adaugă la prețul contractului. Furnizorul nu este îndreptățit la plata unor cheltuieli suplimentare în cazul în care suspendarea este:

- (a) prevăzută altfel în contract sau
- (b) necesară din cauza condițiilor climatice normale la locul acceptării sau

(c) necesară din cauza unei neîndepliniri a obligației contractului sau

(d) necesară pentru siguranța sau executarea corespunzătoare a contractului sau a oricărei părți din acesta, atât timp cât această necesitate nu decurge din nici o acțiune sau neîndeplinirea obligației supraveghetorului sau a autorității contractante.

23.4. Furnizorul nu este îndreptățit la aceste suplimentări în prețul contractului decât în cazul în care notifică supraveghetorului, în termen de 30 de zile de la primirea ordinului de suspendare a continuării sau livrării, despre intenția de solicitare a acestora.

23.5. Supraveghetorul stabilește, după consultarea cu autoritatea contractantă și furnizorul, plățile suplimentare și/sau extinderea termenului de executare care trebuie acordat furnizorului pentru această cerere care este corectă și rezonabilă, în opinia supraveghetorului.

23.6. În cazul în care perioada de suspendare depășește 180 de zile și suspendarea nu se datorează neîndeplinirii obligației furnizorului, acesta poate să ceară permisiunea, prin înștiințarea supraveghetorului, de continuare a furnizării produselor în termen de 30 de zile sau să rezilieze contractul.

MATERIALELE ȘI MANOPERA

Articolul 24

Calitatea bunurilor furnizate

24.1. Produsele furnizate trebuie să răspundă în toate privințele specificațiilor tehnice prevăzute în condițiile speciale și să se conformeze schițelor, studiilor, modelelor, eșantioanelor, șabloanelor și altor cerințe contractuale care vor fi la dispoziția autorității contractante sau a supraveghetorului în scopul identificării pe durata perioadei de realizare.

24.2. Orice acceptare tehnică preliminară stipulată în condițiile speciale face obiectul unei cereri trimise supraveghetorului de furnizor. Cererea indică specificarea materialelor, a elementelor și a eșantioanelor prezentate pentru acceptare în conformitate cu contractul, numărul lotului și locul unde trebuie să aibă loc această acceptare, după caz. Materialele, articolele și eșantioanele specificate în cerere trebuie certificate de supraveghetor ca întrunind cerințele pentru această acceptare înainte de încorporarea în produsele furnizate.

24.3. Chiar în cazul în care materialele sau elementele care urmează să fie încorporate în produsele furnizate sau în fabricarea componentelor care urmează să fie furnizate au fost acceptate tehnic în acest fel, ele pot fi încă respinse și

trebuie înlocuite imediat de furnizor în cazul în care o examinare ulterioară dezvăluie defecte sau erori. Furnizorul poate avea ocazia de a repara și îmbunătăți materialele și elementele care au fost respinse, dar aceste materiale și elemente vor fi acceptate pentru încorporarea în bunurile furnizate numai în cazul în care au fost reparate și îmbunătățite pentru a răspunde cerințelor supraveghetorului.

Articolul 25

Inspectarea și testarea

25.1. Furnizorul se asigură că produsele furnizate sunt livrate în termen la locul de acceptare pentru a permite supraveghetorului să procedeze la acceptarea produselor furnizate. Se consideră că furnizorul a evaluat pe deplin dificultățile pe care le poate întâmpina pentru aceasta și nu i se permite să avanseze nici un motiv de întârziere în îndeplinirea obligațiilor sale.

25.2. Supraveghetorul este îndreptățit, fie personal, fie prin reprezentantul său, ca periodic să inspecteze, examineze, măsoare și testeze componentele, materialele și manopera și să verifice desfășurarea pregătirii, a fabricării sau a manufacturării oricăror elemente pregătite, fabricate sau manufacturate pentru livrare în conformitate cu contractul, pentru a stabili dacă materialele, componentele și manopera sunt de calitate și în cantitatea cerută. Aceasta se efectuează la locul de manufacturare, fabricare sau pregătire sau la locul de acceptare sau în alte locuri care pot fi specificate în contract.

25.3. În sensul acestor inspecții și testări, furnizorul:

(a) acordă supraveghetorului, temporar și gratuit, asistență, eșantioane pentru testare sau părțile, mașinile, echipamentul, instrumentele, forța de muncă, materialele, schițele și datele de producție solicitate în mod normal pentru inspecție și testare;

(b) să convină cu supraveghetorul asupra locului și a momentului testelor;

(c) să permită accesul supraveghetorului, în orice moment întemeiat, la locul unde trebuie să se efectueze teste.

25.4. În cazul în care supraveghetorul nu este prezent la data convenită pentru teste, furnizorul, în cazul în care nu este instruit altfel de supraveghetor, poate proceda la testare care

se consideră a fi fost efectuată în prezența supraveghetorului. Furnizorul înaintează copii certificate ale rezultatelor testelor supraveghetorului care, în cazul în care nu a participat la teste, este obligat de rezultatele testelor.

25.5. Atunci când componentele și materialele au promovat testele menționate la articolul 25, supraveghetorul înștiințează furnizorul sau aprobă certificatul de procedură pentru acestea.

25.6. În cazul în care supraveghetorul și furnizorul nu convin asupra rezultatelor testelor, fiecare dintre ei va da o declarație a punctului său de vedere în termen de 15 zile de la apariția acestei neînțelegeri. Supraveghetorul sau furnizorul pot cere repetarea testelor în aceiași termeni și condiții sau, în cazul în care oricare dintre părți cere aceasta, de către un expert care urmează să fie selectat prin consens. Toate rapoartele testelor sunt înaintate supraveghetorului, care comunică furnizorului fără întârziere rezultatele acestor teste. Rezultatele retestării sunt definitive. Costul retestării este suportat de partea al cărei punct de vedere s-a dovedit greșit prin retestare.

25.7. În îndeplinirea îndatoririlor sale, supraveghetorul și toate persoanele autorizate de acesta dezvăluie doar acelor persoane care sunt îndreptățite la aceasta informațiile care au fost obținute în urma inspecției și a testării metodelor de fabricație și operare.

Articolul 26

Proprietatea asupra produselor furnizate

26.1. Condițiile speciale pot prevedea că, în sensul asigurării plății pentru orice parte din produsele furnizate în conformitate cu articolul 32, înainte de livrarea la locul de acceptare, furnizorul:

- (a) trece acea parte din produsele furnizate în proprietatea autorității contractante sau
- (b) pune acea parte din furnizare sub incidența unei garanții reale în favoarea autorității contractante sau
- (c) pune acea parte sub incidența altor aranjamente în materie de privilegii sau de gaj

26.2. După rezilierea contractului înainte de finalizare, furnizorul livrează autorității contractante orice parte din produsele furnizate a căror proprietate a fost atribuită autorității contractante sau au făcut obiectul unei garanții reale în virtutea articolului 26.1. În cazul în care nu realizează aceasta, autoritatea contractantă poate să întreprindă acțiunile corespunzătoare pe care le consideră adecvate pentru a obține proprietatea asupra acestor produse furnizate și să recupereze costul acestei acțiuni de la furnizor.

PLĂȚILE

Articolul 27

Dispoziții generale

27.1. Plățile sunt făcute în moneda națională, exceptând cazul în care se stipulează altfel în contract.

27.2. Condițiile tehnice sau administrative al căror obiect sunt plățile în avans, intermediare și/sau finale făcute în conformitate cu articolele 28-36 sunt în conformitate cu condițiile speciale.

Articolul 28

Contractele cu preț provizoriu

28.1. În cazurile excepționale, atunci când nu pot fi prestabilite toate prețurile, se poate atribui un contract cu preț provizoriu după consultarea și ajungerea la un acord între autoritatea contractantă și furnizor. Suma contractului se stabilește inițial pe baza prețurilor provizorii și, după ce se cunosc condițiile de realizare a contractului, prin procedura specificată în condițiile speciale.

28.2. Furnizorul oferă acele informații pe care autoritatea contractantă sau supraveghetorul le pot solicita în mod întemeiat pentru orice problemă referitoare la contract în scopul calculării. Atunci când nu se poate ajunge la un acord privind evaluarea lucrărilor, sumele plătibile sunt stabilite de supraveghetor.

Articolul 29

Plățile în avans

29.1. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, furnizorul i se acordă plăți în avans la cerere, pentru operațiunile legate de furnizarea bunurilor ca avans cu sumă forfetară.

29.2. În conformitate cu prevederile condițiilor speciale, suma totală a avansurilor nu depășește 60 % din prețul contractului.

29.3. Nu se acordă nici un avans până la:

- (a) încheierea contractului;
- (b) furnizarea garanției de realizare de către furnizorul autorității contractante în conformitate cu articolul 11 și
- (c) furnizarea unei garanții de răspundere directă separate de către furnizorul autorității contractante, pentru suma totală a avansului de instituțiile menționate la

articolul 11.3, care trebuie să producă efect cel puțin 60 de zile după acceptarea provizorie a elementelor furnizării.

Articolul 31

Revizuirea prețurilor

- 29.4. Furnizorul utilizează avansul exclusiv pentru operațiunile legate de efectuarea furnizării. În cazul în care furnizorul utilizează o parte din avans în alte scopuri, avansul devine exigibil și rambursabil imediat și nici o plată ulterioară a avansului nu îi va mai fi făcută.
- 29.5. În cazul în care garanția avansului își pierde valabilitatea și furnizorul nu o reînnoiește, autoritatea contractantă poate fie să deducă egalul sumei avansului din plățile viitoare cuvenite furnizorului prin contract, fie să aplice dispozițiile articolului 11.6.
- 29.6. În cazul în care contractul este reziliat indiferent de motiv, garanțiile avansurilor pot fi invocate mai departe pentru reechilibrarea balanței avansurilor datorate încă de furnizor și garantul nu întârzie plata sau nu ridică obiecții pentru nici un motiv.
- 29.7. Garanția avansului prevăzută la articolul 29 nu se eliberează înainte de acceptarea provizorie a bunurilor furnizate, dar se eliberează în termen de 60 de zile de la acceptarea provizorie a bunurilor furnizate.
- 29.8. Condițiile ulterioare și procedurile pentru acordarea și rambursarea avansurilor sunt cele prevăzute în condițiile speciale.

Articolul 30

Suma reținută

- 30.1. Suma care se reține din plățile intermediare prin intermediul garanției de realizare a obligațiilor furnizorului în perioada de garanție și reglementările detaliate care reglementează garanția sunt cele stipulate în condițiile speciale, cu condiția să nu depășească în nici un caz 10 % din prețul contractului.
- 30.2. Sub rezerva aprobării autorității contractante, furnizorul poate să înlocuiască în cazul în care dorește, nu mai târziu de data acceptării provizorii a elementelor furnizării, aceste sume reținute printr-o garanție pentru reținere emisă în conformitate cu articolul 11.3.
- 30.3. Suma reținută sau garanția pentru reținere se eliberează în termen de 90 de zile de la data acceptării finale a elementelor furnizării.

- 31.1. În cazul în care nu se stipulează altfel în condițiile speciale și exceptând dispozițiile din articolul 31.4, contractele sunt la prețuri fixe care nu se revizuiesc.

- 31.2. Atunci când prețurile pot fi revizuite prin contract, această revizuire ține cont de schimbările în prețurile elementelor locale sau externe semnificative care au servit ca bază de calcul pentru prețul ofertei, cum ar fi manopera, serviciile, materialele și produsele furnizate, precum și taxele prevăzute în legislație sau reglementări. Reglementările detaliate pentru revizuire sunt cele prevăzute în condițiile speciale.

- 31.3. Prețurile conținute în oferta furnizorului se consideră:

- (a) ca fiind calculate pe baza condițiilor în vigoare cu 30 de zile înainte de ultima dată fixată pentru depunerea ofertelor sau, în cazul contractelor prin acord direct, la data contractului;
- (b) ca ținând cont de legislația și regimul de impozitare relevant aplicabile la data de referință fixată la articolul 31.3 litera (a).

- 31.4. În eventualitatea schimbării sau a introducerii unui act cu putere de lege, ordonanță, decret sau a oricărei alte dispoziții legale sau reglementare emanând de la un organ național sau regional sau a unei reglementări sau hotărâri a unei autorități locale sau publice, după data statuată la articolul 31.3, care determină o schimbare în relația contractuală dintre părțile contractului, autoritatea contractantă și furnizorul se consultă asupra procedurii ulterioare optime în conformitate cu contractul și pot decide, ca rezultat al acestei consultări:

- (a) să modifice contractul sau
- (b) plata unei compensații pentru dezechilibrul cauzat de o parte altele sau
- (c) să rezilieze contractul de comun acord.

- 31.5. În eventualitatea unei întârzieri în executarea contractului pentru care este răspunzător furnizorul sau la finalul perioadei de realizare, revizuită după cum este necesar în conformitate cu contractul, nu există revizii ulterioare de prețuri în termen de 30 de zile înainte de acceptarea provizorie, exceptând aplicarea noii indexări a prețurilor, în cazul în care aceasta este în beneficiul autorității contractante.

Articolul 32

Plățile intermediare

32.1. În cazul în care nu se specifică altfel în condițiile speciale, furnizorul depune o cerere pentru plata intermediară supraveghetorului, la sfârșitul fiecărei perioade menționate la articolul 32.7, într-o formă aprobată de supraveghetor. Cererea include următoarele elemente, după caz:

- (a) valoarea contractuală estimată a produselor furnizate până la sfârșitul perioadei în discuție;
- (b) o sumă care reflectă orice revizuire a prețurilor în conformitate cu articolul 31;
- (c) o sumă care se oprește ca sumă reținută în conformitate cu articolul 30;
- (d) orice credit și/sau debit pentru perioada în discuție pentru elementele furnizate în conformitate cu contractul, dar încă neinstalate sau puse în funcțiune, în suma și condițiile stipulate la articolul 32.2;
- (e) orice altă sumă la care poate fi îndreptățit furnizorul în conformitate cu contractul.

32.2. Furnizorul este îndreptățit la sumele pe care supraveghetorul le poate considera corespunzătoare pentru elementele furnizate în conformitate cu contractul, dar încă neinstalate sau puse în funcțiune, cu condiția ca:

- (a) produsele furnizate să fie conforme cu specificația contractului și să fie repartizate în loturi într-un mod în care să poată fi recunoscute de supraveghetor;
- (b) aceste produse furnizate să fi fost livrate la locul acceptării și depozitate corespunzător și protejate împotriva pierderii, a distrugerii sau a deteriorării în conformitate cu solicitarea supraveghetorului;
- (c) evidența furnizorului privind cerințele, ordinele, chitanțele și utilizarea mărfurilor și a materialelor prin contract să fie ținută într-o formă aprobată de supraveghetor și aceste evidențe să fie disponibile pentru inspectarea de către supraveghetor;
- (d) furnizorul să prezinte împreună cu declarația sa valoarea estimată a elementelor furnizării la locul de acceptare și documentele care pot fi cerute de supraveghetor în scopul evaluării elementelor furnizării și care furnizează dovezi despre proprietate și plata acestora și
- (e) atunci când condițiile speciale prevăd astfel, proprietatea elementelor furnizării se consideră a fi trecută autorității contractante.

32.3. Aprobarea de către supraveghetor a unei plăți intermediare certificate de acesta pentru mărfurile și materialele în conformitate cu articolul 32 nu aduce atingere exercitării oricărei împuterniciri a supraveghetorului în conformitate cu contractul de a respinge orice mărfuri sau materiale care nu sunt în conformitate cu prevederile contractuale. Atunci când condițiile speciale prevăd astfel, în momentul unei respingeri, proprietatea mărfurilor și a materialelor respinse revine imediat furnizorului.

32.4. Furnizorul este răspunzător pentru orice pierderi sau daune și pentru costul depozitării, al manipulării și al înlăturării la și de la locul de acceptare a mărfurilor și a materialelor respinse și realizează acele asigurări suplimentare care pot fi necesare pentru acoperirea riscului acelei pierderi sau distrugerii din orice cauză.

32.5. În termen de 30 de zile de la primirea cererii menționate pentru plata intermediară, este aprobată sau modificată într-un astfel de mod încât, în opinia supraveghetorului, să reflecte suma datorată furnizorului în conformitate cu contractul. În cazurile în care există o diferență de opinie privind valoarea unui element prevalează punctul de vedere al supraveghetorului. La stabilirea sumei datorate furnizorului, supraveghetorul emite către autoritatea contractantă și furnizor un certificat de plată intermediară pentru suma datorată furnizorului și informează furnizorul despre produsele furnizate pentru care se efectuează plata.

32.6. Supraveghetorul poate face, printr-un certificat de plată intermediară, orice corecție sau modificare la certificatele anterioare emise de el și are împuternicirea să modifice evaluarea sau să oprească emiterea unui certificat de plată intermediară în cazul în care contractul sau o parte a acestuia nu a fost executată în conformitate cu cerințele sale.

32.7. Frecvența plăților intermediare este prevăzută în condițiile speciale în conformitate cu caracteristicile produselor furnizate.

32.8. Condițiile speciale pot cere ca unele plăți intermediare să fie asigurate în totalitate de o garanție aprobată în conformitate cu articolul 11.

Articolul 33

Declarația contabilă finală

33.1. Nu mai târziu de 60 de zile de la emiterea certificatului de acceptare finală menționat la articolul 41, furnizorul trimite supraveghetorului un proiect de extras de cont anual cu documentele justificative, prezentând în detaliu valoarea produselor furnizate în conformitate cu contractul, împreună cu toate sumele ulterioare pe care furnizorul le

consideră a-i fi datorate în conformitate cu contractul, pentru a permite supraveghetorului să pregătească extrasul de cont final. Condițiile speciale pot, totuși, să statueze în conformitate cu articolul 33.6 ca proiectul extrasului de cont anual și procedurile ulterioare referitoare la aceasta să fie analizate înainte de acordarea certificatului de acceptare provizorie.

33.2. În termen de 60 de zile de la primirea proiectului de declarație contabilă finală și a tuturor informațiilor solicitate întemeiat pentru verificare, supraveghetorul pregătește extrasul de cont anual, care stabilește:

- (a) suma care, în opinia sa, este datorată în final în conformitate cu contractul și
- (b) după stabilirea sumelor plătite anterior de autoritatea contractantă și a tuturor sumelor la care este îndreptățită autoritatea contractantă în conformitate cu contractul, balanța debitelor, în cazul în care există, de la autoritatea contractantă față de furnizor sau de la furnizor către autoritatea contractantă, după caz.

33.3. Supraveghetorul emite către autoritatea contractantă sau reprezentantul autorizat al acesteia și către furnizor declarația contabilă finală care prezintă suma finală la care este îndreptățit furnizorul în conformitate cu contractul. Autoritatea contractantă sau reprezentantul autorizat al acesteia și furnizorul semnează extrasul de cont anual ca o luare la cunoștință despre valoarea totală și finală a furnizării realizate în conformitate cu contractul și prezintă cu promptitudine supraveghetorului o copie semnată. Totuși, extrasul de cont anual nu include sumele în litigiu care fac obiectul negocierilor, al concilierii, al arbitrajului sau al litigiului.

33.4. Extrasul de cont anual semnat de furnizor constituie o descărcare scrisă a autorității contractante, care confirmă că totalul din declarația contabilă finală reprezintă stabilirea finală și totală a tuturor drepturilor bănești datorate furnizorului în conformitate cu contractul, altele decât acele sume care fac obiectul soluționării amiabile, al arbitrajului sau al litigiului. Totuși, această descărcare produce efecte doar după efectuarea oricărei plăți datorate în conformitate cu extrasul de cont anual și garanția de realizare menționată la articolul 11 a fost returnată furnizorului.

33.5. Autoritatea contractantă nu este responsabilă față de furnizor pentru nici o problemă sau aspect decurgând sau în legătură cu contractul sau furnizarea de produse decât în cazul în care furnizorul va fi inclus o cerere în acest sens în proiectul extrasului de cont anual.

33.6. Dispozițiile articolului 33 pot fi schimbate de condițiile speciale având în vedere practica din statul autorității contractante.

Articolul 34

Plățile către terți

- 34.1. Toate ordinele de plată către terți pot fi achitate doar după o cesiune realizată în conformitate cu articolul 6. Cesiunea este înștiințată autorității contractante.
- 34.2. Înștiințarea beneficiarilor cesiunii este responsabilitatea unică a furnizorului.
- 34.3. În eventualitatea punerii unui sechestru asupra bunurilor furnizorului care afectează plata sumelor care îi sunt datorate în temeiul contractului, fără să aducă atingere termenului prevăzut la articolul 35, autoritatea contractantă are 30 de zile, din ziua în care primește înștiințarea ridicării definitive a obstacolului pentru plată, să reia plățile către furnizor.

Articolul 35

Plăți cu întârziere

- 35.1. Plata către furnizor a sumelor datorate în conformitate cu fiecare certificat de plată intermediară și declarația contabilă finală emise de supraveghetor se efectuează de autoritatea contractantă în termen de 90 de zile de la primirea unui asemenea certificat sau a declarației de către autoritatea contractantă. În cazul în care s-a depășit termenul prevăzut pentru plată, furnizorul are dreptul la daune interese moratorii calculate *pro rata* pe baza numărului de zile de întârziere, la rata specificată în condițiile speciale, sub rezerva unei perioade maxime, de asemenea specificată în acestea. Furnizorul este îndreptățit la aceste plăți fără să se aducă atingere vreunui alt drept sau despăgubiri în conformitate cu contractul. În cazul extrasului de cont anual, daunele interese moratorii pentru plățile întârziate se calculează zilnic, la rata specificată în condițiile speciale.
- 35.2. Orice lipsă a plății pentru o perioadă mai mare de 120 de zile de la expirarea perioadei prevăzute la articolul 35.1 împuternicește furnizorul fie să nu realizeze contractul, fie să îl rezilieze.

Articolul 36

Plățile în monedă străină

Atunci când furnizorul este îndreptățit prin contract la plăți în monedă străină, ratele de schimb pentru calcularea plăților sunt cele care prevalează, așa cum sunt stabilite de Banca Centrală a statului autorității contractante, cu 30 de zile înainte de ultima zi fixată pentru depunerea ofertelor pentru contract. Ratele de schimb nu se modifică.

ACCEPTAREA ȘI ÎNTREȚINEREA*Articolul 37***Livrarea**

- 37.1. Furnizorul livrează produsele în conformitate cu termenii specificați în contract și acestea rămân în răspunderea furnizorului până la acceptarea provizorie.
- 37.2. Furnizorul asigură astfel de ambalaje încât să prevină distrugerea sau deteriorarea în tranzitul spre destinația finală indicată în contract. Ambalajul trebuie să reziste nelimitat la manipulare dură, expunerea la temperaturi extreme, săruri și precipitații în timpul tranzitului și al depozitării în aer liber. Dimensiunea și greutatea ambalajului va lua în considerare, atunci când este cazul, distanța până la destinația finală a produselor furnizate și posibila absență a utilajelor de manipulare a greutăților în toate punctele de tranzit.
- 37.3. Ambalarea, marcarea și documentarea din interiorul și exteriorul pachetelor se conformează cerințelor speciale expres prevăzute în contract, sub rezerva oricărei schimbări ulterioare ordonate de supraveghetor.
- 37.4. Nici un bun furnizat nu este transportat sau livrat la locul de acceptare până când nu s-a obținut de la supraveghetor o confirmare scrisă că produsele furnizate pot fi livrate. Furnizorul este răspunzător pentru livrarea la locul de acceptare a tuturor produselor furnizate și a echipamentului furnizorului necesar în sensul contractului.
- 37.5. Fiecare livrare trebuie să fie însoțită de o declarație elaborată de furnizor. Această declarație, a cărei formă este recomandată în condițiile speciale, conține în special:
- data livrării;
 - numărul de referință al contractului;
 - identificarea furnizorului;
 - datele de referință ale mărfurilor furnizate și, atunci când este cazul, detalii despre modul cum au fost divizate pentru ambalare.
- 37.6. Fiecare ambalaj trebuie marcat clar cu un numărul de ordine așa cum s-a prezentat în declarația menționată la articolul 37.5; în absența indicațiilor contrare, declarația conține o listă a conținutului.
- 37.7. Se presupune că livrarea a avut loc atunci când o dovadă scrisă, pusă la dispoziția ambelor părți, că a fost făcută livrarea în conformitate cu termenii contractuali, și factura

(facturile), și toată documentația specificată în condițiile speciale au fost înaintate autorității contractante. Atunci când produsele furnizate sunt livrate la un sediu al autorității contractante, cea din urmă poartă responsabilitatea depozitarului, în conformitate cu cerințele legii contractului, în perioada care trece între livrarea pentru depozitare și acceptare.

- 37.8. Toate materialele și mărfurile furnizate în conformitate cu contractul sunt integral asigurate, având ca beneficiar autoritatea contractantă, împotriva pierderii sau a distrugerii accidentale în procesul de fabricare sau achiziție, transport, depozitare și livrare în modul specificat în condițiile speciale.

*Articolul 38***Operațiunile de verificare**

- 38.1. Produsele furnizate nu sunt acceptate până când nu s-au efectuat verificările și testele recomandate, pe cheltuiala furnizorului. Inspecția și testele pot fi efectuate la punctul de livrare și/sau la destinația finală a mărfurilor.
- 38.2. Supraveghetorul are împuternicirea, în cursul realizării livrării produselor și înainte ca acestea să fie preluate, să ordone sau să decidă:
- (a) înlăturarea de la locul de acceptare, în termenul sau termenele specificate în ordin, a produselor furnizate care, în opinia supraveghetorului, nu sunt în conformitate cu contractul;
 - (b) înlocuirea cu elemente ale furnizării corespunzătoare și conforme;
 - (c) înlăturarea și reinstalarea corespunzătoare, fără a ține cont de testele anterioare sau plățile intermediare pentru acestea, a instalației care, din punct de vedere al materialelor, al manoperei sau al proiectului furnizorului pentru care acesta este responsabil, nu este în conformitate, în opinia supraveghetorului, cu contractul;
 - (d) dacă orice lucrare executată sau mărfuri furnizate sau materialele utilizate de furnizor sunt sau nu în conformitate cu contractul sau dacă produsele furnizate sau orice porțiuni din acestea nu îndeplinesc cerințele contractului.
- 38.3. Furnizorul remediază defectele specificate cu toată rapiditatea și pe propria cheltuială. În cazul neîndeplinirii obligației furnizorului în îndeplinirea ordinului, autoritatea

contractantă este îndreptătită să angajeze alte persoane pentru îndeplinirea ordinelor și toate cheltuielile corespunzătoare sau ocazionate de acestea sunt recuperabile de către autoritatea contractantă de la furnizor sau pot fi deduse de autoritatea contractantă din sumele bănești datorate sau care pot fi datorate furnizorului.

38.4. Produsele furnizate care nu sunt de calitate cerută sunt respinse. Pe acestea se aplică un marcaj special. Acesta nu le va altera sau afecta valoarea comercială. Produsele furnizate respinse sunt înlăturate de furnizor de la locul de acceptare atunci când supraveghetorul solicită aceasta, într-o perioadă specificată de supraveghetor, și în caz contrar sunt înlăturate pe riscul și cheltuiala furnizorului. Orice lucrare care încorporează materiale respinse este respinsă.

38.5. Dispozițiile articolului 38 nu afectează dreptul autorității contractante de a cere, în conformitate cu articolul 21, nici nu eliberează în vreun fel furnizorul de vreo garanție sau alte obligații prin contract.

Articolul 39

Acceptarea provizorie

39.1. Produsele furnizate sunt preluate de autoritatea contractantă atunci când au fost livrate în conformitate cu contractul, au promovat satisfăcător testele necesare sau au fost puse în funcțiune, după caz, și s-a emis un certificat de acceptare provizorie sau se consideră că s-a emis.

39.2. Furnizorul poate solicita, prin înștiințarea supraveghetorului, un certificat de acceptare provizorie nu mai devreme de 15 zile înainte ca produsele furnizate, în opinia furnizorului, să fie gata pentru acceptarea provizorie. În termen de 30 de zile de la primirea cererii furnizorului, supraveghetorul:

(a) emite certificatul de acceptare provizorie către furnizor și o copie către autoritatea contractantă, formulându-și rezervele, dacă este cazul, și, *inter alia*, data la care livrările au fost finalizate în opinia sa, în conformitate cu contractul, și sunt gata pentru acceptarea provizorie sau

(b) respinge cererea furnizând motivele și specificând acțiunea care este solicitată furnizorului, în opinia sa, pentru emiterea certificatului.

39.3. În cazul în care circumstanțe excepționale fac imposibilă continuarea acceptării produselor furnizate în perioada fixată pentru acceptarea finală sau provizorie, supraveghetorul elaborează, după consultarea, atunci când este posibil, cu furnizorul, o declarație care să certifice această imposibilitate. Certificatul de acceptare sau

respingere se elaborează în termen de 30 de zile de la data la încetării imposibilității. Furnizorul nu invocă aceste circumstanțe pentru a evita obligația de a prezenta produsele furnizate într-un stadiu corespunzător pentru acceptare.

39.4. În cazul în care supraveghetorul nici nu emite certificatul de acceptare provizorie, nici nu respinge cererea contractorului în termen de 30 de zile, se consideră că el a emis certificatul în ultima zi a perioadei respective. Certificatul de acceptare provizorie nu este considerat a fi o acceptare că produsele furnizate au fost livrate în toate privințele. În cazul în care produsele furnizate sunt divizate de contract în loturi, furnizorul este îndreptățit să aplice certificate separate pentru fiecare lot.

39.5. În momentul acceptării provizorii a produselor furnizate, furnizorul demontează și înlătură structurile temporare, precum și materialele care nu îi mai sunt necesare în legătură cu realizarea contractului. El înlătură, de asemenea, gunoii sau piedicile și redresează orice schimbare în starea locului de acceptare, în conformitate cu cerințele contractului.

Articolul 40

Obligațiile de garanție

40.1. Furnizorul garantează că produsele furnizate sunt noi, neutilizate, după cele mai recente modele și încorporează cele mai recente îmbunătățiri în proiectare și materiale, în cazul în care nu se prevede altfel în contract. Furnizorul garantează ulterior că toate produsele furnizate nu au defecte care rezultă din proiectare, materiale sau manoperă, în măsura în care proiectarea sau materialele sunt cerute prin specificații sau din orice acțiune sau omisiune a autorității contractante, care pot apărea în utilizarea produselor furnizate în condițiile din statul autorității contractante.

40.2. În cazul în care nu se specifică altfel în condițiile speciale, respectiva garanție rămâne valabilă 360 de zile după livrarea produselor sau a oricărei părți din acestea, după caz, sau punerea în funcțiune la destinația finală indicată în contract sau 540 de zile de la data transportului din portul de încărcare în țara de origine, în funcție de care dintre aceste perioade se termină mai întâi. Obligația de întreținere a produselor furnizate face obiectul prevederilor din condițiile speciale și al specificațiilor care stabilesc perioada și condițiile acestora.

40.3. Furnizorul este răspunzător pentru remedierea oricărui defect sau deteriorări a unei părți a produselor furnizate care poate apărea sau poate avea loc în cursul perioadei de garanție sau în termen de 30 de zile de la expirarea acesteia și decurg fie:

- (a) din utilizarea unor materiale defecte, manopera sau proiectarea defectuoasă a furnizorului sau
- (b) din orice acțiune sau omisiune a furnizorului în perioada de garanție sau
- (c) în cursul unei inspecții realizate de sau în numele autorității contractante.

40.4. Furnizorul remediază defectul sau deteriorarea pe propria cheltuială, cât mai curând posibil. Perioada de garanție pentru toate elementele înlocuite sau reparate reîncepe la data realizării înlocuirii sau a reparației în conformitate cu solicitarea supraveghetorului. În cazul în care contractul prevede acceptarea parțială, perioada de garanție se extinde numai pentru partea de produse furnizate afectată de înlocuire sau reparație.

40.5. În cazul în care aceste defecte apar sau astfel de deteriorări au loc în perioada menționată la articolul 40.3, autoritatea contractantă sau supraveghetorul înștiințează furnizorul. În cazul în care furnizorul nu remediază defectul sau deteriorarea în termenul stipulat în înștiințare, autoritatea contractantă poate:

- (a) să remedieze singură defectul sau deteriorarea sau să angajeze pe cineva să efectueze această lucrare pe riscul și cheltuiala furnizorului, caz în care costurile imputabile autorității contractante se deduc din sumele bănești datorate sau din garanțiile reținute de la furnizor sau din ambele sau
- (b) să rezilieze contractul.

40.6. În caz de urgență, atunci când furnizorul nu poate fi anunțat imediat sau în cazul în care a fost și este în imposibilitatea de a lua măsurile necesare, autoritatea contractantă sau supraveghetorul pot efectua lucrarea pe cheltuiala furnizorului. Autoritatea contractantă sau supraveghetorul informează furnizorul cât mai curând posibil despre acțiunea întreprinsă.

Articolul 41

Serviciile post-vânzare

În cazul în care este solicitat prin contract, un serviciu post-vânzare este efectuat în conformitate cu detaliile stipulate în condițiile speciale. Furnizorul se angajează să efectueze sau să fi efectuat întreținerea și reparația elementelor furnizării și să prevadă o furnizare rapidă a pieselor de schimb. Condițiile speciale pot menționa că este necesar ca furnizorul să asigure oricare sau toate materialele următoare, înștiințările și documentele implinind piesele de schimb fabricate sau distribuite de furnizor:

- (a) acele piese de schimb pe care autoritatea contractantă le poate alege pentru achiziționarea de la furnizor, cu condiția ca această selecție să nu elibereze furnizorul de nici una dintre obligațiile de garanție contractuale și

- (b) în eventualitatea încetării producției pieselor de schimb, înștiințarea în avans a autorității contractante în vederea procurării necesarului; și după încetare, furnizarea gratuită pentru autoritatea contractantă a planurilor, a schițelor și a specificațiilor pieselor de schimb, în cazul în care și atunci când sunt solicitate.

Articolul 42

Acceptarea finală

42.1. În momentul expirării perioadei de garanție sau, atunci când există mai multe astfel de perioade, în momentul expirării ultimei perioade și atunci când toate defectele sau deteriorările au fost rectificate, supraveghetorul emite furnizorului un certificat de acceptare finală și o copie a acestuia autorității contractante, statuând data la care furnizorul și-a finalizat obligațiile contractuale în conformitate cu cerințele supraveghetorului. Certificatul de acceptare finală este acordat de supraveghetor în termen de 30 de zile de la expirarea perioadei de garanție sau imediat după ce rectificările ordonate în conformitate cu articolul 40 au fost finalizate în conformitate cu cerințele supraveghetorului.

42.2. Contractul nu se consideră complet executat până când un certificat de acceptare finală nu a fost semnat de către supraveghetor și furnizat autorității contractante, cu o copie către contractor.

42.3. Fără să țină cont de emiterea certificatului de acceptare finală, furnizorul și autoritatea contractantă rămân răspunzători pentru îndeplinirea oricărei obligații contractuale anterior emiterii certificatului de acceptare finală, care rămâne nefinalizată în momentul emiterii certificatului. Natura și domeniul de aplicare al unei astfel de obligații se stabilește prin referință la prevederile contractului.

ÎNCĂLCAREA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA

Articolul 43

Încălcarea contractului

43.1. Oricare dintre părți comite o încălcare a contractului atunci când nu se descarcă de una dintre obligațiile sale contractuale.

43.2. Atunci când are loc o încălcare a contractului, partea vătămată prin acea încălcare este îndreptățită la următoarele despăgubiri:

- (a) daune și/sau
- (b) rezilierea contractului.

43.3. Daunele pot fi:

- (a) daune interese sau
- (b) daune stabilite.

43.4. În oricare dintre cazurile în care autoritatea contractantă este îndreptătită la despăgubiri, poate să le deducă din sumele datorate contractorului sau din garanția corespunzătoare.

*Articolul 44***Rezilierea de către autoritatea contractantă**

44.1. Autoritatea contractantă poate rezilia contractul, în orice moment și cu efect imediat, exceptând cazurile prevăzute la articolul 44.2.

44.2. Exceptând prevederile contrare din prezentele condiții generale, autoritatea contractantă poate să rezilieze contractul după un preaviz de șapte zile către furnizor, în oricare dintre cazurile când:

- (a) furnizorul nu livrează produsele furnizate în strictă conformitate cu prevederile contractului;
- (b) furnizorul nu se conformează într-un termen rezonabil înștiințării trimise de supraveghetor care îi cere să remedieze orice neglijență sau neîndeplinire a obligațiilor sale contractuale care afectează serios realizarea corespunzătoare și în termen a contractului;
- (c) furnizorul refuză sau neglijează să îndeplinească ordinele administrative date de supraveghetor;
- (d) furnizorul atribuie contractul sau subcontractează fără autorizația autorității contractante;
- (e) furnizorul este în stare de faliment sau de insolvență sau s-a emis un ordin de punere sub sechestru împotriva sa sau ajunge la înțelegere cu creditorii săi sau își desfășoară activitatea sub conducerea unui administrator judiciar sau a unui mandatar sau reprezentant în beneficiul creditorilor săi sau intră în lichidare;
- (f) este emisă o hotărâre judecătorească definitivă adversă pentru o ofensă referitor la conduita profesională a furnizorului;
- (g) apare o incapacitate legală care amenință executarea contractului;

(h) apare orice modificare organizațională care implică o schimbare în personalitatea juridică, natura sau controlul furnizorului, doar în cazul în care modificarea nu este înregistrată într-o anexă la contract;

(i) furnizorul nu furnizează garanția sau asigurarea solicitată sau persoana care furnizează garanția sau asigurarea nu este capabilă să își respecte angajamentele.

44.3. Rezilierea nu aduce atingere altor drepturi sau competențe prin contract ale autorității contractante și furnizorului. Autoritatea contractantă poate, după aceea, să încheie un alt contract cu un terț în contul furnizorului. Răspunderea furnizorului pentru întârzierea în finalizare încetează imediat la rezilierea contractului fără să aducă atingere nici unei răspunderi care a apărut deja prin aceasta.

44.4. Supraveghetorul ordonă furnizorului, în momentul emiterii notificării rezilierii contractului, să ia măsuri imediate pentru a apropia executarea furnizării de încheiere într-un mod prompt și ordonat și să reducă la minimum cheltuielile.

44.5. Supraveghetorul certifică valoarea furnizării, imediat ce este posibil după reziliere, și toate sumele datorate furnizorului la data rezilierii.

44.6. În eventualitatea rezilierii:

(a) supraveghetorul elaborează cât mai curând posibil un raport al furnizării și al lucrării realizate și ia în inventar materialele furnizate și neutilizate, furnizorul sau reprezentantul său fiind prezent sau citat oficial. Se elaborează, de asemenea, o declarație a sumelor datorate de furnizor autorității contractante;

(b) autoritatea contractantă poate achiziționa, la prețurile pieței, materialele și elementele furnizate sau comandate de furnizor și încă neachitate de autoritatea contractantă în condițiile pe care supraveghetorul le consideră adecvate.

44.7. Autoritatea contractantă nu este obligată să realizeze plăți ulterioare către furnizor până când nu s-a încheiat furnizarea, până atunci când autoritatea contractantă nu este îndreptătită să recupereze de la furnizor costurile suplimentare pentru livrarea elementelor furnizării, în cazul în care există, sau să plătească soldul datorat furnizorului anterior rezilierii contractului.

44.8. În cazul în care autoritatea contractantă reziliază contractul, aceasta trebuie îndreptătită la recuperarea de la furnizor a pierderilor suferite, până la valoarea maximă specificată în

contract. În cazul în care nu este specificată nici o valoare maximă, autoritatea contractantă nu este îndreptătită la recuperarea peste partea contractului corespunzătoare valorii acelei părți a furnizării care nu poate fi folosită cu destinația intenționată, din vina furnizorului.

- 44.9. Atunci când rezilierea nu se datorează unei acțiuni sau omisiuni a furnizorului, acesta din urmă este îndreptătit să ceară, suplimentar față de sumele datorate lui pentru lucrarea deja realizată, o indemnizație pentru pierderea suferită.

Articolul 45

Rezilierea de către furnizor

- 45.1. După un preaviz de 14 zile dat autorității contractante, furnizorul poate rezilia contractul, în cazul în care aceasta:

- (a) nu achită furnizorului sumele datorate în conformitate cu certificatele emise de supraveghetor după expirarea limitei de timp statuate la articolul 35.2 sau
- (b) continuă să nu își îndeplinească obligațiile contractuale, după atenționări repetate, sau
- (c) suspendă continuarea furnizării sau a unei părți din aceasta pentru mai mult de 180 de zile din motive nespecificate în contract sau care nu se datorează neîndeplinirii obligației furnizorului.

- 45.2. O astfel de reziliere nu aduce atingere altor drepturi ale autorității contractante sau furnizorului în conformitate cu contractul.

- 45.3. În eventualitatea unei astfel de rezilieri, autoritatea contractantă plătește furnizorului orice pierdere sau deteriorare pe care acesta se poate să o fi suferit. Aceste plăți suplimentare nu depășesc o limită care trebuie specificată în contract.

Articolul 46

Forța majoră

- 46.1. Nici una dintre părți nu este considerată în culpă sau încălcând obligațiile contractuale în cazul în care îndeplinirea acestor obligații este împiedicată de circumstanțe de forță majoră care apar după data notificării atribuirii sau după data la care contractul intră în vigoare, în funcție de care dintre acestea survine mai devreme.

- 46.2. Termenul forță majoră, așa cum este utilizat aici, desemnează voința divină, grevele, blocajele sau alte tulburări industriale, acțiuni ale inamicului public, războaie declarate sau nedecarate, blocaje, insurecție, războaie epidemii, alunecări de teren, cutremure de pământ, furtuni, fulgere,

inundații, revărsări de ape, tulburări civile, explozii și orice evenimente similare imprevizibile, necontrolabile de nici una dintre părți și care nu pot fi depășite prin depunerea tuturor eforturilor de nici una dintre părți.

- 46.3. Sub rezerva dispozițiilor articolelor 21 și 44, furnizorul nu este răspunzător de forfetarea garanției de realizare, a daunelor stabilite sau rezilierea pentru neîndeplinirea obligației în cazul în care și în măsura în care întârzierea în realizare sau alt viciu în îndeplinirea obligațiilor contractuale este rezultatul unui eveniment de forță majoră. Similar, autoritatea contractantă nu poate fi obligată la plata dobânzii privind plățile întârziate, sub rezerva dispozițiilor articolelor 35 și 45, pentru nerealizarea sau pentru rezilierea de către furnizor din neîndeplinirea obligației sau în măsura în care întârzierea autorității contractante sau alt viciu în îndeplinirea obligațiilor contractuale este rezultatul unui eveniment de forță majoră.

- 46.4. În cazul în care oricare parte consideră că au apărut circumstanțe de forță majoră care pot afecta îndeplinirea obligațiilor sale înștiințează prompt cealaltă parte și pe supraveghetor, furnizând detalii despre natura, durata probabilă și efectul probabil al circumstanțelor. În cazul în care supraveghetorul nu ordonă altfel în scris, furnizorul continuă să își îndeplinească obligațiile contractuale atât timp cât este posibil și trebuie să caute toate căile alternative rezonabile pentru îndeplinirea obligațiilor sale care nu sunt împiedicate de evenimentul de forță majoră. Furnizorul nu pune în practică aceste mijloace alternative în cazul în care supraveghetorul nu îl instruește să facă acestea.

- 46.5. În cazul în care furnizorul realizează costuri suplimentare pentru conformarea cu instrucțiunile supraveghetorului sau utilizarea mijloacelor alternative în conformitate cu articolul 46.4, suma acestora este certificată de supraveghetor.

- 46.6. În situația în care cazul de forță majoră a apărut și continuă pentru o perioadă mai mare de 180 de zile, atunci, fără să se țină cont de prelungirea pentru finalizarea lucrărilor care a fost acordată furnizorului, fiecare parte este îndreptătită să emită, după înștiințarea celuilalt la 30 de zile, rezilierea contractului. În cazul în care forța majoră continuă la expirarea perioadei de 30 de zile, contractul este reziliat și, ca o consecință a legii care reglementează contractul, părțile sunt exonerate de continuarea executării contractului.

Articolul 47

Decesul

- 47.1. Atunci când furnizorul este o persoană fizică, contractul se reziliază automat în cazul decesului persoanei respective. Totuși, autoritatea contractantă examinează orice

propunere făcută de moștenitori sau beneficiari în cazul în care și-au anunțat dorința de a continua contractul. Decizia autorității contractante este notificată celor interesați în termen de 30 de zile de la primirea acestei propuneri.

47.2. Atunci când furnizorul constă în persoane fizice și una sau mai multe dintre acestea decedează, părțile convin asupra unui raport privind desfășurarea contractului și autoritatea contractantă decide dacă reziliază sau continuă contractul în conformitate cu angajamentele luate de supraviețuitori și de moștenitori sau beneficiari, după caz.

47.3. În cazurile prevăzute la articolele 47.1 și 47.2, persoanele care se oferă să continue realizarea contractului înștiințează autoritatea contractantă despre aceasta în termen de 15 zile de la data decesului.

47.4. Aceste persoane răspund solidar și indivizibil sau după cum se statuează în condițiile speciale în executarea corespunzătoare a contractului în aceeași măsură ca și furnizorul inițial. Continuarea contractului face obiectul reglementărilor referitoare la înființarea garanției prevăzute la articolul 11.

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 48

Soluționarea litigiilor

48.1. Autoritatea contractantă și furnizorul depun toate eforturile pentru soluționarea amiabilă a litigiilor referitoare la contract care pot apărea între aceștia sau între supraveghetor și furnizor.

48.2. Condițiile speciale recomandă:

- (a) procedura pentru soluționarea amiabilă a litigiilor;
- (b) termenele în care poate fi invocată procedura de soluționare amiabilă după înștiințarea litigiului celeilalte părți și termenul maxim în care pot fi realizate astfel de soluționări, care nu poate depăși 120 de zile de la începerea procedurii adoptate;
- (c) termenele pentru răspunsul în scris la cererea de soluționare amiabilă sau la alte cereri permise în cursul acestei proceduri și consecința neconformării acestor termene.

48.3. Părțile pot conveni la soluționarea litigiului prin conciliere într-un termen specificat de către un terț după eșecul procedurii de soluționare amiabilă adoptată.

48.4. Soluționarea amiabilă sau procedura de conciliere adoptată implică în toate cazurile o procedură în care reclamațiile și răspunsurile sunt notificate celeilalte părți.

48.5. În absența unei soluționări amiabile sau a unei soluționări prin conciliere în termenele maxime prevăzute, litigiul:

- (a) în cazul unui contract național, se soluționează în conformitate cu legislația națională a statului autorității contractante și
- (b) în cazul unui contract transnațional, se soluționează prin arbitraj, în conformitate cu regulamentul de procedură adoptat de Consiliul CEE.

ANEXA IV

CONDIȚII GENERALE PENTRU CONTRACTELE DE SERVICII FINANȚATE DE FONDUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE ÎN ȚTM

CUPRINS

DISPOZIȚII PRELIMINARE

	<i>Pagina</i>
Articolul 1 – Definiții	91
Articolul 2 – Legea aplicabilă și limba contractului	92
Articolul 3 – Ordinea precedenței documentelor contractului	92
Articolul 4 – Notificări și comunicări scrise	92
Articolul 5 – Supraveghetorul și reprezentantul supraveghetorului	92
Articolul 6 – Cesiunea	93
Articolul 7 – Subcontractarea	93

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII CONTRACTANTE

Articolul 8 – Furnizarea documentelor	94
Articolul 9 – Asistență în reglementările locale	94

OBLIGAȚIILE CONSULTANTULUI

Articolul 10 – Obligații generale	94
Articolul 11 – Codul de conduită	95
Articolul 12 – Independența	95
Articolul 13 – Specificații și proiecte	95
Articolul 14 – Garanții	95
Articolul 15 – Sistemul medical și de asigurări	96
Articolul 16 – Drepturi de proprietate asupra rapoartelor și a documentelor	97

NATURA SERVICIILOR

Articolul 17 – Domeniul de activitate al serviciilor	97
Articolul 18 – Furnizarea de personal	98
Articolul 19 – Personalul și echipamentul	98
Articolul 20 – Stagiarii	99

EXECUTAREA CONTRACTULUI

Articolul 21 – Ordinele de începere	99
Articolul 22 – Termenul de executare	99
Articolul 23 – Extinderea termenului de executare	99
Articolul 24 – Întârzieri în executare	100
Articolul 25 – Suspendarea	100
Articolul 26 – Modificările	100

	<i>Pagina</i>
Articolul 27 – Programul de lucru	101
Articolul 28 – Dreptul la concediu	101
Articolul 29 – Informațiile	102
Articolul 30 – Evidența	102
Articolul 31 – Prezentarea rapoartelor	102
Articolul 32 – Aprobarea rapoartelor și a documentelor	102

PLĂȚILE

Articolul 33 – Dispoziții generale	102
Articolul 34 – Plăți în avans	102
Articolul 35 – Procedura de plată	103
Articolul 36 – Călătoria și transportul	104
Articolul 37 – Revizuirea prețurilor	104
Articolul 38 – Plăți cu întârziere	105
Articolul 39 – Plăți către terți	105

ÎNCĂLCAREA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA

Articolul 40 – Încălcarea contractului	105
Articolul 41 – Rezilierea de către autoritatea contractantă	105
Articolul 42 – Rezilierea de către consultant	106
Articolul 43 – Forța majoră	106
Articolul 44 – Decesul	107

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 45 – Soluționarea litigiilor	107
--	-----

DISPOZIȚII PRELIMINARE**Articolul 1****Definiții**

1.1. Următoarele definiții se aplică prezentelor condiții generale și contractului:

CEE: Comunitatea Economică Europeană;

ȚTM: țările și teritoriile de peste mări asociate cu CEE;

contract: acordul semnat între părți pentru prestare de servicii, inclusiv toate anexele la acesta și toate documentele încorporate;

consultant: partea cu care încheie contractul autoritatea contractantă;

autoritate contractantă: statul sau persoana juridică de drept public sau privat care încheie contractul sau în numele căreia este încheiat contractul cu consultantul;

statul autorității contractante: ȚTM pe al cărei teritoriu trebuie să fie executat contractul de furnizare;

supraveghetor: departamentul guvernamental, persoana juridică de drept public sau persoana fizică sau juridică, desemnată de autoritatea contractantă în conformitate cu legislația statului autorității contractante, care este responsabilă pentru conducerea și/sau monitorizarea executării contractului de servicii sau către care autoritatea contractantă poate delega drepturi și/sau competențe în conformitate cu contractul;

reprezentantul supraveghetorului: orice persoană fizică sau juridică desemnată de supraveghetor ca atare în conformitate cu contractul și împuternicită să reprezinte supraveghetorul în îndeplinirea funcțiilor acestuia și în exercitarea acelor drepturi și/sau competențe care i-au fost delegate. În consecință, atunci când funcțiile, drepturile și/sau competențele supraveghetorului au fost delegate reprezentantului acestuia, referințele la supraveghetor îl includ și pe reprezentantul acestuia;

servicii: prestări care urmează să fie realizate de consultant în conformitate cu contractul, cum ar fi studii, proiecte, prevederi de asistență tehnică și instruire;

termeni de referință: declarația emisă de autoritatea contractantă care dă definițiile cerințelor sale și/sau obiectivele serviciilor, inclusiv, când este cazul, metodele și mijloacele care urmează să fie utilizate de reprezentant și/sau rezultatele pe care trebuie să le obțină;

zi: ziua calendaristică;

termene: acele perioade din contract care încep să curgă din ziua următoare acțiunii sau evenimentului care servește ca punct de plecare pentru aceste perioade. În cazul în care ultima zi a perioadei este nelucrătoare, perioada expiră la sfârșitul primei zile lucrătoare urmând ultimei zile a perioadei;

prețul contractului: suma statuată în contract reprezentând estimarea inițială plătită pentru furnizarea serviciilor sau altă sumă asemănătoare stabilită la finalul contractului ca datorată consultantului în conformitate cu contractul;

proiect: proiectul în legătură cu care sunt furnizate serviciile în conformitate cu contractul;

tabel al prețului: tabelul complet al prețurilor, inclusiv defalcarea prețului total prezentat de consultant împreună cu oferta, modificat după caz și constituind o parte din contractul cu preț unitar;

defalcare a prețului total: lista pe elemente a ratelor și a prețurilor demonstrând elaborarea prețului într-un contract cu sumă unică, dar care nu face parte din contract;

schite: schițele furnizate de autoritatea contractantă și/sau de supraveghetor și/sau schițele prezentate de consultant și aprobate de supraveghetor pentru prestarea de servicii;

înscriș: orice comunicare scrisă de mână, dactilografiată sau tipărită, inclusiv transmisiile telex, prin cablu sau fax;

ordin administrativ: orice instrucțiune sau ordin emis în scris de supraveghetorul consultantului referitor la prestarea serviciilor;

comunicări: certificate, înștiințări, ordine și instrucțiuni emise în conformitate cu contractul;

moneda națională: moneda statului autorității contractante;

moneda străină: orice monedă permisă, alta decât cea națională și care este indicată în contract;

daune interese: suma, nespecificată anterior în contract, care este acordată de către o curte sau un tribunal de arbitraj sau convenită de părți ca o compensație plătită unei părți vătămate pentru încălcarea contractului de către cealaltă parte;

daune stabilite: suma statuată în contract ca o compensație plătită de consultant autorității contractante pentru

nefinalizarea contractului sau a unei părți din acesta în termenele prevăzute prin contract sau plătită de o parte celeilalte pentru orice altă încălcare specifică identificată prin contract;

condiții speciale: condițiile speciale emise de autoritatea contractantă ca parte a invitației la ofertă, modificate în cazul în care este necesar și încorporate în contract, constând în:

- (a) modificări ale prezentelor condiții generale;
 - (b) clauze contractuale speciale;
 - (c) specificații tehnice și
 - d) orice altă problemă referitoare la contract.
- 1.2. Capitolele și titlurile din prezentele condiții generale nu sunt considerate parte din acestea sau luate în considerare în interpretarea contractului.
- 1.3. Atunci când contextul o permite, cuvintele care implică singularul se consideră că includ pluralul și *viceversa*, iar cuvintele implicând masculinul se consideră că includ femininul și *viceversa*.
- 1.4. Cuvintele referitoare la persoane sau părți includ societățile și întreprinderile și orice organizație care are capacitate juridică.

Articolul 2

Legea aplicabilă și limba contractului

- 2.1. Legea aplicabilă contractului este legea statului autorității contractante, în cazul în care nu se statuează altfel în condițiile speciale.
- 2.2. În toate problemele care nu sunt cuprinse în prezentele condiții generale se aplică legea contractului.
- 2.3. Limba contractului și a tuturor comunicărilor dintre consultant, autoritatea contractantă și supraveghetor sau reprezentanții acestora este în conformitate cu cea statuată în condițiile speciale. Toate rapoartele, recomandările și dosarele pregătite de consultant în conformitate cu contractul sunt în limba statuată în condițiile speciale.

Articolul 3

Ordinea precedenței documentelor contractului

În cazul în care nu se stipulează altfel în contract, ordinea precedenței documentelor contractului este conformă celei statuate în condițiile speciale.

Articolul 4

Notificările și comunicările scrise

- 4.1. În cazul în care nu se specifică altfel în condițiile speciale, comunicările dintre autoritatea contractantă și/sau supraveghetor, pe de o parte, și consultant, pe de altă parte, sunt trimise prin poștă, cablu, telex, transmisii fax sau livrate direct la adresele corespunzătoare desemnate de respectivele părți în acel scop.
- 4.2. În cazul în care expeditorul solicită confirmare de primire, el statuează această cerință în comunicarea sa și solicită dovada confirmării de primire a comunicării sale ori de câte ori există un termen pentru primirea comunicării. În orice situație, expeditorul ia toate măsurile necesare pentru a se asigura de primirea comunicării.
- 4.3. Ori de câte ori se prevede în contract înmânarea sau emiterea de către orice persoană a unei înștiințări, încuviințări, aprobări, certificări sau decizii, în cazul în care nu se specifică altfel, această înștiințare, încuviințare, aprobare, certificare sau decizie este în scris și marcată corespunzător cu cuvintele „înștiințare”, „certificare”, „aprobare” sau „decizie”. Orice astfel de încuviințare, aprobare, certificare sau decizie nu este reținută sau întârziată neîntemeiat.

Articolul 5

Supraveghetorul și reprezentantul supraveghetorului

- 5.1. Supraveghetorul își îndeplinește obligațiile specificate în contract. Exceptând statuarea expresă din contract, supraveghetorul nu are autoritatea să elibereze consultantul de nici una dintre obligațiile sale contractuale.
- 5.2. Supraveghetorul poate câteodată, în cazul în care își asumă responsabilitatea finală, să delege reprezentantului său orice îndatoriri și autoritate investită supraveghetorului și poate revoca în orice moment această delegare sau înlocui reprezentantul. Orice delegare, revocare sau înlocuire se face în scris și nu intră în vigoare până când o copie a acesteia nu a fost transmisă consultantului.
- 5.3. Orice comunicare făcută consultantului de către reprezentantul supraveghetorului în conformitate cu termenii acestei delegații are același efect ca și când ar fi făcută de supraveghetor, cu condiția că:

- (a) orice omisiune a reprezentantului supraveghetorului de a dezaproba orice raport sau parte din servicii nu aduce atingere autorității supraveghetorului de a dezaproba raportul sau serviciile și de a da instrucțiunile necesare pentru rectificările corespunzătoare;

(b) supraveghetorul are libertatea de infirmare sau diversificare a conținutului acestei comunicări.

5.4. Instrucțiunile și/sau ordinele emise de supraveghetor se dau prin ordine administrative. Dacă este cazul aceste ordine sunt date, numerotate și înregistrate într-un registru, iar copiile acestora trimise în manuscris, dacă este cazul, reprezentantului consultantului.

Articolul 6

Cesiunea

6.1. O cesiune este valabilă doar în cazul în care există un acord scris prin care consultantul transferă contractul său sau o parte a acestuia către un terț.

6.2. Consultantul nu cesionează, fără consimțământul scris prealabil al autorității contractante, contractul sau o parte a acestuia sau orice beneficiu sau cotă-parte din acesta, exceptând următoarele cazuri:

(a) o încasare, în favoarea bancherilor consultantului, a oricăror drepturi bănești convenite sau ce se vor conveni prin contract sau

(b) cesiunea către asiguratorii consultantului a drepturilor acestuia de a obține reparații împotriva oricărei persoane răspunzătoare în cazurile când asiguratorii au plătit pierderea sau neîndeplinirea obligației consultantului.

6.3. În sensul articolului 6.2, aprobarea unei cesiuni de către autoritatea contractantă nu eliberează consultantul de obligațiile sale pentru partea de contract deja realizată sau pentru partea necesionată.

6.4. În cazul în care consultantul și-a cesionat contractul fără autorizație, autoritatea contractantă poate aplica de drept, fără înștiințare formală, sancțiunile pentru încălcarea contractului prevăzute la articolele 40 și 41.

6.5. Cesionarii trebuie să se conformeze criteriilor de calificare aplicabile pentru atribuirea contractului.

Articolul 7

Subcontractarea

7.1. Un subcontract este valabil doar în cazul în care este un acord scris prin care consultantul încredințează realizarea unei părți a contractului său către un terț.

7.2. Consultantul nu subcontractează, nici nu angajează alt consultant independent pentru prestarea oricărei părți din servicii fără aprobarea scrisă prealabilă a autorității contractante. Serviciile care urmează să fie subcontractate, precum și identitatea consultantului independent sunt notificate autorității contractante. Autoritatea contractantă notifică consultantului asupra deciziei sale, cu respectarea strictă a dispozițiilor articolului 4.3, în termen de 30 de zile de la primirea înștiințării, statuând motivele în cazul în care refuză autorizarea.

7.3. În selectarea subcontractorilor și/sau a consultanților independenți se acordă preferință persoanelor fizice, societăților sau întreprinderilor din statul autorității contractante capabile să furnizeze servicii în termeni echivalenți.

7.4. Subcontractorii și/sau consultanții independenți trebuie să răspundă criteriilor de calificare aplicabile pentru atribuirea contractului.

7.5. Autoritatea contractantă nu are nici o relație contractuală cu subcontractorii și/sau consultanții independenți.

7.6. Consultantul răspunde pentru faptele, lipsurile și neglijența subcontractorilor și/sau ale altor consultanți independenți și ale mandatarilor și angajaților acestora, ca și cum ar fi faptele, neîndeplinirea obligațiilor sau neglijența consultantului, ale mandatarilor sau angajaților săi. Aprobarea autorității contractante a subcontractării a unei părți a contractului sau a angajării altor consultanți independenți sau subcontractori de către consultant pentru prestarea oricărei părți din servicii nu eliberează consultantul de obligațiile sale contractuale.

7.7. În cazul în care un subcontractor sau consultant independent este găsit de autoritatea contractantă sau de supraveghetor ca fiind incompetent în îndeplinirea îndatoririlor sale, autoritatea contractantă sau supraveghetorul poate cere consultantului, mai departe, fie să asigure înlocuirea cu un consultant independent sau un subcontractor cu calificările și experiența acceptabilă de către autoritatea contractantă, fie să reia el însuși prestarea serviciilor.

7.8. În cazul în care consultantul subcontractează sau angajează alt consultant independent fără aprobare prealabilă, autoritatea contractantă poate aplica de drept, fără înștiințare formală, sancțiunile pentru încălcarea contractului prevăzute la articolele 40 și 41.

OBLIGAȚIILE AUTORITĂȚII CONTRACTANTE*Articolul 8***Furnizarea informațiilor**

- 8.1. Autoritatea contractantă furnizează consultantului de îndată ce este posibil orice informații și/sau documentație aflată la dispoziția sa care pot fi relevante pentru realizarea contractului. Aceste documente sunt returnate autorității contractante la finalizarea serviciilor.
- 8.2. Autoritatea contractantă asigură consultantului, în măsura posibilului, orice asistență în obținerea informațiilor relevante pentru contract pe care acesta din urmă le poate cere ulterior pentru realizarea contractului.

*Articolul 9***Asistența pentru reglementările locale**

- 9.1. Consultantul poate solicita asistența autorității contractante pentru obținerea de copii ale actelor cu putere de lege, normelor administrative și informațiilor despre regimul vamal local, ordinele sau deciziile organelor locale ale țării în care trebuie să fie prestate serviciile, care pot afecta consultantul în îndeplinirea obligațiilor sale contractuale. Autoritatea contractantă poate furniza orice asistență solicitată pe cheltuiala consultantului.
- 9.2. Sub rezerva actelor cu putere de lege și normelor administrative privind forța de muncă străină ale statului în care urmează să fie prestate serviciile, autoritatea contractantă face toate eforturile necesare pentru facilitarea procurării de către consultant a tuturor vizelor și a permiselor cerute, inclusiv a permiselor de muncă și rezidență, pentru personalul ale cărui servicii le consideră necesare consultantul și autoritatea contractantă, precum și permise de rezidență pentru familiile acestora.
- 9.3. Autoritatea contractantă emite către oficialii, mandatarii și reprezentanții săi toate acele instrucțiuni care pot fi necesare sau adecvate pentru facilitarea punerii în aplicare prompte și efective a serviciilor.

OBLIGAȚIILE CONSULTANTULUI*Articolul 10***Obligații generale**

- 10.1. Consultantul respectă și se conformează actelor cu putere de lege și normelor administrative în vigoare în statul autorității contractante și se asigură că personalul său, persoanele aflate în întreținerea acestora și angajații săi locali de asemenea respectă și se conformează acestor acte

cu putere de lege și norme administrative. Consultantul despăgubește autoritatea contractantă pentru orice cereri și proceduri care decurg din încălcarea actelor cu putere de lege și normelor administrative de către consultant, angajații săi și persoanele aflate în întreținerea acestora.

- 10.2. Consultantul prestează serviciile cu grija, eficiența și seriozitatea necesare, în conformitate cu cele mai bune practici profesionale și în conformitate cu prezentele condiții generale, termenii de referință și instrucțiunile supraveghetorului.
- 10.3. Consultantul se conformează ordinelor administrative date de supraveghetor. Atunci când consultantul consideră că cerințele unui ordin administrativ depășesc autoritatea supraveghetorului sau domeniul de activitate a contractului, cu riscul de a depăși termenul, înștiințează motivat supraveghetorul în 30 de zile de la primirea ordinului. Executarea ordinului administrativ nu se suspendă prin această înștiințare.
- 10.4. În cazul în care consultantul sau oricare dintre subcontractorii săi, consultanții independenți, mandatarii sau funcționarii se oferă să dea sau sunt de acord să ofere sau să dea sau dau oricărei persoane mită, cadou, gratuitate sau comision ca stimulent sau recompensă pentru rezolvarea sau restricționarea rezolvării unui act în legătură cu contractul sau alt contract cu autoritatea contractantă sau pentru favorizarea sau defavorizarea unei persoane în legătură cu contractul sau alt contract cu autoritatea contractantă, atunci autoritatea contractantă poate, fără să aducă atingere oricărui drept cumulat al contractorului în conformitate cu contractul, să rezilieze contractul, caz în care se aplică dispozițiile articolelor 40 și 41.
- 10.5. Consultantul tratează toate documentele și informațiile primite în legătură cu contractul ca particulare și confidențiale și, atât timp cât nu este necesar în scopul executării acestuia, nu va publica sau dezvălui orice date de referință ale contractului fără consimțământul scris prealabil al autorității contractante sau al supraveghetorului după consultarea cu autoritatea contractantă. În cazul în care apar dezacorduri derivând din necesitatea publicării sau a dezvăluirii în scopul contractului, decizia autorității contractante este cea finală.
- 10.6. În cazul în care consultantul este o asociație în participațiune sau un consorțiu din două sau mai multe persoane, toate persoanele răspund solidar și indivizibil

pentru îndeplinirea termenilor contractuali potrivit legislației statului autorității contractante și, la cererea acesteia, desemnează una dintre aceste persoane pentru a reprezenta și a angaja asociația în participațiune sau consorțiul. Compunerea sau constituirea asociației în participațiune sau a consorțiului nu se modifică fără aprobarea scrisă prealabilă a autorității contractante.

Articolul 11

Codul de conduită

11.1. Consultantul acționează în permanență cu loialitate și imparțialitate și ca un consilier loial față de autoritatea contractantă, în conformitate cu normele și/sau codul de conduită al profesiei sale, precum și cu discreția adecvată. În special se va abține de la declarații publice referitor la proiect sau servicii fără aprobarea prealabilă a autorității contractante și de la angajarea în orice activități care sunt în conflict cu obligațiile sale față de autoritatea contractantă prin contract. El nu angajează în nici un fel autoritatea contractantă fără consimțământul scris prealabil al acesteia și, dacă este cazul, precizează terților această obligație.

11.2. Pe durata contractului, consultantul și angajații săi respectă practicile politice, culturale și religioase care prevalează în statul autorității contractante.

11.3. Remunerația consultantului prin contract constituie singura sa remunerație în legătură cu contractul și nici el, nici personalul său nu vor accepta comisioane, reduceri, alocații, plăți indirecte sau alte recompense în legătură sau în relație cu sau ca încheiere a obligațiilor sale contractuale.

11.4. Consultantul nu beneficiază, indiferent dacă este direct sau indirect, de drepturile de autor sau gratuități sau comisioane referitor la nici un element sau proces brevetat sau protejat utilizat în cursul sau în scopul contractului sau proiectului, doar în cazul în care autoritatea contractantă a convenit în scris că poate să facă aceasta.

11.5. Consultantul și personalul său păstrează secretul profesional pe durata contractului și după finalizarea acestuia. În legătură cu aceasta, cu excepția consimțământului scris prealabil al autorității contractante, nici consultantul, nici personalul angajat sau al său propriu nu comunică vreodată unei alte persoane sau entități nici o informație confidențială împărtășită lor sau descoperită de aceștia sau nu face publice

informațiile privind recomandările formulate în cursul sau ca rezultat al serviciilor. Mai mult, nu vor utiliza în vreun mod care să prejudicieze autoritatea contractantă informațiile furnizate lor și ca rezultate ale studiilor, ale testelor și ale cercetărilor efectuate în cursul și în scopul realizării contractului.

Articolul 12

Independența

12.1. Consultantul se abține de la orice relație care ar putea compromite independența sa sau a personalului său. În cazul în care consultantul nu își menține această independență, autoritatea contractantă poate rezilia contractul fără nici o înștiințare prealabilă, fără să aducă atingere despăgubirilor pentru daunele pe care le-a suferit din această cauză.

12.2. Consultantul își limitează rolul, după încheierea sau rezilierea contractului, în legătură cu proiectul de prestări servicii. Exceptând cazul permisiunii scrise a autorității contractante, consultantul și orice alt contractor, consultant sau furnizor cu care este asociat sau afiliat este descalificat din orice calitate de la execuția lucrărilor, furnizare sau alte servicii pentru proiect, inclusiv de la ofertarea pentru orice parte din proiect.

Articolul 13

Specificații și proiecte

13.1. Consultantul pregătește toate specificațiile și proiectele utilizând sistemele acceptate și general recunoscute, acceptabile de către autoritatea contractantă și ținând cont de cele mai noi criterii de proiectare.

13.2. Consultantul se asigură că specificațiile și proiectele, ca și toate documentația referitoare la procurarea mărfurilor și a serviciilor pentru proiect, sunt pregătite imparțial, astfel încât să promoveze o ofertare competitivă.

Articolul 14

Garanția

14.1. Consultantul garantează, protejează și apără, pe cheltuiala sa, autoritatea contractantă, mandatarii și angajații acesteia de și împotriva tuturor acțiunilor, a cererilor, a pierderilor

sau a daunelor decurgând din orice acțiune sau omisiune a consultantului în prestarea de servicii, inclusiv orice încălcare a dispozițiilor legale sau a drepturilor terților pentru brevete, mărci de comerț și alte forme de proprietate intelectuală, cum ar fi dreptul de copiere.

Articolul 15

Sistemul medical și de asigurare

14.2. Consultantul garantează, protejează și apără, pe cheltuiala sa, autoritatea contractantă, mandatarii și angajații acesteia de și împotriva tuturor acțiunilor, a cererilor, a pierderilor sau a distrugerilor care rezultă din neîndeplinirea obligațiilor sale în conformitate cu articolul 10, în următoarele condiții:

- (a) consultantul să fie înștiințat de asemenea acțiuni, cereri, pierderi sau distrugerii nu mai târziu de 30 de zile după ce autoritatea contractantă a luat cunoștință de ele;
- (b) plafonul privind răspunderea consultantului în conformitate cu articolul 14 să fie limitat la suma statuată în condițiile speciale și acest plafon să nu se aplice acțiunilor, cererilor, pierderilor sau distrugerilor cauzate de administrarea greșită premeditată a consultantului;
- (c) răspunderea consultantului în conformitate cu articolul 14 să fie limitată la acțiunile, cererile, pierderile sau distrugerile cauzate direct de neîndeplinirea obligațiilor contractuale și să nu includă răspunderea care decurge din circumstanțele neprevăzute accidentale sau care conduc indirect la această neîndeplinire.

14.3. Consultantul remediază orice defect în prestarea de servicii pe cheltuiala sa, la cererea autorității contractante, în eventualitatea neîndeplinirii de către consultant a obligațiilor sale contractuale.

14.4. Fără să țină cont de oricare dispoziții contrare din articolul 14, consultantul nu poartă nici o răspundere pentru acțiunile, cererile, pierderile sau distrugerile ocazionate de:

- (a) omisiunea autorității contractante de a acționa la o recomandare sau încălcarea unui act, decizii sau recomandări a consultantului, sau solicitarea către consultant a punerii în aplicare a unei decizii sau recomandări cu care acesta nu este de acord sau față de care își exprimă o rezervă serioasă sau
- (b) executarea necorespunzătoare a instrucțiunilor consultantului de către mandatarii, angajații sau contractorii independenți ai autorității contractante.

14.5. Consultantul rămâne răspunzător pentru orice încălcare a obligațiilor sale contractuale pentru perioada de după finalizarea serviciilor, cum este stabilit în legea contractului.

15.1. Angajarea consultantului de către autoritatea contractantă este condiționată de furnizarea de dovezi solicitate de autoritatea contractantă că starea de sănătate a consultantului și/sau a personalului acestuia este bună și nu suferă de nici o incapacitate care se poate răsfrânge asupra prestării serviciilor. Autoritatea contractantă poate solicita consultantului și/sau personalului său care prestează serviciile să se supună unui examen medical al unui medic calificat practicant înainte ca el sau ei să își părăsească locul de rezidență obișnuit și să furnizeze autorității contractante raportul medical rezultat, cât mai curând practic posibil.

15.2. Pe durata contractului, consultantul obține asigurare medicală pentru sine și alte persoane angajate de el prin contract. Exceptând dacă se specifică în contract, autoritatea contractantă nu este răspunzătoare pentru cheltuielile medicale ale consultantului.

15.3. Autoritatea contractantă nu își asumă nici o răspundere pentru asigurarea de viață, sănătate, accidente, călătorii și alte asigurări care pot fi necesare sau dezirabile pentru personalul consultantului sau alți subcontractori ai săi sau alți consultanți independenți, nici pentru membrii familiilor acestora.

15.4. În termen de 20 de zile de la notificarea de aprobare a contractului, consultantul realizează și întreține o poliță de asigurare completă a garanției în sumă de până la limita statuată în condițiile speciale și care, de la începutul executării contractului și pe toată durata sa, acoperă următoarele aspecte:

- (a) răspunderea consultantului pentru îmbolnăviri sau accidente de muncă care îi afectează angajații, inclusiv costul repatrierii pe motive de sănătate;
- (b) pierderea sau distrugerea echipamentului autorității contractante utilizat pentru realizarea contractului;
- (c) răspunderea civilă în eventualitatea accidentelor cauzate terților sau autorității contractante și oricărui angajat al acesteia care rezultă din executarea contractului;
- (d) decesul accidental sau invaliditatea permanentă care rezultă din vătămări corporale suferite în cursul contractului și
- (e) altă asigurare care poate fi specificată în condițiile speciale solicitată de legislația statului autorității contractante.

15.5. Condițiile speciale pot cere totodată consultantului să se asigure împotriva pierderilor sau a distrugerilor efectelor personale ale angajaților săi și familiilor acestora care se află în statul autorității contractante.

15.6. Consultantul poate face dovada poliței de asigurare și a plății regulate a primelor fără întârziere, ori de câte ori autoritatea contractantă sau supraveghetorul solicită aceasta.

Articolul 16

Drepturi de proprietate asupra rapoartelor și a documentelor

16.1. Toate rapoartele și informațiile, cum ar fi hărțile, diagramele, schițele, specificațiile, planurile, statistica, calculele și evidența sau materialele justificative solicitate, compilate sau pregătite de consultant în realizarea contractului, sunt confidențiale și sunt proprietatea absolută a autorității contractante. Consultantul livrează toate aceste documente și informații autorității contractante, la finalizarea contractului. Consultantul poate să păstreze copii după aceste documente și informații, dar nu le va utiliza în scopuri care nu au legătură cu contractul său, fără permisiunea scrisă prealabilă a autorității contractante.

16.2. Consultantul nu publică articole referitoare la servicii sau nu face referire la acestea în cazul în care prestează servicii pentru alții sau nu va divulga informațiile obținute de la autoritatea contractantă fără consimțământul scris al acesteia.

NATURA SERVICIILOR

Articolul 17

Domeniul de aplicare a serviciilor

17.1. Consultantul prestează servicii contractuale în conformitate cu termenii de referință.

17.2. Contractul poate consta în una sau mai multe dintre următoarele misiuni:

- identificarea proiectului și studiu de definire;
- studiu economic sau de piață;
- studiu de fezabilitate și/sau fezabilitate;
- studiu de execuție a proiectului (proiectare preliminară sau de detaliu și, dacă este cazul, proiect final pentru execuție, pregătire a caietului de sarcini);

— supravegherea proiectului;

— administrarea execuției proiectului;

— furnizarea de personal;

— alte forme de asistență tehnică.

17.3. Condițiile speciale statuează termenii de referință, care includ, *inter alia*:

(a) obiectul și domeniul de aplicare a contractului;

(b) gradul de acuratețe care trebuie atins în diferitele stadii sau părți ale serviciilor și

(c) tipul și conținutul rapoartelor, declarațiilor, planurilor, calculelor, măsurătorilor, specificațiilor, estimărilor și oricăror alte documente pe care trebuie să le elaboreze consultantul la finalizarea fiecărei faze sau părți din studiu și la finalizarea studiului.

17.4. Atunci când contractul este pentru asistență tehnică pentru autoritatea contractantă și/sau supraveghetor, consultantul i se încredințează o funcție consultativă în beneficiul autorității contractante și/sau supraveghetorului pentru toate aspectele tehnice ale proiectului care pot decurge din execuția acestuia. Consultantul nu are răspunderea de a lua decizii.

17.5. Atunci când contractul este pentru administrarea execuției proiectului, consultantul își asumă toate îndatoririle administrative inerente în supervizarea executării proiectului, în conformitate cu legislația statului autorității contractante și sub rezerva autorității supraveghetorului.

17.6. În cazul în care, în conformitate cu condițiile speciale, consultantul este solicitat să pregătească un caiet de sarcini, acesta conține toate documentele necesare pentru consultarea contractorilor, a fabricanților și a furnizorilor potriviți și pentru pregătirea ofertelor cu privire la realizarea lucrărilor sau asigurarea elementelor furnizării sau serviciilor acoperite de o invitație la ofertare. Autoritatea contractantă furnizează consultantului informațiile necesare pentru elaborarea părții administrative a caietului de sarcini.

17.7. Atunci când contractul este pentru supravegherea unui proiect, consultantul i se încredințează direcționarea stadiilor de execuție a proiectului.

17.8. Fără să țină cont de articolul 12.2, consultantului responsabil pentru etapele de studiu și/sau întocmire a proiectului i

se încredințează serviciile ulterioare în administrarea și supravegherea proiectului, inclusiv furnizarea asistenței tehnice.

Articolul 18

Furnizarea personalului

- 18.1. În cazul în care un contract este pentru furnizarea personalului necesar în execuția unui proiect, consultantul furnizează personalul în domeniile specifice legate de execuția proiectului, sub forma asistenței tehnice cu rol consultativ și/sau administrativ. Acest personal este sub directa autoritate a supraveghetorului.
- 18.2. Serviciile sunt prestate de personalul specificat în contract, pentru perioadele de timp indicate în acesta. Consultantul poate să facă ajustări minore la aceste perioade, cu acordul prealabil al autorității contractante, în funcție de necesitățile de asigurare a prestării eficiente a serviciilor, cu condiția ca aceste modificări să nu cauzeze plăți realizate în conformitate cu contractul care să depășească prețul acestuia.
- 18.3. Consultantul este răspunzător pentru calitatea personalului pe care îl pune la dispoziția autorității contractante.
- 18.4. Consultantul nu face schimbări de personal fără aprobarea scrisă prealabilă a autorității contractante. Totuși, consultantul furnizează un înlocuitor cu o calificare și experiență cel puțin echivalentă și acceptabilă de autoritatea contractantă în cazul în care:
- (a) din cauza îmbolnăvirii sau a accidentării, un membru al personalului este în incapacitatea de a continua să își ofere serviciile;
 - (b) orice persoană specificată în contract este găsită de autoritatea contractantă incompetentă în achitarea sau nepotrivită pentru exercitarea îndatoririlor sale contractuale;
 - (c) pentru orice alte motive independente de controlul consultantului, devine necesară înlocuirea unui membru al personalului.
- 18.5. Remunerația care urmează să fie plătită unei persoane înlocuitoare nu depășește remunerația care ar fi trebuit plătită persoanei înlocuite.
- 18.6. Exceptând cazul înlocuirii rezultând din deces sau în cazul în care autoritatea contractantă cere o înlocuire neprevăzută în contract, consultantul suportă toate costurile suplimentare care decurg din sau adiacente înlocuirii. Aceste costuri includ costurile călătoriei de întoarcere a membrului

înlocuit din personal și a familiei sale și, în cazul în care este necesar, cheltuielile care decurg din necesitatea menținerii simultane la locul de muncă a membrului înlocuit din personal și a înlocuitorului.

Articolul 19

Personalul și echipamentul

- 19.1. Personalul utilizat de consultant pentru punerea în aplicare a contractului este aprobat de autoritatea contractantă. Condițiile speciale precizează nivelul minim de pregătire, calificare și experiență ale personalului consultantului și, dacă este cazul, specializarea necesară.
- 19.2. Referințele și/sau autobiografiile fiecărui membru al personalului consultantului care trebuie angajat în conformitate cu contractul sunt prezentate spre aprobare autorității contractante fie împreună cu oferta consultantului în cazul unei proceduri de ofertare, fie, în alte cazuri, înainte de încheierea contractului.
- 19.3. Autoritatea contractantă înștiințează aprobarea sau refuzul său în termen de 30 de zile de la numirea consultantului sau de la depunere în conformitate cu articolul 19.2, după caz.
- 19.4. Personalul aprobat de autoritatea contractantă își începe îndatoririle la data sau în perioada prevăzută în condițiile speciale sau, în caz contrar, la data sau în perioadele notificate consultantului de autoritatea contractantă.
- 19.5. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, personalul consultantului este cazat în apropierea locului de muncă. În cazul în care o parte a serviciilor urmează să fie prestate în afara statului autorității contractante, consultantul informează permanent supraveghetorul despre numele și calificările personalului repartizat acelei părți de servicii și ale echipamentului utilizat.
- 19.6. Consultantul:
- (a) înaintează supraveghetorului în termen de 15 zile de la atribuirea contractului programul propus pentru plasarea personalului, specificarea îndatoririlor acestuia și o listă a echipamentului pe care intenționează să îl utilizeze pentru servicii;
 - (b) informează supraveghetorul în timp suficient despre data sosirii și a plecării fiecărui membru al personalului;
 - (c) trimite supraveghetorului spre aprobare o cerere actualizată pentru orice schimbare de personal și modificare a programului inițial sau schimbare de echipament.
- 19.7. Consultantul ia toate măsurile necesare pentru a furniza și continua să furnizeze personalului său echipamentul

necesar care să îi permită acestuia îndeplinirea îndatoririlor specifice în condițiile cele mai favorabile eficienței.

Articolul 22

Termenul de executare

Articolul 20

Stagiarii

- 20.1. Consultantul prevede formarea profesională pe durata contractului a stagiariilor repartizați de către autoritatea contractantă în conformitate cu termenii contractului.
- 20.2. Formarea profesională de către consultant a acestor stagiaari nu le conferă acestora statutul de angajați ai consultantului. Totuși, ei trebuie să se conformeze instrucțiunilor consultantului și dispozițiilor articolului 11, ca și cum ar fi angajații acestuia. Consultantul poate obține, prin solicitare motivată scrisă, înlocuirea oricărui stagiar a cărui activitate sau conduită este nesatisfăcătoare.
- 20.3. În cazul în care nu se prevede altfel în contract, remunerația pentru stagiaari și călătoria, cazarea și toate celelalte cheltuieli ale stagiariilor sunt suportate de autoritatea contractantă.
- 20.4. Consultantul raportează trimestrial autorității contractante despre sarcina pregătirii. Chiar înaintea finalizării serviciilor, consultantul întocmește un raport privind rezultatul pregătirii și o evaluare a calificărilor obținute de stagiaari cu privire la viitoarea lor angajare. Forma acestor rapoarte și procedura pentru prezentarea lor este cea prevăzută în condițiile speciale.

- 22.1. Termenul de executare începe să curgă la data fixată în conformitate cu articolul 21.1 și este în conformitate cu specificația din contract, fără să aducă atingere extinderii perioadei care poate fi acordată în conformitate cu articolul 23.
- 22.2. În cazul în care se prevăd termene separate pentru realizarea de loturi separate, aceste termene nu sunt cumulate în cazul în care unui consultant îi sunt atribuite mai multe loturi.
- 22.3. În situația în care, în cazul proiectelor de cooperare tehnică derulate pe mai mulți ani, condițiile speciale prevăd mai multe perioade contractuale, termenul de executare este fixat luând în considerare dispozițiile articolului 31, iar părțile sunt obligate doar pentru primul termen. În cazul în care una dintre părți dorește să rezilieze contractul la expirarea unei perioade contractuale, contractul este reînnoit prin intermediul anexelor succesive la sfârșitul fiecărei perioade, specificând măsurile care sunt luate de consultant. Remunerația pentru noua perioadă este fixată de comitenții stabiliți de contract.
- 22.4. Orice intenție de a nu reînnoi contractul pentru o perioadă contractuală ulterioară trebuie comunicată celeilalte părți nu mai târziu de 90 de zile înaintea expirării perioadei contractuale în curs.

Articolul 23

Extinderea termenului de executare

- 23.1. Consultantul poate cere o extindere a termenului de executare în cazul în care este sau va fi întârziat în finalizarea contractului de una dintre următoarele cauze:
 - (a) servicii suplimentare sau adiționale comandate de autoritatea contractantă;
 - (b) ordine administrative care afectează data de finalizare, altele decât cele care decurg din neîndeplinirea obligației consultantului;
 - (c) neîndeplinirea în conformitate cu contractul a obligațiilor autorității contractante;
 - (d) suspendarea serviciilor care nu este datorată neîndeplinirii obligației consultantului;
 - (e) forța majoră;

EXECUTAREA CONTRACTULUI

Articolul 21

Ordinele de începere

- 21.1. Autoritatea contractantă fixează data la care trebuie să înceapă executarea contractului și anunță aceasta consultantului fie prin notificarea de atribuire a contractului, fie printr-un ordin administrativ emis de supraveghetor.
- 21.2. Data începerii executării nu va depăși 180 de zile de la notificarea de atribuire a contractului, doar în cazul în care părțile nu au convenit altfel.
- 21.3. În cazul în care se prevede că serviciile urmează să fie prestate în afara statului autorității contractante, contractul începe, în privința serviciilor, la data efectivă a prestării lor, care nu precede data fixată de autoritatea contractantă.

- (f) alte cauze menționate în prezentele condiții generale care nu se datorează neîndeplinirii obligației contractului.

23.2. Consultantul înștiințează supraveghetorul, în termen de 15 de zile de la constatarea posibilității de întârziere, despre intenția de a solicita extinderea termenului de executare la care se consideră îndreptățit și trimite supraveghetorului, în termen de 60 de zile după aceea, exceptând cazul în care nu s-a convenit altfel între consultant și supraveghetor, datele de referință complete și detaliate ale cererii, în scopul examinării în termen a acesteia.

23.3. Supraveghetorul acordă, prin înștiințarea în scris a consultantului după consultarea obligatorie cu autoritatea contractantă, și, dacă este cazul, consultantul acordă extinderea termenului de executare care se poate justifica, fie în avans, fie retroactiv, sau îl informează pe acesta că nu este îndreptățit la o extindere.

Articolul 24

Întârzieri în executare

24.1. În cazul în care consultantul nu prestează serviciile în termenul (termenele) specificat(e) în contract, autoritatea contractantă, fără înștiințarea formală și fără să aducă atingere altor compensații în conformitate cu contractul, este îndreptățită la daune stabilite la rata și până la suma maximă specificate în condițiile speciale, pentru fiecare zi sau parte din aceasta care trece de la sfârșitul perioadei specificate pentru executare sau termenul extins de executare în conformitate cu articolul 23 până la data efectivă a finalizării.

24.2. Dacă autoritatea contractantă devine îndreptățită la suma maximă în conformitate cu articolul 24.1 poate, după înștiințarea consultantului:

- (a) să rezilieze contractul și
- (b) să finalizeze serviciile pe cheltuiala contractului.

Articolul 25

Suspendarea

25.1. Contractorul suspendă, la ordinul supraveghetorului, prestarea serviciilor sau a unei părți din acestea pentru termenul sau în modul pe care supraveghetorul îl consideră necesar.

25.2. Supraveghetorul, după consultarea cu autoritatea contractantă și consultantul, stabilește extinderea perioadei de realizare care urmează să fie acordată consultantului pentru o astfel de cerere, care este, în opinia supraveghetorului, corectă și rezonabilă.

25.3. În cazul în care perioada de suspendare depășește 180 de zile și suspendarea nu se datorează neîndeplinirii obligației contractului, acesta poate, prin înștiințarea supraveghetorului, să ceară reluarea lucrărilor în 30 de zile sau rezilierea contractului.

Articolul 26

Modificările

26.1. Supraveghetorul este împuternicit, fără să schimbe obiectul sau domeniul de activitate a contractului, să ordone orice schimbare a unei părți din servicii necesară pentru finalizarea corespunzătoare a serviciilor. Aceste schimbări pot include completări, eliminări, înlocuiri, schimbări în calitate, cantitate și schimbări în succesiunea specificată, metoda sau temporizarea execuției serviciilor. Nici un ordin de schimbare nu are ca efect invalidarea contractului, dar efectul financiar al acestor schimbări, în cazul în care există, este evaluat în conformitate cu articolele 26.5 și 26.7.

26.2. Nu poate fi realizată nici o schimbare fără un ordin administrativ, luându-se în considerare faptul că:

- (a) pentru un motiv oarecare, supraveghetorul consideră necesar să dea un ordin verbal, el îl confirmă cât mai curând posibil după aceea printr-un ordin administrativ;
- (b) consultantul confirmă în scris un ordin verbal dat în scopul articolului 26.2 litera (a) iar confirmarea nu este contrazisă ulterior în scris de supraveghetor, se consideră ca fiind acordat un ordin administrativ pentru schimbare, în cazul în care nu se specifică altfel în condițiile speciale.

26.3. Doar în cazul în care articolul 26.2 prevede aceasta, anterior oricărui ordin administrativ de schimbare, supraveghetorul înștiințează consultantul despre natura și forma schimbării. Cât mai curând posibil după primirea înștiințării, consultantul prezintă supraveghetorului o propunere care să conțină:

- (a) o descriere a serviciilor care trebuie prestate sau a măsurilor care trebuie adoptate și un program de execuție și
- (b) orice modificări necesare în programul de executare sau ale oricărei obligații a consultantului în conformitate cu contractul și
- (c) orice modificare a prețului contractului în conformitate cu reglementările stabilite la articolul 26.

26.4. După primirea propunerii consultantului menționate la articolul 26.3, supraveghetorul, după consultarea obligatorie a autorității contractante și, dacă este cazul, a consultantului, decide cât mai curând posibil dacă se va efectua sau nu schimbarea. În cazul în care supraveghetorul decide că se efectuează schimbarea el emite un ordin administrativ statuând efectuarea schimbării la prețurile și în condițiile din propunerea consultantului menționată la articolul 26.3 sau modificată de supraveghetor în conformitate cu articolul 26.5.

26.5. Prețurile pentru toate schimbările ordonate de supraveghetor în conformitate cu articolele 26.2 și 26.4 sunt stabilite de supraveghetor după următoarele principii:

- (a) atunci când sarcina are un caracter similar și este executată în condiții similare unui element evaluat în tabelul de preț, este evaluat la ratele și prețurile conținute în acesta;
- (b) atunci când sarcina nu are caracter similar sau nu este executată în condiții similare, ratele și prețurile din contract sunt utilizate în măsura posibilului ca bază pentru evaluare, iar în caz contrar se face o evaluare corectă de supraveghetor;
- (c) atunci când natura sau suma schimbării referitor la natura sau suma întregului contract sau a unei părți din acesta este astfel încât, în opinia supraveghetorului, orice rată sau preț conținut în contract pentru orice sarcină este considerat nerezonabil prin această schimbare, atunci supraveghetorul fixează rata sau prețul potrivit circumstanțelor pe care le consideră rezonabile și adecvate;
- (d) atunci când neîndeplinirea obligației sau încălcarea contractului de către consultant impune o schimbare, orice cost suplimentar atribuit unei schimbări este suportat de acesta.

26.6. La primirea ordinului administrativ de solicitare a schimbării, consultantul procedează la efectuarea acesteia și este obligat la aceasta de prezentele condiții generale, ca și cum această schimbare ar fi fost statuată în contract. Lucrările nu sunt întârziate în așteptarea unei extinderi a perioadei de finalizare sau modificări în prețul contractului. În cazul în care ordinul de schimbare precede o ajustare a prețului contractului, consultantul ține evidența costurilor efectuării schimbării și a timpului petrecut cu aceasta. Această evidență este ținută la dispoziție pentru inspecția supraveghetorului în orice moment întemeiat.

26.7. În cazul în care, la acceptarea provizorie, o majorare sau diminuare a valorii totale a serviciilor necesare în conformitate cu contractul rezultând dintr-un ordin administrativ sau din alte circumstanțe care nu sunt cauzate de neîndeplinirea obligației contractorului depășește 15 % din prețul contractului, supraveghetorul stabilește orice completări sau diminuări din prețul contractului, după consultarea cu autoritatea contractantă și consultantul, ca o consecință a aplicării articolului 26.5. Suma astfel stabilită se bazează pe suma prin care majorarea sau diminuarea în valoarea serviciilor depășește 15 %. Suma este comunicată de supraveghetor autorității contractante și consultantului și prețul contractului modificat în consecință.

Articolul 27

Programul de lucru

Zilele și orele de lucru ale consultantului în statul autorității contractante sunt fixate pe baza actelor cu putere de lege, normelor administrative și uzurilor statului autorității contractante și a cerințelor serviciilor.

Articolul 28

Dreptul la concediu

28.1. Când contractul prevede concediu anual, consultantul este îndreptățit la concediu anual în perioada de realizare a contractului, în conformitate cu condițiile prevăzute la articolul 28.

28.2. Dreptul la concediu anual se stabilește la rata statuată în contract. Acest concediu poate fi acordat pentru fiecare perioadă completă de șase luni și orice parte a unei luni următoare, în cursul căreia consultantul prestează serviciile. Concediul anual se efectuează în cursul perioadei de executare a contractului, într-o perioadă aprobată de supraveghetor.

28.3. Dreptul la concediu anual nu este transformat în numerar, doar în cazul în care, în opinia supraveghetorului, cerințele serviciilor sunt de așa natură încât concediul anual nu poate fi efectuat în cursul perioadei de executare a contractului.

28.4. Consultantul nu este îndreptățit la concediu de boală sau ocazional, dar supraveghetorul poate totuși permite consultantului, din bunăvoință sa ori din înțelegere sau alte rațiuni, să efectueze un concediu fără plată în perioada de executare a contractului.

Articolul 29**Informațiile**

Consultantul furnizează supraveghetorului informațiile pe care supraveghetorul le poate solicita în orice moment referitor la servicii și proiect. Pentru aceasta, consultantul întocmește rapoarte periodice, al căror subiect și frecvență sunt prevăzute în condițiile speciale. Dificultățile de punere în aplicare sau omisiunile tehnice în termenii de referință fac obiectul rapoartelor speciale.

Articolul 30**Evidența**

30.1. Consultantul ține o evidență și înregistrări contabile exacte și sistematice pentru servicii, în forma și detaliile care sunt uzuale în profesie și sunt suficiente pentru stabilirea cu exactitate dacă costurile și cheltuielile au fost calculate corect pentru prestarea de servicii menționate la articolul 35.

30.2. Consultantul permite supraveghetorului inspectarea în orice moment întemeiat a evidenței și a înregistrărilor contabile referitoare la servicii și realizarea de copii ale acestora și permite supraveghetorului sau oricărei persoane autorizate de acesta, în orice moment întemeiat, să inspecteze evidența și înregistrările contabile atât în timpul, cât și după finalizarea serviciilor.

Articolul 31**Prezentarea rapoartelor**

31.1. Chiar înainte finalizării serviciilor, consultantul întocmește un raport general confidențial împreună cu o analiză financiară a proiectului, dacă este cazul, și un studiu critic al problemelor majore care au apărut în cursul realizării proiectului.

31.2. Raportul menționat la articolul 31.1 este înaintat supraveghetorului în numărul de copii statuat în condițiile speciale, nu mai târziu de 60 de zile de la finalizarea serviciilor de către consultant. Acest raport nu obligă autoritatea contractantă.

31.3. Atunci când un contract este realizat în etape, execuția fiecărei etape va genera un raport al consultantului, în cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale.

31.4. Persoanele, altele decât supraveghetorul, cărora trebuie să li se prezente copii ale rapoartelor și ale documentelor menționate la articolele 29 și 31 și termenele în care consultantul le înaintează sunt statuate în condițiile speciale. Aceste termene țin cont de perioadele specificate în condițiile speciale pentru examinarea și aprobarea sau respingerea rapoartelor și a documentelor de către autoritatea contractantă.

Articolul 32**Aprobarea rapoartelor și documentelor**

32.1. Aprobarea de către autoritatea contractantă a rapoartelor și a documentelor elaborate și înaintate de consultant certifică faptul că se conformează termenilor contractuali.

32.2. Autoritatea contractantă înștiințează consultantul despre decizia sa privind documentele sau rapoartele înaintate lui, în termenele prevăzute în condițiile speciale, motivând respingerea rapoartelor sau documentelor, sau solicită modificări.

32.3. În cazul în care un raport sau document este aprobat de autoritatea contractantă sub rezerva modificărilor care trebuie efectuate de consultant, autoritatea contractantă recomandă o perioadă pentru efectuarea modificărilor solicitate.

32.4. În cazul în care un contract este realizat în etape, execuția fiecărei etape face obiectul aprobării etapei precedente de către autoritatea contractantă, cu excepția cazului în care etapele sunt realizate simultan.

PLĂȚILE**Articolul 33****Dispoziții generale**

33.1. Moneda sau monedele plăților sunt cele statuate în contract.

33.2. Condițiile administrative și tehnice al căror obiect îl fac plata avansurilor, plățile intermediare sau plata balanței, în conformitate cu articolele 34-39, sunt cele statuate în condițiile speciale.

Articolul 34**Plăți în avans**

34.1. În cazul în care condițiile speciale prevăd astfel, consultantului i se acordă plăți în avans la cerere, pentru

operațiunile legate de executarea serviciilor ca avans cu sumă unică, care să îi permită acoperirea cheltuielilor care rezultă din începerea contractului.

Articolul 35

Procedura de plată

34.2. Sub rezerva condițiilor speciale, suma totală a plăților în avans nu depășește 20 % din prețul inițial al contractului.

34.3. Nu se acordă nici o plată în avans până la:

(a) încheierea contractului;

(b) prevederea către autoritatea contractantă de către consultant a unei garanții de răspundere directă separate pentru suma totală a avansului, stabilită sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat, obligații emise de o societate de asigurare și/sau garantare, acreditiv irevocabil sau depozit în numerar. În cazul în care garanția trebuie să fie furnizată sub forma unei garanții bancare, cec bancar, cec certificat sau obligațiune, este emisă de o bancă sau de o societate de asigurare și/sau de garantare aprobată de autoritatea contractantă în conformitate cu criteriile de calificare aplicabile pentru atribuirea contractului. În orice caz, garanția va fi valabilă și rămâne efectivă pentru cel puțin 60 de zile de la acceptarea raportului final.

34.4. Consultantul utilizează avansul exclusiv pentru operațiunile legate de prestarea serviciilor. În cazul în care consultantul utilizează greșit o parte din avans el devine debitor și îl va rambursa imediat, nemaiacordându-i-se nici un avans ulterior.

34.5. În cazul în care garanția avansului își pierde valabilitatea și consultantul nu o reînnoiește, autoritatea contractantă poate fie să deducă egalul sumei avansului din plățile viitoare datorate consultantului în conformitate cu contractul, fie, în cazul în care în opinia autorității contractante o astfel de deducere nu poate fi realizată, să rezilieze contractul.

34.6. În cazul în care contractul este reziliat indiferent de motiv, garanțiile plății în avans pot fi invocate mai departe în scopul rambursării balanței de plată a avansurilor datorate în continuare de consultant, iar garantul nu va întârzia plata sau ridica obiecții pentru nici un motiv.

34.7. Garanția avansului prevăzută la articolul 34 este eliberată când și în cazul în care plățile în avans sunt rambursate.

34.8. Condițiile ulterioare și procedurile pentru acordarea și rambursarea plăților în avans sunt în conformitate cu cele prevăzute în condițiile speciale.

35.1. Consultantul este îndreptățit la plăți intermediare sau la plata soldului final în conformitate cu procedurile, programele și termenele stipulate în contract, când și în cazul în care serviciile sunt prestate și acceptate.

35.2. Remunerația pentru fracțiunile unei luni se bazează pe o rată zilnică de 1/30 din prețul unitar lunar corespunzător. Defalcările pentru furnizarea incompletă a serviciilor se realizează pe baza prețurilor menționate în contract pentru partea de servicii care nu a fost furnizată.

35.3. Pentru partea de contract care se bazează pe prețuri totale și fixe sau pe prețuri unitare, se poate prevedea efectuarea plăților intermediare doar pentru serviciile prestate și, în cazul părții unui contract bazat pe rambursarea costurilor, la prezentarea documentelor justificative corespunzătoare.

35.4. Suma unei plăți intermediare nu depășește 90 % din valoarea serviciilor pentru care este efectuată, diferența de 10 % reținută astfel fiind plătită ca balanță finală.

35.5. Frecvența plăților intermediare este prevăzută în condițiile speciale. Ca regulă generală, sunt plătite fie lunar, fie când și în cazul în care sunt realizate anumite etape sau părți din servicii.

35.6. Condițiile al căror obiect îl fac plățile referitoare la alte servicii încredințate consultantului sunt prevăzute în condițiile speciale.

35.7. Pentru fiecare plată consultantul trimite autorității contractante patru copii ale unei cereri de plată în scris, împreună cu declarațiile pe elemente, însoțite de chitanțe, facturi, volete și alte materiale justificative adecvate pentru sumele de plată în fiecare lună sau perioadă.

35.8. În termen de 30 de zile de la primirea cererii menționate pentru plată intermediară, aceasta este aprobată sau modificată astfel încât, în opinia supraveghetorului, să reflecte suma datorată consultantului în conformitate cu contractul. În cazul în care există divergențe de opinii privind valoarea unui element, prevalează punctul de vedere al supraveghetorului. La stabilirea sumei datorate consultantului, supraveghetorul emite către autoritatea contractantă și consultant un certificat de plată intermediară pentru suma datorată consultantului și îl informează despre serviciul pentru care se efectuează plata.

35.9. Supraveghetorul poate efectua corecții sau modificări printr-un certificat de plată intermediară oricărui certificat de plată emis anterior de către el și este împuternicit să modifice valoarea sau să oprească emiterea unui certificat de plată intermediară în cazul în care serviciile sau orice parte din acestea nu sunt prestate corespunzător.

35.10. Plata soldului final face obiectul îndeplinirii de către consultant a tuturor obligațiilor sale referitor la execuția tuturor etapelor sau părților serviciilor și aprobarea de către autoritatea contractantă a fazei finale sau a unei părți a serviciilor. Plata finală se efectuează doar după ce raportul și declarația finală, identificate ca atare, au fost prezentate de consultant și aprobate ca satisfăcătoare de autoritatea contractantă. Orice sumă pe care autoritatea contractantă a achitat-o sau pentru care a dispus achitarea, în conformitate cu articolul 35, suplimentar față de drepturile contractuale ale consultantului prin contract, se rambursează în termen de 30 de zile autorității contractante de către consultant după primirea înștiințării corespunzătoare de către acesta.

35.11. În cazul în care apare și persistă unul dintre următoarele evenimente, autoritatea contractantă poate suspenda integral sau parțial plățile datorate către consultant prin contract, printr-o înștiințare scrisă:

(a) neîndeplinirea obligației consultantului în executarea contractului;

(b) orice condiții pentru care este răspunzător contractual consultantul și care, în opinia autorității contractante, interferează sau amenință să interfereze cu finalizarea cu succes a proiectului sau a contractului.

Articolul 36

Călătoriile și transportul

36.1. În cazul în care nu se prevede altfel în condițiile speciale, cheltuielile de călătorie pentru personalul consultantului care se califică pentru aceasta și pentru soțiile și copiii minori în sensul legislației țării în care este înregistrat biroul consultantului, sunt suportate de autoritatea contractantă. Aceste costuri sunt limitate la costul pentru cea mai directă rută practicabilă între locul obișnuit de reședință și locul unde trebuie realizat contractul.

36.2. Călătoriile aeriene se fac la clasa economică. Călătoriile care necesită transport maritim, pe cale ferată sau fluvial se fac la clasa întâi. Costul transportului bagajelor personalului care se califică pentru aceasta între locul obișnuit de reședință și locul unde trebuie realizat contractul sunt suportate de autoritatea contractantă, în limitele de greutate stipulate în condițiile speciale.

36.3. Condițiile în conformitate cu care costul transportului documentelor, al echipamentului și al materialelor poate fi suportat de autoritatea contractantă sunt statuate în condițiile speciale.

36.4. În toate cazurile, decontarea face obiectul prezentării documentelor justificative.

Articolul 37

Revizuirea prețurilor

37.1. În cazul în care nu se stipulează altfel în condițiile speciale și exceptând dispozițiile din articolul 37.4, contractul este la prețuri fixe care nu se vor revizui.

37.2. Atunci când prețurile pot fi revizuite prin contract, această revizuire ține cont de schimbările prețurilor elementelor locale sau externe semnificative care au servit ca bază de calcul pentru prețul ofertei, cum ar fi manopera și alte servicii. Reglementările detaliate pentru revizuire sunt cele menționate în condițiile speciale.

37.3. Prețurile conținute în oferta consultantului sunt considerate:

(a) ca fiind calculate pe baza condițiilor în vigoare cu 30 de zile înainte ultimei date fixate pentru depunerea ofertei sau, în cazul contractelor prin acord direct, la data contractului și

(b) ca ținând cont de legislația și regimul de taxe relevant aplicabile la data de referință prevăzută la articolul 37.3 litera (a).

37.4. În eventualitatea unor schimbări în sau a introducerii unui act cu putere de lege, ordonanță, decret sau a oricărei alte dispoziții legale sau reglementare emanând de la un organ național sau regional sau a unei reglementări sau hotărâri a unei autorități locale sau publice, după data statuată la articolul 37.3, care cauzează o schimbare în relația contractuală dintre părțile contractului, autoritatea contractantă și consultantul se sfătuiesc asupra procedurii ulterioare optime în conformitate cu contractul și pot decide, ca rezultat al acestei consultări:

(a) să modifice contractul sau

(b) plata unei compensații pentru dezechilibrul cauzat de o parte altelei sau

(c) să rezilieze contractul de comun acord.

37.5. În eventualitatea unei întârzieri în prestarea serviciilor pentru care este răspunzător consultantul sau la expirarea termenului de executare, revizuită în cazul în care este necesar în conformitate cu contractul, nu există revizii ulterioare de preț în termen de 30 de zile înainte de finalizarea prestării serviciilor, exceptând aplicarea noii indexări a prețurilor, în cazul în care aceasta este în beneficiul autorității contractante.

Articolul 38

Plățile cu întârziere

38.1. Plata către consultant a sumelor datorate corespunzător fiecărui certificat de plată intermediară și a certificatului pentru bilanța finală emise de supraveghetor se realizează de autoritatea contractantă în termen de 90 de zile de la trimiterea unui asemenea certificat autorității contractante. În cazul în care s-a depășit termenul prevăzut pentru plată, consultantul are dreptul la daune interese moratorii calculate *pro rata* pe baza numărului de zile de întârziere, la rata specificată în condițiile speciale, sub rezerva unei perioade maxime de asemenea specificată în acestea. Consultantul este îndreptățit la aceste plăți fără înștiințare formală și fără să se aducă atingere vreunui alt drept sau despăgubiri în conformitate cu contractul. În cazul declarației contabile finale, daunele interese moratorii pentru plățile întârziate sunt calculate zilnic, la rata specificată în condițiile speciale.

38.2. Orice lipsă a plății pentru o perioadă mai mare de 120 de zile de la expirarea termenului menționat la articolul 38.1 dă dreptul consultantului fie să nu execute contractul, fie să îl rezilieze.

Articolul 39

Plățile către terți

39.1. Toate ordinele de plată către terți pot fi executate numai după o atribuire realizată în conformitate cu articolul 6. Atribuirea este înștiințată autorității contractante.

39.2. Înștiințarea beneficiarilor atribuirii este doar răspunderea consultantului.

39.3. În eventualitatea punerii unui sechestru pe bunurile consultantului care afectează plata sumelor care îi sunt datorate în temeiul contractului și fără să aducă atingere termenului menționat la articolul 38, autoritatea contractantă are 30 de zile, începând din ziua în care primește înștiințarea ridicării definitive a obstacolului pentru plată, să reia plățile către consultant.

ÎNCĂLCAREA CONTRACTULUI ȘI REZILIEREA

Articolul 40

Încălcarea contractului

40.1. Oricare dintre părți comite o încălcare a contractului în cazul în care nu se descarcă de una dintre obligațiile sale contractuale.

40.2. Atunci când are loc o încălcare a contractului, partea vătămată prin acea încălcare este îndreptățită la următoarele despăgubiri:

(a) daune și/sau

(b) rezilierea contractului.

40.3. Daunele pot fi:

(a) fie daune interese, fie

(b) daune stabilite.

40.4. În oricare din cazurile în care autoritatea contractantă este îndreptățită la despăgubiri, poate să le deducă din sumele datorate contractorului sau din garanția corespunzătoare.

40.5. Sub incidența dreptului statului autorității contractante, aceasta este îndreptățită la despăgubiri pentru orice stricăciune care reiese după finalizarea contractului.

Articolul 41

Rezilierea de către autoritatea contractantă

41.1. Autoritatea contractantă poate rezilia contractul, în orice moment și cu efect imediat, exceptând cazurile prevăzute la articolul 41.2.

41.2. Exceptând dispozițiile contrare din prezentele condiții generale, autoritatea contractantă poate să rezilieze contractul după un preaviz de șapte zile către consultant, în oricare dintre cazurile în care:

(a) consultantul nu prestează servicii în mod substanțial, în conformitate cu contractul;

(b) consultantul continuă să nu își îndeplinească obligațiile pentru o perioadă de 14 zile după ce autoritatea contractantă l-a înștiințat de suspendarea plăților în conformitate cu articolul 35.11;

(c) consultantul nu se conformează într-un termen rezonabil înștiințării supraveghetorului care îi solicită remedierea neglijenței sau a nerealizării obligațiilor contractuale care afectează grav realizarea corespunzătoare și la timp a serviciilor;

(d) consultantul refuză sau neglijează să execute ordinele administrative date de supraveghetor;

(e) consultantul atribuie contractul sau subcontractează fără aprobarea autorității contractante;

(f) consultantul este în stare de faliment sau de insolvență sau s-a emis un ordin de punere sub sechestru împotriva sa, sau ajunge la înțelegere cu creditorii săi, sau își desfășoară activitatea sub conducerea unui administrator judiciar sau a unui mandatar sau reprezentant în beneficiul creditorilor săi, sau intră în lichidare;

(g) este emisă o hotărâre judecătorească definitivă adversă pentru o ofensă referitor la conduita profesională a consultantului;

(h) apare o incapacitate legală care amenință realizarea contractului;

(i) apare orice modificare organizațională care implică o schimbare în personalitatea juridică, natura sau controlul consultantului, doar în cazul în care modificarea nu este înregistrată într-o anexă la contract;

(j) consultantul nu își menține independența în conformitate cu articolul 12.1;

(k) consultantul nu furnizează garanția sau asigurarea solicitată sau persoana care a furnizat garanția sau asigurarea menționată nu este capabilă să își respecte angajamentele.

41.3. Rezilierea nu aduce atingere altor drepturi sau imputerniciri prin contract ale autorității contractante și ale consultantului. Autoritatea contractantă poate, după aceea, să încheie un alt contract cu un terț în contul consultantului. Răspunderea consultantului pentru întârzierea în finalizare încetează atunci când autoritatea contractantă reziliază contractul fără să aducă atingere nici unei răspunderi care a apărut deja prin aceasta.

41.4. Consultantul ia măsuri imediate, în momentul rezilierii contractului sau al primirii înștiințării de reziliere, pentru a apropia serviciile de încheiere într-un mod prompt și ordonat și să reducă la minimum cheltuielile.

41.5. Supraveghetorul certifică valoarea serviciilor imediat ce este posibil după reziliere, și toate sumele datorate consultantului la acea dată.

41.6. Autoritatea contractantă nu este obligată să realizeze plăți ulterioare către consultant până când nu s-au încheiat serviciile, moment când autoritatea contractantă este îndreptățită să recupereze de la consultant costurile

suplimentare pentru livrarea elementelor furnizării, în cazul în care există, sau să plătească soldul datorat consultantului.

41.7. În cazul în care autoritatea contractantă reziliază contractul, aceasta este îndreptățită la recuperarea de la consultant a pierderilor suferite, până la nivelul maxim specificat în contract. În cazul în care nu este specificat nici un nivel maxim, autoritatea contractantă este îndreptățită la recuperarea peste partea din prețului contractului corespunzătoare părții serviciilor care nu pot fi finalizate satisfăcător din vina consultantului, fără a aduce atingere celorlalte despăgubiri datorate lui prin contract.

41.8. Atunci când rezilierea nu se datorează unei acțiuni sau omisiuni a consultantului, acesta este îndreptățit să solicite, în plus față de sumele datorate lui pentru lucrarea deja realizată, o indemnizație pentru pierderile suferite.

Articolul 42

Rezilierea de către consultant

42.1. Consultantul poate rezilia contractul după un preaviz de 14 zile către autoritatea contractantă, în cazul în care aceasta:

(a) nu achită consultantului sumele datorate prin certificatul emis de supraveghetor, după expirarea termenului statuat la articolul 38.2, sau

(b) continuă să nu își îndeplinească obligațiile contractuale, după atenționări repetate, sau

(c) suspendă continuarea prestării serviciilor sau a unei părți din acestea pentru mai mult de 180 de zile din motive nespecificate în contract sau care nu se datorează neîndeplinirii obligației consultantului.

42.2. O astfel de reziliere nu aduce atingere altor drepturi ale autorității contractante sau consultantului, obținute prin contract.

42.3. În eventualitatea unei astfel de rezilieri, autoritatea contractantă plătește consultantului orice pierdere sau vătămare pe care acesta ar fi putut-o suferi. Aceste plăți suplimentare nu depășesc o limită care trebuie specificată în contract.

Articolul 43

Forța majoră

43.1. Nici una dintre părți nu este considerată în culpă sau în încălcarea obligațiilor contractuale în cazul în care îndeplinirea acestor obligații este împiedicată de circumstanțe de

forță majoră care apar după data notificării atribuirii sau după data când contractul intră în vigoare, luând în considerare prima, în mod cronologic, dintre aceste date.

43.2. Termenul „forță majoră”, așa cum este utilizat aici, desemnează voința divină, grevele, blocajele sau alte tulburări industriale, acțiuni ale inamicului public, războaie declarate sau nedeclarate, blocaje, insurecție, războaie, epidemii, alunecări de teren, cutremure de pământ, furtuni, fulgere, inundații, revărsări de ape, tulburări civile, explozii și orice evenimente similare imprevizibile, necontrolabile de nici una dintre părți și care nu pot fi depășite prin depunerea tuturor eforturilor de nici una dintre părți.

43.3. Sub rezerva dispozițiilor articolelor 24 și 41, consultantul nu este răspunzător pentru daune stabilite sau reziliere pentru a căror neîndeplinire a obligației și în măsura în care întârzierea în realizare sau alt viciu în îndeplinirea obligațiilor contractuale este rezultatul unui eveniment de forță majoră. Similar, autoritatea contractantă nu este răspunzătoare pentru plata penalităților privind plățile întârziate, sub rezerva dispozițiilor articolelor 38 și 42, pentru nerealizarea sau pentru rezilierea de către consultant din neîndeplinirea obligației sau în măsura în care întârzierea autorității contractante sau alt viciu în îndeplinirea obligațiilor sale este rezultatul unui eveniment de forță majoră.

43.4. În cazul în care oricare parte consideră că au apărut circumstanțe de forță majoră care pot afecta îndeplinirea obligațiilor sale înștiințează prompt cealaltă parte și pe supraveghetor, furnizând detalii despre natura, durata și efectul probabil al circumstanțelor. Doar în cazul în care supraveghetorul nu ordonă altfel în scris, consultantul continuă să își îndeplinească obligațiile contractuale în măsura posibilă și caută toate mijloacele alternative rezonabile pentru îndeplinirea obligațiilor sale care nu sunt împiedicate de evenimentul de forță majoră. Consultantul nu pune în practică aceste mijloace alternative în cazul în care supraveghetorul nu îl instruește să facă aceasta.

43.5. În cazul în care consultantul realizează costuri suplimentare pentru conformarea cu instrucțiunile supraveghetorului sau utilizarea mijloacelor alternative în conformitate cu articolul 43.4, suma acestora este certificată de supraveghetor.

43.6. În situația în care cazul de forță majoră a apărut și continuă pentru o perioadă mai mare de 180 de zile, atunci, fără să se țină cont de prelungirea perioadei de realizare care a fost acordată consultantului, fiecare parte este îndreptățită să emită, după înștiințarea celuilalt printr-un preaviz de 30 de zile, rezilierea contractului. În cazul în care forța majoră continuă la expirarea perioadei de 30 de zile, contractul este reziliat și, în consecință, părțile sunt exonerate de continuarea executării contractului.

Articolul 44

Decesul

44.1. Atunci când consultantul este o persoană fizică, contractul se reziliază automat în cazul decesului persoanei respective. Totuși, autoritatea contractantă examinează propunerea făcută de moștenitori și beneficiari în cazul în care aceștia și-au anunțat dorința de a continua contractul. Decizia autorității contractante va fi notificată celor interesați în termen de 30 de zile de la primirea propunerii.

44.2. Atunci când consultantul constă în persoane fizice și una sau mai multe dintre acestea decedază, părțile convin asupra un raport privind continuarea serviciilor, iar autoritatea contractantă decide dacă reziliază sau continuă contractul în conformitate cu angajamentele luate de supraviețuitori și de moștenitori sau beneficiari, după caz.

44.3. În cazurile prevăzute la articolele 44.1 și 44.2, persoanele care se oferă să continue realizarea contractului înștiințează autoritatea contractantă despre aceasta în termen de 15 zile de la data decesului.

44.4. Aceste persoane răspund solidar și indivizibil sau după cum este statuat în condițiile speciale în executarea corespunzătoare a contractului în aceeași măsură ca și consultantul. Continuarea contractului face obiectul reglementărilor referitoare la înființarea garanției prevăzute în aceste condiții.

SOLUȚIONAREA LITIGIILOR

Articolul 45

Soluționarea litigiilor

45.1. Autoritatea contractantă și consultantul depun toate eforturile pentru soluționarea amiabilă a litigiilor referitoare la contract care pot apărea între aceștia sau între supraveghetor și consultant.

45.2. Condițiile speciale recomandă:

(a) procedura pentru soluționarea amiabilă a litigiilor;

(b) termenele în care poate fi invocată procedura de soluționare amiabilă după înștiințarea litigiului către cealaltă parte și termenul în care pot fi realizate astfel de

soluționări, cu condiția ca termenul recomandat pentru această soluționare să nu depășească 120 de zile de la începerea procedurii adoptate;

- (c) termenele pentru răspunsul în scris la cererea de soluționare amiabilă sau la alte cerere permise în cursul acestei proceduri și consecința neconformării cu aceste termene.

45.3. Părțile pot conveni la soluționarea litigiului prin conciliere într-un termen specificat de către un terț după eșecul procedurii de soluționare amiabilă adoptată.

45.4. Soluționarea amiabilă sau procedura de conciliere adoptată implică în toate cazurile o procedură în care reclamațiile și răspunsurile sunt notificate celeilalte părți.

45.5. În lipsa unei soluționări amiabile sau prin conciliere în termenele maxime specificate, litigiul:

- (a) este soluționat în cazul unui contract național în conformitate cu legislația națională a statului autorității contractante și
- (b) este soluționat prin arbitraj în cazul unui contract transnațional, în conformitate cu regulamentul de procedură adoptat de Consiliul CEE.

ANEXA V

**REGULAMENTUL DE PROCEDURĂ PRIVIND CONCILIEREA ȘI ARBITRAJUL CONTRACTELOR
FINANȚATE DE FONDUL EUROPEAN DE DEZVOLTARE ÎN ȚTM**

CUPRINS

I. INTRODUCERE

	<i>Pagina</i>
Articolul 1 – Domeniu de aplicare	111
Articolul 2 – Definiții	111
Articolul 3 – Notificări și calcularea timpului	111
Articolul 4 – Epuizarea procedurilor administrative interne.....	111
Articolul 5 – Concilierea	111

II. TRIBUNALUL

Articolul 6 – Naționalitatea arbitrilor	112
Articolul 7 – Numărul arbitrilor	112
Articolul 8 – Numirea unui arbitru unic	112
Articolul 9 – Numirea a trei arbitri.....	113
Articolul 10 – Numirea de către autoritatea de desemnare.....	113
Articolul 11 – Recuzarea arbitrilor	114
Articolul 12 – Înlocuirea arbitrului	114

III. PROCEDURI DE ARBITRAJ

Articolul 13 – Dispoziții generale.....	114
Articolul 14 – Legislație aplicabilă și normele de procedură	115
Articolul 15 – Limba procedurilor	115
Articolul 16 – Locul de desfășurare a procedurii	115
Articolul 17 – Reprezentare și asistență	115
Articolul 18 – Începerea procedurilor de arbitraj	115
Articolul 19 – Cererea	116
Articolul 20 – Întâmpinarea	116
Articolul 21 – Modificări la cerere sau întâmpinare	116
Articolul 22 – Declinarea de competență a tribunalului	116
Articolul 23 – Declarații scrise ulterioare	117
Articolul 24 – Termene	117
Articolul 25 – Probele	117
Articolul 26 – Procedura orală	117
Articolul 27 – Măsuri provizorii sau conservatorii	117
Articolul 28 – Experții	118
Articolul 29 – Neîndeplinirea obligațiilor.....	118
Articolul 30 – Închiderea dezbaterilor	118
Articolul 31 – Renunțarea la dreptul de a se prevala de dispozițiile prezentului regulament	118

IV. HOTĂRÂRILE

	<i>Pagina</i>
Articolul 32 – Decizii	118
Articolul 33 – Data, domeniul de aplicare, forma și efectul hotărârii	119
Articolul 34 – Executarea hotărârii	119
Articolul 35 – Tranzacția sau alte motive de închidere a procedurii	119
Articolul 36 – Interpretarea hotărârii	119
Articolul 37 – Rectificarea hotărârii	120
Articolul 38 – Hotărârea suplimentară	120
Articolul 39 – Onorariile	120
Articolul 40 – Cheltuielile	120
Articolul 41 – Consemnarea sumei cheltuielilor	121

I – INTRODUCERE**Articolul 3****Articolul 1****Domeniu de aplicare**

Litigiile privind un contract finanțat de Fondul European de Dezvoltare (FED) care pot fi soluționate prin conciliere sau arbitraj, în conformitate cu condițiile speciale care reglementează contractul, pot fi stabilite în conformitate cu prezentul regulament de procedură.

Articolul 2**Definiții**

În prezentul regulament de procedură, următoarele cuvinte și expresii vor avea sensul care li se atribuie aici, numai în cazul în care contextul nu impune altfel:

ȚTM: țările și teritoriile de peste mări care au fost asociate prin intermediul Consiliului cu Comunitatea Economică Europeană (CEE),

Decizia Consiliului: Decizia 91/482/CEE a Consiliului Comunităților Europene din 25 iulie 1991 privind asocierea țărilor și a teritoriilor de peste mări cu CEE;

stat membru: un stat membru CEE;

agenție administrativă: agenția din ȚTM implicat având funcția de soluționare prin metode administrative a litigiilor derivând din sau în legătură cu contractele la care este parte autoritatea contractantă;

tribunal: tribunalul arbitral;

autoritate de desemnare: autoritatea convenită de părți privind arbitrajul sau, în absența unei astfel de convenții, identificată de prezentul regulament ca autoritatea care desemnează un arbitru;

autoritate contractantă: statul sau persoana juridică de drept public sau privat care încheie contractul sau în numele căreia este încheiat contractul,

contract: un contract FED de lucrări, furnizare sau servicii,

reclamant: partea care declanșează procedurile de arbitraj prin notificarea celeilalte părți asupra cererii de arbitraj și pretențiilor sale,

pârât: partea în cadrul procedurii de arbitraj împotriva căreia sunt formulate pretențiile,

parte: când acest termen este utilizat în legătură cu o procedură de arbitraj, reclamantul sau pârâtul în cadrul acestei proceduri de arbitraj.

Notificarea și calcularea termenelor

3.1. Orice notificare prevăzută de prezentul regulament de procedură se prezintă prin scrisoare recomandată sau înmănată personal, cu o cerere pentru o confirmare de primire datată pentru ambele cazuri. O notificare se consideră ca fiind primită în ziua când este astfel înmănată.

3.2. În scopul calculării unui termen în conformitate cu prezentul regulament de procedură, acest termen începe să curgă în ziua următoare celei în care este primită notificarea, comunicarea sau propunerea. În cazul în care ultima zi a acestui termen este o sărbătoare legală sau o zi nelucrătoare, la adresa menționată în notificare, comunicare sau propunere, termenul este extins până în prima zi lucrătoare care urmează. Totuși, sărbătorile legale sau zilele nelucrătoare apărute în cursul termenului se includ în calculul acestuia.

Articolul 4**Epuizarea procedurilor administrative interne**

4.1. Un litigiu nu este supus procedurii de arbitraj în conformitate cu prezentul regulament de procedură până când nu au fost epuizate sau se consideră epuizate toate procedurile administrative interne prevăzute de ȚTM implicat pentru soluționarea acestor litigii. Apelarea la proceduri administrative este considerată epuizată în cazul în care nu a fost emisă nici o hotărâre definitivă de către agenția administrativă în termen de 120 de zile de la primirea de către aceasta a cererii inițiale pentru soluționare.

4.2. În cazul când, din cauza lipsei procedurilor administrative interne în ȚTM implicat, solicitantul este în imposibilitatea de a recurge la aceasta, litigiul poate fi suspendat procedurii de arbitraj în conformitate cu prezentul regulament doar după ce solicitantul a notificat cealaltă parte despre aceasta și nu au fost întreprinși pași semnificativi, de către acea parte, în remedierea sau corectarea cauzei plângerii în termen de 120 de zile de la primirea înștiințării.

Articolul 5**Concilierea**

5.1. Oricând înaintea cererii de arbitraj orice persoană cu drept de solicitare a arbitrajului poate solicita intervenția amiabilă a unei agenții sau soluționarea litigiului prin conciliere în conformitate cu prezentul regulament de procedură.

- 5.2. În cazul în care părțile în litigiu cad de acord, concilierea poate fi condusă de un singur conciliator, în celelalte cazuri fiind condusă de un comitet format din trei conciliatori.
- 5.3. Pentru a se califica pentru conciliere, persoana trebuie să fie cetățean fie al ȚTM, fie al unui stat membru.
- 5.4. Când concilierea este condusă de o singură persoană, părțile în litigiu convin asupra conciliatorului. Când concilierea trebuie condusă de un comitet de conciliere, fiecare dintre părțile în litigiu numesc unul dintre membrii comitetului. Al treilea membru al acestuia, care este președintele și este de altă naționalitate decât părțile implicate, este ales de ceilalți membri ai comitetului.
- 5.5. Partea care înaintează o cerere de conciliere notifică cealaltă parte despre aceasta.

Cererea constă într-o declarație a cauzei solicitantului și este însoțită de copii ale actelor și ale documentelor relevante. Cererea conține de asemenea numele și adresa persoanei propuse sau numite ca și conciliator.

- 5.6. În termen de 60 de zile de la primirea cererii, cealaltă parte înștiințează solicitantul dacă este pregătită să accepte încercarea de conciliere și, în acest caz, să trimită solicitantului un răspuns la cauză. Răspunsul conține de asemenea numele și adresa persoanei propuse sau numite ca și conciliator.
- 5.7. În termen de 30 de zile de la răspuns, membrii comitetului de conciliere numesc președintele.
- 5.8. Lucrările conciliatorului sau ale comitetului de conciliere sunt pe atât de formale și expeditiv pe cât permite o soluționare justă și obiectivă a litigiului și se bazează pe o audiere corectă a fiecărei părți.
- Fiecare parte poate să fie prezentă personal sau poate fi reprezentată de un mandatar, la alegere.
- 5.9. După examinarea cauzei, conciliatorul sau comitetul de conciliere trimite părților termenii de soluționare.
- 5.10. În cazul în care există o soluționare, conciliatorul sau comitetul de conciliere elaborează și semnează o un proces-verbal de soluționare. Acest proces-verbal este semnat de părți pentru certificarea acceptării acesteia. Acest proces-verbal de soluționare astfel semnat de părți este obligatoriu pentru acestea.

- 5.11. Părților le parvin copii semnate ale procesului-verbal de soluționare.
- 5.12. În cazul în care litigiul nu se soluționează, părțile sunt libere să îl supună arbitrajului în condițiile prezentului regulament de procedură; în acest caz, nimic din ceea ce s-a aflat în legătură cu procedurile desfășurate în fața conciliatorului sau comitetului de conciliere nu afectează în nici un mod drepturile la arbitraj la nici unei părți.
- 5.13. Nici o persoană care a fost stabilită ca și conciliator sau membru al comitetului de conciliere pentru soluționarea unui litigiu nu poate fi numită ca arbitru pentru aceeași cauză.

II – TRIBUNALUL

Articolul 6

Naționalitatea arbitrilor

Pentru a fi numită arbitru, o persoană are naționalitatea fie a unei ȚTM, fie a unui stat membru.

Articolul 7

Numărul arbitrilor

În cazul în care părțile cad de acord, tribunalul este constituit dintr-un arbitru unic. Această convenție trebuie realizată de către părți în termen de 15 zile după primirea de către adresant a notificării de începere a procedurilor de arbitraj prevăzute la articolul 18. În cazul în care părțile nu convin asupra arbitrajului de către un arbitru unic în termenul specificat sau în cazul în care se înțeleg altfel, tribunalul este constituit din trei arbitri.

Articolul 8

Numirea unui arbitru unic

- 8.1. În cazul în care este numit un arbitru unic, părțile convin asupra acestuia sau asupra desemnării autorității care să realizeze numirea în termen de 60 de zile după începerea procedurilor de arbitraj prevăzute la articolul 18.
- 8.2. Atunci când:
- (a) părțile nu convin fie asupra arbitrului, fie a autorității de desemnare în cele 60 de zile specificate sau
 - (b) autoritatea de desemnare convenită de părți refuză să acționeze sau nu numește arbitrul în termen de 60 de zile de la primirea cererii din partea părților,

fiecare parte poate cere celui mai mare în funcție dintre judecătorii Curții Internaționale de Justiție de la Haga care sunt cetățeni ai TTM și ai statelor membre să își exercite puterea autorității de desemnare.

Articolul 9

Numirea a trei arbitri

9.1. În cazul în care sunt numiți trei arbitri, fiecare parte desemnează câte unul. Cei doi arbitri astfel desemnați îl aleg pe al treilea, care este arbitrul președinte al tribunalului.

9.2. Numirea unui arbitru de către fiecare parte este realizată în termen de 60 de zile de la data înțelegerii dintre părți ca tribunalul să fie constituit din trei arbitri sau data de la care a fost exclusă constituirea tribunalului dintr-un singur arbitru în condițiile articolului 7.1.

9.3. În cazul în care:

(a) în termen de 30 de zile după numirea de către fiecare parte a propriului arbitru aceștia nu îl aleg pe al treilea sau

(b) în termen de 30 de zile după primirea înștiințării de numire a arbitrului de către o parte, cealaltă parte nu a înștiințat-o pe prima de numirea propriului arbitru,

arbitrul necesar este nominalizat de autoritatea de desemnare, la cererea oricărei părți.

9.4. Autoritatea de desemnare este stabilită de părți nu mai târziu de 60 de zile după eșecul care cauzează invocarea autorității respective. În cazul în care după expirarea acestei perioade nu a fost convenită o autoritate de desemnare de către părți, oricare parte poate cere celui mai mare în funcție dintre judecătorii Curții Internaționale de Justiție de la Haga care sunt cetățeni ai TTM și ai statelor membre să își exercite puterea autorității de desemnare.

Articolul 10

Numirile de către autoritatea de desemnare

10.1. Atunci când o autoritate de desemnare este solicitată să numească un arbitru, partea care face solicitarea trimite autorității de desemnare o copie a notificării de arbitraj menționate la articolul 18.1 și o copie a contractului în conformitate cu care sau legat de care a apărut litigiul. Autoritatea de desemnare poate solicita oricărei părți

informațiile pe care le consideră necesare pentru realizarea funcției sale.

10.2. Oricare parte poate propune autorității de desemnare persoane corespunzătoare pentru numirea ca arbitri. Atunci când sunt realizate astfel de propuneri, se furnizează numele complete, adresele și cetățenia persoanelor respective, împreună cu o descriere a calificărilor acestora.

10.3. Autoritatea de desemnare nominalizează arbitrul sau arbitrii cât mai prompt posibil. La numire, autoritatea de desemnare:

(a) are în vedere considerentele care pot asigura numirea unui arbitru independent și imparțial de o altă naționalitate decât a părților și cu un standard moral ridicat, care are competența recunoscută în domeniul juridic, cunoștințe tehnice sau financiare aplicabile problemelor în litigiu, și

(b) în cazul în care părțile nu convin altfel sau autoritatea de numire nu decide că procedura nu este corespunzătoare pentru cazul respectiv, se utilizează următoarea listă de proceduri:

(i) autoritatea de desemnare comunică ambelor părți o listă identică, conținând cel puțin trei nume de persoane calificate pentru numirea ca arbitri în termenii articolului 6.1 și ai articolului 10.3 litera (a);

(ii) în termen de 30 de zile de la primirea listei, fiecare parte poate să o înapoieze autorității de desemnare după eliminarea numelui sau a numelor împotriva cărora obiectează și numerotarea numelor rămase pe listă în ordinea preferințelor. În cazul în care lista nu este înapoiată sau nu apare nici o modificare în ordinea apariției numelor în lista inițială, numele de pe lista respectivă sunt considerate aprobate în ordinea în care apar de către partea implicată;

(iii) după primirea listei înapoiate de ambele părți sau după expirarea termenului limită de returnare, indiferent care este mai devreme, autoritatea de desemnare numește arbitrul în termen de 30 de zile, dintre numele aprobate sau considerate aprobate de pe listă și în conformitate cu ordinea de preferință indicată de părți;

(iv) în cazul în care, din orice motiv, numirea nu poate fi realizată în conformitate cu această procedură,

autoritatea de desemnare poate numi arbitru corespunzător având în vedere interesul părților, natura litigiului și, dacă este cazul, faptul că una dintre părți este un stat.

Articolul 11

Recuzarea arbitrilor

11.1. Orice potențial arbitru devăluie acelor care îl abordează în legătură cu posibila sa numire orice fapte sau circumstanțe care dau motive justificate de îndoială sau suspiciune privind imparțialitatea sau independența. O persoană numită ca arbitru devăluie aceste fapte sau circumstanțe părților doar în cazul în care nu au fost deja informate de acesta asupra respectivelor circumstanțe.

11.2. Orice arbitru poate fi recuzat de o parte în cazul în care există fapte sau circumstanțe care dau naștere la dubii sau suspiciuni asupra imparțialității sau a competenței sale. Totuși, o parte poate recuza un arbitru numit de aceasta sau la a cărui numire a participat doar pentru motive de care devine conștientă după ce a fost realizată numirea.

11.3. Partea care intenționează să recuze arbitrul trimite o notificare scrisă a recuzării, statuând motivele pentru aceasta tribunalului, arbitrului recuzat și celeilalte părți. Înștiințarea este trimisă în termen de 15 zile de la constituirea tribunalului sau de la numirea arbitrului recuzat, indiferent care este mai târziu, sau în termen de 15 zile după luarea la cunoștință a circumstanțelor care justifică recuzarea.

11.4. Atunci când o recuzare făcută de o parte este agreată de cealaltă parte sau atunci când arbitrul recuzat se retrage din oficiu, autoritatea arbitrului respectiv în procedurile de arbitraj încetează. Nici acordul dintre părți privitor la recuzare, nici retragerea din oficiu a arbitrului recuzat nu implică o acceptare a valabilității pe motivul recuzării acordate.

11.5. În cazul în care cealaltă parte nu este de acord cu recuzarea sau în cazul în care arbitrul recuzat nu se retrage, se ia o decizie privind recuzarea după cum urmează:

- (a) atunci când numirea unui arbitru a fost realizată de autoritatea de desemnare, de către autoritatea respectivă;
- (b) atunci când numirea arbitrului nu a fost realizată de o autoritate de desemnare, de ceilalți membri ai tribunalului, în cazul în care există;
- (c) în toate celelalte situații sau în cazul dezacordului dintre ceilalți membri ai tribunalului, de către o autoritate de desemnare stabilită sau urmând să fie stabilită în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 9.4.

Decizia autorității specificate aici este finală.

Articolul 12

Înlocuirea arbitrului

12.1. În următoarele cazuri, este numit un arbitru înlocuitor în conformitate cu procedura adoptată la articolele 8, 9 și 10 care sunt aplicabile numirii acelui arbitrului care urmează să fie înlocuit:

- (a) recuzarea unui arbitru a fost agreată de cealaltă parte sau
- (b) un arbitru recuzat s-a retras din oficiu sau
- (c) fără să țină cont de absența încuviințării celeilalte părți sau a refuzului arbitrului recuzat de a se retrage, recuzarea unui arbitru este susținută sau
- (d) un arbitru decedează în cursul procedurii de arbitraj; sau
- (e) pentru orice alt motiv, un arbitru nu acționează sau este pus în imposibilitatea de realizare a funcțiilor sale *de jure* sau *de facto*.

12.2. În cazul în care un arbitru este înlocuit, orice audiere ținută anterior poate fi repetată la cererea tribunalului și orice decizie sau ordin dat în cursul procedurilor poate fi anulat de tribunal.

III – PROCEDURILE DE ARBITRAJ

Articolul 13

Dispoziții generale

13.1. Sub incidența dispozițiilor prezentului regulament de procedură, tribunalul poate proceda la arbitraj în maniera pe care o consideră corespunzătoare.

13.2. Tribunalul conduce arbitrajul cât mai expeditiv și mai ieftin, fără să fie împiedicat să facă dreptate părților. Părțile sunt tratate în mod egal și fiecare dintre acestea are ocazia să își prezinte cauza, în orice etapă a procedurilor.

13.3. La solicitarea oricărei părți, tribunalul susține audierile pentru proba cu martori, inclusiv experți, sau argumentare

verbală în orice etapă a procedurilor. În absența unei astfel de solicitări, tribunalul decide dacă să susțină audierile sau dacă procedurile să fie conduse pe baza documentelor și a altor materiale.

- 13.4. Toate documentele sau informațiile furnizate tribunalului de către una dintre părți sunt comunicate simultan și celeilalte părți. Nu poate fi utilizată ca justificare pentru cauza unei părți un astfel de document sau informație decât în cazul în care există dovada că a fost comunicat și celeilalte părți.

Articolul 14

Legea aplicabilă și normele de procedură

- 14.1. Tribunalul aplică cauzelor în litigiu legea statului autorității contractante, cu excepția cazului în care nu se specifică altfel în contract, caz în care tribunalul aplică legea menționată. În toate cazurile, tribunalul decide în conformitate cu termenii contractului și poate să țină cont de uzurile comerciale aplicabile tranzacției.
- 14.2. Atunci când legea aplicabilă este rezervată asupra unui anume punct, tribunalul aplică conflictului de legi reglementările care rezultă din legea aplicabilă contractului. Tribunalul nu poate declina o atribuire pe motiv că legea este rezervată sau neclară asupra punctului.
- 14.3. Fără să țină cont de dispozițiile articolelor 5.1 și 14.1, în cazul în care părțile autorizează expres tribunalul în cursul procedurilor de arbitraj, acesta decide asupra unui compromis amiabil sau *ex aequo et bono*.
- 14.4. Întreaga procedură de arbitraj va fi condusă în conformitate cu prezentul regulament de procedură. În absența înțelegerii dintre părți, orice problemă procedurală care nu este prevăzută în prezentul regulament de procedură va fi decisă de tribunal, care asigură în special, într-un astfel de caz, respectarea principiului egalității părților.

Articolul 15

Limba procedurilor

- 15.1. Procedurile de arbitraj sunt conduse și arbitrajul realizat în limba contractului ai cărui termeni sau executare au generat motivul de litigiu.

- 15.2. Tribunalul poate ordona ca orice document anexat declarației de reclamare sau declarației de apărare și orice document sau probă materială prezentate în cursul procedurilor și care nu sunt elaborate în limba procedurilor să fie traduse de un translator autorizat în limba procedurilor.

Articolul 16

Locul de desfășurare a procedurilor

- 16.1. Procedurile de arbitraj sunt conduse în ȚTM implicat în care a fost atribuit sau realizat contractul. Totuși, tribunalul, cu acordul părților și pentru o cauză justă, poate decide conducerea arbitrajului în alt loc. La deciderea acestui loc tribunalul are în vedere circumstanțele cazului, inclusiv costurile implicate, avantajul părților și posibilul efect contrar al regulamentului de procedură al unui loc de judecată alternativ privind părțile și procedurile.
- 16.2. Sub rezerva articolului 16.1, tribunalul poate realiza unele audieri și întruniri în orice loc pe care îl consideră corespunzător, având în vedere circumstanțele cazului.
- 16.3. Tribunalul se poate întâlni în orice loc pe care îl consideră corespunzător pentru inspectarea lucrărilor, a mărfurilor, a altor proprietăți sau a documentelor. Părțile sunt înștiințate cu suficient timp înainte pentru a le permite să fie prezente la o astfel de inspecție.

Articolul 17

Reprezentarea și asistența

Părțile pot fi reprezentate și/sau asistate de persoane la alegere. Numele și adresele acestor persoane trebuie comunicate în scris celeilalte părți și tribunalului. Această comunicare trebuie să specifice dacă persoana numită este desemnată în scopul reprezentării sau al asistenței.

Articolul 18

Începerea procedurilor de arbitraj

- 18.1. Reclamantul dintr-un arbitraj îi comunică părâtului o notificare despre arbitraj. Această notificare este limitată în timp, cu excepția cazului în care nu este dată mai târziu de 90 de zile după primirea hotărârii de închidere a procedurii administrative finale luate în ȚTM implicat sau, atunci când nu sunt disponibile asemenea proceduri administrative, nu mai târziu de 90 de zile după expirarea celor 120 de zile prevăzute la articolul 4.2, pentru despăgubirea unei cereri notificate celeilalte părți.

18.2. Procedurile de arbitraj se consideră ca începând la data la care este primită notificarea de arbitraj de către părât.

Articolul 20

18.3. Notificarea de arbitraj include următoarele:

Întâmpinarea

- (a) o cerere de supunere a litigiului arbitrajului;
- (b) numele și adresele părților și naționalitatea în momentul notificării;
- (c) o referință la contractul la care sau în legătură cu care apare litigiul și clauza sau clauzele speciale din contract care sunt invocate sau contestate;
- (d) natura generală a plângerii și suma implicată, în cazul în care există;
- (e) reparația sau compensația cerută;
- (f) o scurtă declarație, cu date, asupra procedurilor administrative sau a notificării cererii înaintate și rezultatul acestor pași;
- (g) o propunere asupra numărului arbitrilor (de exemplu, unu sau trei).

20.1. În termenul care urmează să fie stabilită de tribunal, părâtul comunică în scris întâmpinarea reclamantului și fiecărui arbitru.

20.2. Întâmpinarea răspunde informațiilor plângerii trimise în conformitate cu articolul 19.2 literele (b), (c) și (d). Părâtul fie anexează întâmpinării documentele pe care se bazează în apărare, fie adaugă o referință la documentele sau celelalte dovezi pe care le va prezenta.

20.3. În această întâmpinare sau într-o etapă ulterioară a procedurilor, în cazul în care tribunalul decide că întârzierea a fost justificată în acele condiții, părâtul poate face o cerere reconvențională derivând din același contract sau poate invoca o cerere derivând din același contract în scopul compensării.

18.4. Notificarea arbitrajului poate include, de asemenea:

20.4. Se aplică dispozițiile articolului 19.2 unei cereri reconvenționale și unei cereri bazate pe compensare.

- (a) numele persoanei și/sau a autorității propuse pentru numirea ca arbitru unic și/sau autoritatea de desemnare menționată la articolul 8.1;
- (b) notificarea numirii arbitrului menționat la articolul 9.1 de către reclamant;
- (c) cererea menționată la articolul 19.

Articolul 21

Modificări la cerere sau întâmpinare

Articolul 19

Cererea

19.1. Cu excepția cazului în care cererea nu a fost inclusă în notificarea de arbitraj în termenul stabilit de tribunal, reclamantul își prezintă cererea în scris părâtului și fiecărui arbitru. Acestea i se anexează o copie a contractului.

19.2. Cererea, semnată și datată de către reclamant și/sau reprezentantul său autorizat, include următoarele date de referință:

- (a) numele și adresele părților;
- (b) o declarație a faptelor care susțin plângerea;
- (c) punctele în litigiu;
- (d) reparația sau remediul solicitat.

Reclamantul fie anexează cererii toate documentele pe care le consideră relevante, fie adaugă o referință la documentele sau celelalte dovezi pe care le va prezenta.

În cursul procedurilor de arbitraj, orice parte poate modifica sau completa cererea sau întâmpinarea, cu excepția cazului în care tribunalul nu consideră inadecvată permiterea acestei modificări, având în vedere întârzierea în realizare sau prejudiciul nejustificat pe care îl cauzează celelalte părți.

Articolul 22

Declinarea de competență a tribunalului

22.1. Tribunalul este competent să statueze asupra excepțiilor de necompetență.

22.2. Tribunalul este competent să se pronunțe asupra existenței sau valabilității contractului. O hotărâre a tribunalului care declară contractul nul absolut nu afectează nici valabilitatea clauzei compromisorii din contract și nici convenția arbitrală și, astfel, nu afectează aplicarea prezentului regulament de procedură.

22.3. Excepția de necompetență a tribunalului trebuie ridicată cel mai târziu în întâmpinare sau, pentru o cerere reconvențională, în replică. Această prevedere se aplică, de asemenea, unor noi cereri și cereri reconvenționale admise în cursul procedurilor.

22.4. În general, tribunalul poate statua asupra excepției de necompetență, cu titlu preliminar. Totuși, tribunalul poate proceda la arbitraj și apoi statua asupra acestei excepții în hotărârea definitivă.

Articolul 23

Declarații scrise ulterioare

Tribunalul decide care declarații scrise ulterioare, în completarea cererii și întâmpinării, vor fi solicitate părților sau pot fi prezentate de acestea și, în cazul în care va fi astfel, modul în sunt prezentate și fixează termenele pentru comunicarea acestora.

Articolul 24

Termenele

Termenele fixate de tribunal pentru comunicarea concluziilor scrise (inclusiv cererea și întâmpinarea) nu depășesc, în nici un caz, 45 de zile. Totuși, tribunalul poate prelungi termenele în cazul în care concluzionează că se justifică o prelungire.

Articolul 25

Probele

25.1. Fiecare parte are sarcina probei faptului pe care se bazează în susținerea cererii sau a întâmpinării sale.

25.2. Tribunalul, în cazul în care consideră potrivit, poate cere părților să furnizeze tribunalului și celeilalte părți, în termenele pe care le decide, un rezumat al documentelor și al celorlalte probe pe care partea respectivă le prezintă pentru susținerea faptelor în litigiu stipulate în cerere sau întâmpinare.

25.3. Tribunalul poate cere părților, în orice moment în cursul procedurilor, să prezinte documente, probe materiale sau alte probe în termenele pe care le stabilește tribunalul.

Articolul 26

Procedura orală

26.1. În eventualitatea unei audieri, tribunalul furnizează părților notificări corespunzătoare privind data, ora și locul acestora.

26.2. În cazul în care urmează să fie audiați martori, fiecare parte comunică tribunalului și celeilalte părți, cu cel puțin 15 zile înainte de audiere, numele și adresele martorilor pe care intenționează să îi citeze, subiectele și limbile în care acești martori vor depune mărturiile.

26.3. Tribunalul realizează aranjamentele pentru traducerea declarațiilor verbale în cursul audierii și pentru înregistrarea audierii în cazul în care tribunalul consideră necesar sau părțile au convenit asupra acestui aspect și au comunicat înțelegerea tribunalului cu cel puțin 15 zile înainte de audiere.

26.4. Audierile sunt ținute cu ușile închise, cu excepția cazului în care părțile au convenit altfel. Tribunalul poate cere retragerea oricărui martor sau martori în cursul mărturiei altor martori. Tribunalul este liber să stabilească modul în care sunt examinați martorii, fără să aducă atingere dreptului fiecărei părți, la cererea acesteia, de a interoga martorii prezentați de cealaltă parte.

26.5. Proba cu martori poate fi prezentată de asemenea sub forma declarațiilor scrise sub jurământ semnate de aceștia. Totuși, la cererea unei părți și la alegerea tribunalului, martorii pot fi ascultați într-o audiere în cazul în care părțile au posibilitatea să fie prezente și să interogheze martorii.

26.6. Tribunalul stabilește admisibilitatea, relevanța, importanța și forța probantă a mijloacelor de probă prezentate.

Articolul 27

Măsurile provizorii sau conservatorii

27.1. La cererea unei părți, tribunalul poate adopta măsurile provizorii sau conservatorii pe care le consideră necesare pentru conservarea, păstrarea sau sechestrul asigurator a mărfurilor care fac obiectul cauzei în litigiu, cum ar fi depozitarea la un terț sau comercializarea mărfurilor perisabile. Tribunalul poate ordona de asemenea depunerea unei sume de bani sau prevederea unei garanții de securitate pentru întreaga sau doar o parte din suma în litigiu. În eventualitatea nerealizării acesteia, tribunalul este îndreptățit să elaboreze acele concluzii care pot fi atribuite logic acestei neîndepliniri a obligației.

27.2. Măsurile provizorii sau conservatorii pot fi stabilite sub forma unei hotărâri intermediare. Tribunalul este îndreptățit să ceară garanții pentru costurile unor asemenea măsuri.

Articolul 28

Experții

28.1. Tribunalul poate numi unul sau mai mulți experți independenți pentru examinare și raportare în scris, privind cererile specifice care urmează să fie stabilite de tribunal. O parte are dreptul la contestarea unui expert privind competența și imparțialitatea și, în cazul în care obiecția este susținută de tribunal, expertul respectiv se retrage. Părților li se transmite o copie a termenilor de referință stabiliți de tribunal.

28.2. Părțile furnizează experților orice informație relevantă sau prezintă pentru inspecție orice documente sau mărfuri relevante pe care aceștia le pot solicita. Orice litigiu dintre o parte și un astfel de expert asupra relevanței informației sau prezentării solicitate este încredințat tribunalului pentru decizie.

28.3. În momentul primirii raportului experților, tribunalul trimite o copie a raportului părților, căroră li se acordă ocazia de a-și exprima în scris părerea asupra raportului. O parte este îndreptățită la examinarea oricărui document la care face referire expertul în raport.

28.4. La cererea oricărei părți, expertul, după furnizarea raportului, poate fi audiat în cazul în care părțile au oportunitatea să fie prezente și să îl interogheze. La această audiere fiecare parte poate cita martori experți în scopul mărturiei privind punctele în litigiu. Acestor proceduri li se aplică dispozițiile articolului 26.

Articolul 29

Neîndeplinirea obligațiilor

29.1. În cazul în care în termenul fixat de tribunal reclamantul nu își prezintă cererea fără să prezinte suficiente motive pentru aceasta, tribunalul emite un ordin pentru încheierea procedurilor. În cazul în care în termenul fixat de tribunal pârâtul nu își prezintă întâmpinarea fără să prezinte suficiente motive pentru aceasta, tribunalul ordonă continuarea procedurii, după ce a permis aplicarea constrângerilor speciale, și poate lua o decizie chiar în cazul în care nu a fost trimisă nici o întâmpinare.

29.2. În cazul în care una dintre părți, notificată corespunzător prezentelor reglementări, nu se prezintă la audiere și nu prezintă motive suficiente pentru aceasta, tribunalul poate proceda la arbitraj.

29.3. În cazul în care o parte, invitată corespunzător să facă dovada cu documente, nu realizează aceasta în limita de timp stabilită fără să prezinte suficiente dovezi pentru aceasta, tribunalul poate lua o decizie privind dovada, ținând cont de motivul neprezentării și importanța acesteia pentru caz.

Articolul 30

Închiderea dezbaterilor

30.1. Tribunalul poate interoga părțile în cazul în care mai au de prezentat dovezi ulterioare sau martori de audiat sau trimiteri de făcut și, în cazul în care nu există, poate declara închise audierile.

30.2. Tribunalul poate decide la alegere sau după cererea unei părți, în cazul în care consideră necesar datorită circumstanțelor speciale, să redeschidă audierile în orice moment înainte de a lua o hotărâre.

Articolul 31

Renunțarea la dreptul de a se prevala de dispozițiile prezentului regulament

Partea care se abține de la formularea promptă de obiecții cu privire la nerespectarea dispozițiilor sau cerințelor prezentului regulament de procedură este considerată că a renunțat la dreptul de obiecție.

IV – HOTĂRÂREA

Articolul 32

Deciziile

32.1. În cazul în care există trei arbitri, orice hotărâre sau orice altă decizie a tribunalului este adoptată cu majoritate. Totuși, în cazul în care nu există majoritate, arbitrul președinte are un vot decisiv, dar va motiva exercitarea dreptului respectiv.

32.2. În cazul chestiunilor de procedură, atunci când nu există majoritate sau tribunalul autorizează, arbitrul președinte poate decide singur, sub incidența revizuirii în cazul în care există, de către tribunal.

Articolul 33

Data, domeniul de aplicare, forma și efectul hotărârii

- 33.1. Hotărârea de arbitraj este emisă cât mai curând posibil după audiere sau primirea dovezilor materialului pe care părțile doresc să îl prezinte tribunalului.
- 33.2. Suplimentar la hotărârea finală, tribunalul este îndreptățit la hotărâri intermediare, interlocutorii sau parțiale.
- 33.3. Hotărârea este în scris și este definitivă și obligatorie privind părțile. Părțile pun în practică hotărârea fără întârziere. Fiecare TTM sau stat membru recunoaște obligativitatea fiecărei hotărâri adoptate în conformitate cu prezentele reglementări și se asigură că este pusă în vigoare pe teritoriul său, ca și cum ar fi fost o hotărâre definitivă a unei instanțe sau tribunal propriu.
- 33.4. Tribunalul formulează motivele pe care se bazează hotărârea, cu excepția cazului în care părțile nu convin că nu se furnizează motive.
- 33.5. O hotărâre este semnată și certificată de arbitri și conține data la care și locul unde a fost emisă aceasta. În cazul în care sunt trei arbitri și unul dintre aceștia nu semnează, hotărârea statuează motivul absenței semnăturii.
- 33.6. Hotărârea poate fi făcută publică cu consimțământul celor două părți.
- 33.7. Tribunalul trimite părților copii ale hotărârii semnate și certificate de arbitri.

Articolul 34

Executarea hotărârii

- 34.1. În scopul obținerii recunoașterii și executării hotărârii pe teritoriul TTM sau al unui stat membru, partea implicată prezintă o copie legalizată a hotărârii autorității pe care statul respectiv a desemnat-o în acest scop. Ordinul de executare este anexat la copia prezentată fără nici o altă verificare cu excepția autenticității copiei.

34.2. Fiecare stat semnatar, în termen de 180 de zile de la intrarea în vigoare a prezentului regulament, informează președintele autorității CEE care este desemnată în acest scop și îl țin la curent despre orice schimbări. Președintele consiliului de miniștri transmite această informație președintelui Comisiei fără întârziere.

- 34.3. Executarea hotărârii este reglementată de actul cu putere de lege privind executarea hotărârilor care este valabil în statul pe al cărui teritoriu trebuie să se efectueze executarea.

Articolul 35

Tranzacția sau alte motive pentru închidere

- 35.1. În cazul în care, înainte de emiterea hotărârii, părțile convin asupra unei soluționări a litigiului prin alte mijloace, tribunalul fie emite un ordin pentru închiderea procedurilor, fie, în cazul în care este solicitat de ambele părți și acceptat de tribunal, înregistrează tranzacția sub forma unei hotărâri privind termenii conveniți. Tribunalul nu este obligat să motiveze o astfel de hotărâre.
- 35.2. În cazul în care, înainte de emiterea hotărârii, continuarea procedurii nu mai este necesară sau devine imposibilă din orice motiv, altul decât soluționarea în conformitate cu articolul 35.1, tribunalul informează părțile că emite un ordin de închidere a procedurii, în cazul în care nu primește o obiecție în termen de 30 zile. În cazul în care una dintre părți obiectează în termenul de 30 de zile menționat, tribunalul nu emite un astfel de ordin până când nu audiază părțile și stabilește dacă există sau nu justificare pentru obiecție.
- 35.3. Copiile ordinului de închidere a procedurii sau ale hotărârii asupra termenilor conveniți, semnate de arbitri, sunt comunicate de tribunal părților. În cazul în care este emisă o hotărâre asupra termenilor conveniți, se aplică dispozițiile articolelor 33.3 și 33.5-33.7.

Articolul 36

Interpretarea hotărârii

- 36.1. În termen de 60 de zile de la primirea hotărârii, oricare dintre părți, cu notificarea celeilalte părți, pot cere tribunalului să acorde o interpretare a hotărârii. În cazul în care este descoperită o nouă problemă după expirarea termenului, cele 60 de zile încep de la data descoperirii noii probleme, cu condiția ca termenul maxim pentru o cerere care se bazează pe problema descoperită să nu depășească 120 de zile de la data hotărârii.

36.2. Interpretarea este dată în scris, cât mai curând posibil după primirea cererii. Interpretarea este parte din hotărâre și se aplică dispozițiile articolelor 33.2-33.6.

Articolul 37

Rectificarea hotărârii

37.1. În termen de 60 de zile de la primirea hotărârii, fiecare parte, cu notificarea celeilalte, poate cere tribunalului să rectifice în hotărâre erorile de calcul, materiale sau tipografice sau orice erori de natură similară. Tribunalul poate face aceste rectificări din proprie inițiativă în termen de 30 de zile după comunicarea hotărârii.

37.2. Rectificarea este făcută în scris și se aplică dispozițiile articolelor 33.2-33.6.

Articolul 38

Hotărârea suplimentară

38.1. În termen de 60 de zile de la primirea hotărârii, fiecare parte, cu notificarea celeilalte, poate cere tribunalului emiterea unei hotărâri suplimentare pentru cererile prezentate în proceduri, dar omise din hotărâre.

38.2. În cazul în care tribunalul consideră justificată cererea pentru o hotărâre suplimentară și consideră că omisiunea poate fi rectificată fără audieri sau dovezi ulterioare, o completează în termen de 60 de zile de la primirea solicitării.

38.3. În cazul în care se emite o hotărâre suplimentară se aplică dispozițiile articolelor 33.2-33.6.

Articolul 39

Onorariile

39.1. Onorariile tribunalului sunt rezonabile ca sumă, ținând cont de complexitatea cauzei, timpul petrecut de arbitri și orice alte circumstanțe relevante ale cazului.

39.2. În cazul în care a fost convenită de către părți sau desemnată de reglementări o autoritate de desemnare și în cazul în care autoritatea a emis un tabel cu onorariile pentru arbitri în cauzele internaționale pe care le administrează, tribunalul își fixează onorariile luând în considerare tabelul de onorarii respectiv în măsura în care îl consideră adecvat în circumstanțele cazului.

39.3. În cazul în care o astfel de autoritate de desemnare nu a emis un tabel pentru onorariile arbitrilor în cauzele internaționale, orice parte, înainte ca tribunalul să emită o hotărâre de fixare a onorariului, poate cere autorității de desemnare să furnizeze o declarație de stabilire a onorariilor, care este urmată în mod obișnuit în cazurile internaționale în care autoritatea numește arbitri. În cazul în care autoritatea de desemnare consimte să furnizeze o astfel de declarație, tribunalul își fixează onorariile ținând cont de această informație în măsură în care consideră adecvat în circumstanțele cazului.

39.4. În cazurile menționate la articolele 39.2 și 39.3, atunci când o parte solicită și autoritatea de desemnare consimte să elaboreze o propunere pentru onorarii, tribunalul își fixează onorariile doar după consultarea cu autoritatea de desemnare, care poate înainta tribunalului orice comentariu pe care îl consideră corespunzător privind onorariile.

Articolul 40

Cheltuielile

40.1. Tribunalul fixează în hotărâre cheltuielile arbitrajului. Termenul „cheltuieli” include doar:

- (a) onorariile tribunalului care sunt statuate separat pentru fiecare arbitru și sunt fixate de tribunal în conformitate cu articolul 39;
- (b) cheltuielile de călătorie și alte cheltuieli efectuate de arbitri;
- (c) costurile expertizei și ale altei asistențe solicitate de tribunal;
- (d) călătoria și alte cheltuieli ale martorilor în limita aprobată de tribunal;
- (e) costul reprezentării legale și ale asistenței părții câștigătoare în cazul în care aceste costuri au fost reclamate în cursul procedurilor și doar în limita la care tribunalul stabilește că aceste costuri sunt rezonabile;
- (f) onorariile și cheltuielile autorității de desemnare.

40.2. Exceptând dispozițiile articolului 40.3, cheltuielile arbitrajului sunt suportate, în principiu, de partea care cade în pretenții. Totuși, tribunalul poate împărți fiecare dintre aceste cheltuieli între părți în cazul în care stabilește că împărțirea este rezonabilă, ținând cont de circumstanțele cazului.

40.3. Privitor la cheltuielile reprezentării legale și ale asistenței menționate la articolul 40.1 litera (e), tribunalul, ținând cont de circumstanțele cazului, stabilește la alegere care parte

suportă aceste cheltuieli sau le poate împărți între părți în cazul în care stabilește că această împărțire este rezonabilă.

40.4. Atunci când tribunalul emite un ordin pentru închiderea procedurilor sau emite o hotărâre privind condițiile convenite fixează costurile arbitrajului menționate la articolul 40.1 în textul ordinului de atribuire respectiv.

40.5. Nu pot fi solicitate de către tribunal onorarii suplimentare pentru interpretarea sau corectarea, sau completarea hotărârii corespunzător articolelor 36-38.

Articolul 41

Consemnarea sumei cheltuielilor

41.1. Tribunalul, la constituire, poate solicita părților să consemneze o sumă egală ca avans pentru cheltuielile menționate la articolul 40.1 literele (a), (b) și (c).

41.2. În cursul procedurilor de arbitraj, tribunalul poate solicita părților, din motive întemeiate, să consemneze sume suplimentare.

41.3. În cazul în care o autoritate de desemnare a fost aleasă de părți sau desemnată în conformitate cu prezentul regulament de procedură și atunci când o parte solicită și autoritatea de desemnare consimte să exercite această funcție, tribunalul fixează sumele de consemnat sau consemnările suplimentare numai după consultarea cu autoritatea de desemnare care poate înainta tribunalului comentariile pe care le consideră corespunzătoare privind suma consemnărilor și a consemnărilor suplimentare.

41.4. În cazul în care consemnările solicitate nu sunt vărsate în totalitate în termen de 30 de zile de la primirea cererii, tribunalul informează părțile că una sau cealaltă dintre ele poate efectua plata solicitată. În cazul în care aceasta nu este efectuată, tribunalul decide totuși continuarea sau poate ordona suspendarea sau închiderea procedurilor.

41.5. După pronunțarea hotărârii, tribunalul informează părțile cu privire la utilizarea sumelor primite în depozit și rambursează părților sumele necheltuite.